

K.K.T.C
YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK
ANABİLİM DALI

K.K.T.C' DE ÇOCUK İSTİSMARININ
ERGENLERDE ALKOL VE SİGARA KULLANIMINA ETKİSİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Didem BATU

Tez Danışmanı:
Doç.Dr. Mehmet ÇAKICI

Lefkoşa-2005

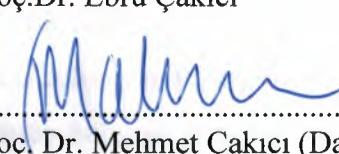
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne;

Didem Batu'ya ait, "Çocuk İstismarının Alkol ve Sigara Kullanımına Etkisi" adlı çalışma jürimiz tarafından Eğitim Bilimleri Enstitüsü Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı'nda YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

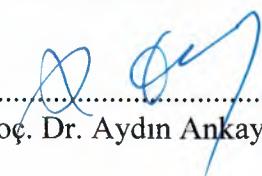
Başkan

.....
Doç. Dr. Ebru Çakıcı

Üye

.....
Doç. Dr. Mehmet Çakıcı (Danışman)

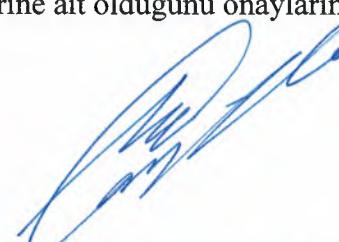
Üye

.....
Doç. Dr. Aydın Ankay

ONAY

Yukarıda imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

23/03/2005

Doç. Dr. Mehmet ÇAĞLAR
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

ÖZET

Çocuk İstismarı, 0-18 yaş grubu arasındaki çocuğun kendisine bakmakla yükümlü kişi veya kişiler tarafından zarar verici olan, kaza dışı önlenebilir bir davranışa maruz kalmasıdır. İstismara uğrayan çocuklarda birtakım psikolojik rahatsızlıklar ve bozukluklar görülmektedir. Bunlardan en önemlilerinden biri de alkol, sigara ve uyuşturucu madde bağımlılığıdır.

Bu çalışmada Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti lise gençliğinde çocuk istismarı'nın yaygınlığı, nedenleri ve alkol-sigara kullanımı ile ilişkisi araştırılmıştır. Bu amaçla KKTC Lefkoşa bölgesinde bulunan 4 lisede okuyan 444 ikinci sınıf öğrencileri çalışmaya alınmış ve anket uygulanmıştır. Çocuk istismarı Fiziksel, Psikolojik ve İhmal davranışlarının sıklığını ve şiddetini araştıran sorularla değerlendirilmiş, alkol ve sigara kullanımı ile ilgili sorular ise ESPAD soru formundan yararlanılarak hazırlanmıştır.

Çalışma sonucunda, hemen hemen her iki öğrenciden birinin %41 hayatlarında en az bir kez tokat yedikleri, %49,2'sinin hayatı boyunca en az bir kez rahatsız edici takma bir isimle çağrıldıkları, %51,4'ünün arkadaşlarının yanında küçük düşürüldükleri, %49,7'sinin aşağılayıcı sıfatlarla karşı karşıya kaldıkları ve %55,2'sinin ailelerinden sevgi ve ilgi göremedikleri dikkat çekmektedir. Araştırmamız sonucunda, istismar ile birlikte gencin, olumsuz tutum ve değer yargılar oluşturduğu görülmektedir. Adolesan'ın yaşadığı istismar sonucunda derinden etkilendiği, okul başarısının düşüğü, çeşitli konulardaki duygusal düşüncelerinin ve kendi hakkındaki değerlendirmelerinin olumsuz hale geldiği görülmektedir.

Adolesanlar, istismar yaşıtları nedeniyle oluşan huzursuzluklarını ve anksiyetelerini, yanlış tutum ve değer yargılarının etkisinde, alkol ve sigara kullanımına yönelebilmektedir. Yapılan çalışmalarda da istismara maruz kalan kişilerde madde kötüye kullanımının görüldüğü, çocuk istismarı ile madde kullanımının yakından ilişkili olduğu görülmektedir.

SUMMARY

Child abuse is being exposed to a behavior which can be prevented except accident, by a person or persons, who is or are responsible in looking after the child between 0-18 age group and causes or cause harm. There are some psychological uneasiness and defects that can be seen in the abused children. One of the most important among these is alcohol, cigarette and chemical dependence.

In this study, the epidemiology and reasons of child abuse, and its relationship with using alcohol and cigarette has been researched among the high school youth in the Turkish Republic of Northern Cyprus. For this purpose, a study was made and a questionnaire was applied to 444 second year students studying at 4 different high schools in TRNC Nicosia area. Child abuse was evaluated by the questions that search frequency and intensity of physical, psychological and negligence behaviours. Questions, related with using alcohol and cigarette, have been prepared by benefiting from ESPAD question form.

In the end of the study, almost one in every two students has been slapped at least once in their %41 lifetime, %49,2 were called by a nickname that disturbs them at least once in their lifetime, %51,4 were humiliated beside their friends, %49,7 were faced by degrading attributes, and %55,2 have not seen love and care from their families. As a result of our research, it seems that an abused young person develops negative attitude and value judgments. After having an abuse it can be seen that the adolescent has been deeply affected, his or her success in the school has been fallen down, his or her feeling and thoughts in various subjects, and evaluations about him or her has become negative.

Restlessness and anxieties of adolescents caused by abused life tend to use alcohol and cigarette under the influence of wrong attitude and value judgments. Studies have shown that abused persons use alcohol and cigarettes, and also there is a close relationship between child abuse and using alcohol and cigarette.

ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR

Bu çalışma; yüksek lisans tezi olarak hazırlanmıştır.

Bu tezin hazırlanması sırasında bana danışmanlık yapan, katkılarıyla bu araştırmaya yön veren, kütüphanesinden fazlaca yararlandığım, her konuda beni destekleyen sayın hocam Doç.Dr.Mehmet Çakıcı'ya, katkılarından dolayı eşi sayın Doç.Dr.Ebru Çakıcıya,

Çalışmam boyunca benim motivasyonumu sürekli yüksek tutan tez arkadaşım Zafer Bekiroğulları'na,

Anketimizdeki soruları sabırla yanıtlayan öğrenci arkadaşlara, bize kolaylık sağlayan okul öğretmen ve idarecilerine,

Ayrıca bu konuda evlerinde sürekli istismara uğrayan ve bunu benimle paylaşan böylece duyarlılığını artıran kendi öğrencilerime bu çalışmayı hızlandırdıkları için teşekkür ederim.

Bu çalışmamı bana yaşamımın her noktasında güvenip destek çikan aileme, eşime ve doğacak olan çocuğuma armağan ediyorum.

Lefkoşa,
Didem Batu

Mart 2005

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
ÖZET.....	i
SUMMARY.....	ii
ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR.....	iii
İÇİNDEKİLER.....	iv
TABLOLAR DİZİNİ.....	vi

BÖLÜM I

1. GİRİŞ

1.1. Problem durumu.....	1
1.2. Amaç.....	3
1.3. Sayıltılar.....	3
1.4. Sınırlıklar.....	3

BÖLÜM II

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Çocuk İstismarı.....	4
2.2. Tipleri.....	7
2.3. Tarihi.....	11
2.4. Epidemiyolojisi.....	14
2.5. Hukuki Boyutu.....	16
2.6. Etkileri.....	18
2.6.1. İstismar Sonrası Görülen Ruhsal Bozukluklar.....	20
2.7. Nedenleri.....	22
2.8. Önleme.....	24
2.9. Alkol ve sigara kullanımı.....	27
2.9.1. Alkol.....	27
2.9.2. Sigara.....	28
2.9.3. Alkol ve Sigara Kullanımının Nedenleri.....	29

2.10. KKTC'de Çocuk İstismarı ile alkol-sigara kullanım ilişkisi...	31
2.11. Yurt Dışında yapılan Çalışmalar.....	33

BÖLÜM III

3.GEREÇ VE YÖNTEM.....	34
3.1. Araştırmamanın Hipotezi.....	34
3.2. Araştırmamanın Tipi.....	34
3.3. Araştırmamanın Yeri, Zamanı.....	34
3.4. Evren Hakkında Bilgi.....	34
3.5. Örneklem Seçimi.....	35
3.6. Anket Formu.....	35
3.7. Veri Toplama.....	35
3.8. Testin Geçerlik ve Güvenirliği.....	35
3.9. Verilerin Değerlendirilmesi.....	37
3.10. Araştırmaya Alınan Liseler.....	38

BÖLÜM IV

4. BULGULAR VE YORUMLAR.....	40
4.1. Araştırmaya Katılanların Bireysel Özellikleri.....	40
4.2. Yaygınlık Tabloları.....	45
4.3. Karşılaştırma Tabloları.....	60
4.4. Madde Kullanımı Tabloları.....	76
TARTIŞMA.....	138
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	144
KAYNAKÇA.....	146
EKLER	
1- Gençlik Anket Formu.....	154

TABLOLAR DİZİNİ

	Sayfa No
Tablo 1 : Genel Ortaöğretim Liseleri.....	38
Tablo 2 : Genel Ortaöğretim Özel Okullar.....	39
Tablo 3 : Mesleki Teknik Öğretim Liseleri.....	39
Tablo 4 : Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı.....	40
Tablo 5 : Öğrencilerin Yaşı gruplarına Göre Dağılımı.....	41
Tablo 6 : Öğrencilerin Doğum Yerlerine Göre Dağılımı.....	41
Tablo 7 : Öğrencilerin Yaşadıkları Yerlerin Özelliklerine Göre Dağılımı.....	42
Tablo 8 : Öğrencilerin Ebeveynlerinin Eğitim Düzeylerine Göre Dağılımı.....	42
Tablo 9 : Öğrencilerin Ekonomik Düzeylerine Göre Dağılımı.....	43
Tablo 10 : Öğrencilerin Yaşadıkları Bölgelere Göre Dağılımı.....	43
Tablo 11 : Öğrencilerin Ailelerinde Alkol Kullanan Kişi Olup Olmama Durumlarına Göre Dağılımı.....	44

Tablo 12 :	Öğrencilerin Ailelerinde Sigara İçen Kişi Olup Olmama Durumlarına Göre Dağılımı.....	44
Tablo 13 :	Öğrencilerin Hayat Boyu Sigara Kullanım Sıklığı	45
Tablo 14 :	Öğrencilerin Son 12 Ayda Sigara Kullanım Sıklığı.....	46
Tablo 15 :	Öğrencilerin Son 30 Günde Sigara Kullanım Sıklığı.....	47
Tablo 16 :	Öğrencilerin Hayat Boyu Alkol Kullanım Sıklığı.....	48
Tablo 17 :	Öğrencilerin Son 12 Ayda Alkol Kullanım Sıklığı.....	48
Tablo 18 :	Öğrencilerin Son 30 Günde Alkol Kullanım Sıklığı.....	49
Tablo 19 :	Öğrencilerin Son 30 Günde Bira Kullanım Sıklığı.....	49
Tablo 20 :	Öğrencilerin Son 30 Günde Şarap Kullanım Sıklığı.....	50
Tablo 21 :	Öğrencilerin Son 30 Günde Rakı, Cin, Votka Kullanım Sıklığı.....	50
Tablo 22 :	Öğrencilerin En Fazla Alkol Kullandıkları Yerlerin Sıklığı.....	51
Tablo 23 :	Öğrencilerin Hayat Boyu Sarhoş Olma Sıklığı.....	52
Tablo 24 :	Öğrencilerin Son 12 Ayda Sarhoş Olma Sıklığı.....	53
Tablo 25 :	Öğrencilerin Son 30 Günde Sarhoş Olma Sıklığı.....	53
Tablo 26 :	Öğrencilerin Sigarayı Bırakma Güçlüğü	54

Tablo 27 :	Öğrencilerin Sigara Kullanım Sıklığının Dağılımı.....	54
Tablo 28 :	Öğrencilerin Alkol Kullanım Sıklığının Dağılımı.....	55
Tablo 29 :	Öğrencilerin Sarhoş Olma Sıklığının Dağılımı.....	55
Tablo 30 :	Öğrencilerin Maruz Kaldığı Psikolojik İstismar Sıklığı	56
Tablo 31 :	Öğrencilerin Maruz Kaldığı İhmal Sıklığı.....	57
Tablo 32 :	Öğrencilerin Maruz Kaldığı Fiziksel İstismar Sıklığı.....	58
Tablo 33 :	Öğrencilerin Aile İçinde Yaşanan Şiddet Olaylarının Sıklığı.....	59
Tablo 34 :	Psikolojik İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Yaşı ve Cinsiyet Sıklığının Karşılaştırılması.....	60
Tablo 35 :	İhmale Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Yaş ve Cinsiyet Sıklığının Karşılaştırılması.....	61
Tablo 36:	Fiziksel İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Yaşı ve Cinsiyet Sıklığının Karşılaştırılması.....	62
Tablo 37 :	İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Yaş ve Cinsiyet Sıklığının Karşılaştırılması.....	63

Tablo 38 : Psikolojik İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Okul Performanslarının Karşılaştırılması.....	64
Tablo 39 : İhmale Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Okul Performanslarının Karşılaştırılması.....	65
Tablo 40 : Fiziksel İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Okul Performanslarının Karşılaştırılması.....	66
Tablo 41 : İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Okul Performanslarının Karşılaştırılması.....	67
Tablo 42 : Psikolojik İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Çeşitli Konulardaki Duygu ve Düşüncelerinin Karşılaştırılması.....	68
Tablo 43: İhmale Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Çeşitli Konulardaki Duygu ve Düşüncelerinin Karşılaştırılması.....	69
Tablo 44 : Fiziksel İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Çeşitli Konulardaki Duygu ve Düşüncelerinin Karşılaştırılması.....	70
Tablo 45 : İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Çeşitli Konulardaki Duygu ve Düşüncelerinin Karşılaştırılması.....	71

Tablo 46 :	Psikolojik İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Kendileri Hakkındaki Değerlendirmelerinin Karşılaştırılması.....	72
Tablo 47:	İhmale Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Kendileri Hakkındaki Değerlendirmelerinin Karşılaştırılması.....	73
Tablo 48 :	Fiziksel İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Kendileri Hakkındaki Değerlendirmelerinin Karşılaştırılması.....	74
Tablo 49 :	İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Kendileri Hakkındaki Değerlendirmelerinin Karşılaştırılması.....	75
Tablo 50:	Psikolojik İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Hayatları Boyunca Sigara Kullanım Sıklıklarının Karşılaştırılması.....	76
Tablo 51 :	İhmale Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Hayatları Boyunca Sigara Kullanım Sıklıklarının Karşılaştırılması.....	76
Tablo 52 :	Fiziksel İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Hayatları Boyunca Sigara Kullanım Sıklıklarının Karşılaştırılması.....	77
Tablo 53 :	İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Hayatları Boyunca Sigara Kullanım Sıklıklarının Karşılaştırılması.....	77

Tablo 54 :	Psikolojik İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Son 12 Ayda Sigara Kullanım Sıklıklarının Karşılaştırılması.....	78
Tablo 55 :	İhmale Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Son 12 Ayda Sigara Kullanım Sıklıklarının Karşılaştırılması.....	78
Tablo 56 :	Fiziksel İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Son 12 Ayda Sigara Kullanım Sıklıklarının Karşılaştırılması.....	79
Tablo 57 :	İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Son 12 Ayda Sigara Kullanım Sıklıklarının Karşılaştırılması.....	80
Tablo 58 :	Psikolojik İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Son 30 Günde Sigara Kullanım Sıklıklarının Karşılaştırılması.....	81
Tablo 59 :	İhmale Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Son 30 Günde Sigara Kullanım Sıklıklarının Karşılaştırılması.....	81
Tablo 60 :	Fiziksel İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Son 30 Günde Sigara Kullanım Sıklıklarının Karşılaştırılması.....	82
Tablo 61 :	İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Son 30 Günde Sigara Kullanım Sıklıklarının Karşılaştırılması.....	83

Tablo 62 :	Psikolojik İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Hayatları Boyunca Alkol Kullanım Sıklıklarının Karşılaştırılması.....	84
Tablo 63 :	İhmale Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Hayatları Boyunca Alkol Kullanım Sıklıklarının Karşılaştırılması.....	84
Tablo 64 :	Fiziksel İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Hayatları Boyunca Alkol Kullanım Sıklıklarının Karşılaştırılması.....	85
Tablo 65 :	İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Hayatları Boyunca Alkol Kullanım Sıklıklarının Karşılaştırılması.....	85
Tablo 66 :	Psikolojik İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Son 12 Ayda Alkol Kullanım Sıklıklarının Karşılaştırılması.....	86
Tablo 67 :	İhmale İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Son 12 Ayda Alkol Kullanım Sıklıklarının Karşılaştırılması.....	87
Tablo 68 :	Fiziksel İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Son 12 Ayda Alkol Kullanım Sıklıklarının Karşılaştırılması.....	87
Tablo 69:	İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Son 12 Ayda Alkol Kullanım Sıklıklarının Karşılaştırılması.....	88

Tablo 70 : Psikolojik İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Son 30 Günde Alkol Kullanım Sıklıklarının Karşılaştırılması.....	89
Tablo 71 : İhmale Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Son 30 Günde Alkol Kullanım Sıklıklarının Karşılaştırılması.....	89
Tablo 72 : Fiziksel İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Son 30 Günde Alkol Kullanım Sıklıklarının Karşılaştırılması.....	90
Tablo 73 : İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Son 30 Günde Alkol Kullanım Sıklıklarının Karşılaştırılması.....	90
Tablo 74 : Psikolojik İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Son 30 Günde Bira Kullanım Sıklıklarının Karşılaştırılması	91
Tablo 75 : İhmale Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Son 30 Günde Bira Kullanım Sıklıklarının Karşılaştırılması	91
Tablo 76 : Fiziksel İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Son 30 Günde Bira Kullanım Sıklıklarının Karşılaştırılması	92
Tablo 77 : İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Son 30 Günde Bira Kullanım Sıklıklarının Karşılaştırılması	92

Tablo 78 :	Psikolojik İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Son 30 Günde Şarap Kullanım Sıklıklarının Karşılaştırılması	93
Tablo 79 :	İhmale Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Son 30 Günde Şarap Kullanım Sıklıklarının Karşılaştırılması	93
Tablo 80 :	Fiziksel İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Son 30 Günde Şarap Kullanım Sıklıklarının Karşılaştırılması	94
Tablo 81 :	İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Son 30 Günde Şarap Kullanım Sıklıklarının Karşılaştırılması	94
Tablo 82 :	Psikolojik İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Son 30 Günde Rakı, Cin, Votka...vb. Kullanım Sıklıklarının Karşılaştırılması.....	95
Tablo 83 :	İhmale Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Son 30 Günde Rakı, Cin, Votka...vb. Kullanım Sıklıklarının Karşılaştırılması	95
Tablo 84 :	Fiziksel İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Son 30 Günde Rakı, Cin, Votka...vb. Kullanım Sıklıklarının Karşılaştırılması	96
Tablo 85 :	İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Son 30 Günde Rakı, Cin, Votka...vb. Kullanım Sıklıklarının Karşılaştırılması	96

Tablo 86 :	Psikolojik İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Son 30 Günde Alkol Kullanım Sıklıklarının Karşılaştırılması	97
Tablo 87 :	İhmale Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Son 30 Günde Alkol Kullanım Sıklıklarının Karşılaştırılması	98
Tablo 88 :	Fiziksel İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Son 30 Günde Alkol Kullanım Sıklıklarının Karşılaştırılması.....	98
Tablo 89 :	İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Son 30 Günde Alkol Kullanım Sıklıklarının Karşılaştırılması.....	99
Tablo 90 :	Psikolojik İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Hayatları Boyunca Sarhoş Olma Sıklıklarının Karşılaştırılması.....	99
Tablo 91 :	İhmale Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Hayatları Boyunca Sarhoş Olma Sıklıklarının Karşılaştırılması.....	100
Tablo 92:	Fiziksel İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Hayatları Boyunca Sarhoş Olma Sıklıklarının Karşılaştırılması.....	100
Tablo 93 :	İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Hayatları Boyunca Sarhoş Olma Sıklıklarının Karşılaştırılması.....	101

Tablo 94 : Psikolojik İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Son 12 ayda Sarhoş Olma Sıklıklarının Karşılaştırılması.....	101
Tablo 95 : İhmale Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Son 12 ayda Sarhoş Olma Sıklıklarının Karşılaştırılması.....	102
Tablo 96 : Fiziksel İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Son 12 ayda Sarhoş Olma Sıklıklarının Karşılaştırılması.....	102
Tablo 97 : İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Son 12 ayda Sarhoş Olma Sıklıklarının Karşılaştırılması.....	103
Tablo 98 : Psikolojik İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Son 30 günde Sarhoş Olma Sıklıklarının Karşılaştırılması.....	103
Tablo 99 : İhmale Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Son 30 günde Sarhoş Olma Sıklıklarının Karşılaştırılması.....	104
Tablo 100 : Fiziksel İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Son 30 günde Sarhoş Olma Sıklıklarının Karşılaştırılması.....	104
Tablo 101 : İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Son 30 günde Sarhoş Olma Sıklıklarının Karşılaştırılması.....	105

Tablo 102 a : Psikolojik İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Sigara Hakkındaki Değerlendirmelerinin Karşılaştırılması.....	106
Tablo 102 b : Psikolojik İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Sigara Hakkındaki Değerlendirmelerinin Karşılaştırılması.....	107
Tablo 102 c : Psikolojik İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Sigara Hakkındaki Değerlendirmelerinin Karşılaştırılması.....	108
Tablo 103 a : İhmale Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Sigara Hakkındaki Değerlendirmelerinin Karşılaştırılması.....	109
Tablo 103 b : İhmale Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Sigara Hakkındaki Değerlendirmelerinin Karşılaştırılması.....	110
Tablo 103 c : İhmale Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Sigara Hakkındaki Değerlendirmelerinin Karşılaştırılması.....	111
Tablo 104 a : Fiziksel İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Sigara Hakkındaki Değerlendirmelerinin Karşılaştırılması.....	112
Tablo 104 b : Fiziksel İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Sigara Hakkındaki Değerlendirmelerinin Karşılaştırılması.....	113

Tablo 104 c : Fiziksel İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Sigara Hakkındaki Değerlendirmelerinin Karşılaştırılması.....	114
Tablo 105 a : İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Sigara Hakkındaki Değerlendirmelerinin Karşılaştırılması.....	115
Tablo 105 b : İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Sigara Hakkındaki Değerlendirmelerinin Karşılaştırılması.....	116
Tablo 105 c : İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Sigara Hakkındaki Değerlendirmelerinin Karşılaştırılması.....	117
Tablo 106 : Psikolojik İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Sigara İle İlgili Bazı Durumlardaki Davranışları Hakkında Değerlendirmelerinin Karşılaştırılması.....	118
Tablo 107 : İhmale Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Sigara ile İlgili Bazı Durumlardaki Davranışları Hakkında Değerlendirmelerinin Karşılaştırılması.....	119
Tablo 108 : Fiziksel İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Sigara İle İlgili Bazı Durumlardaki Davranışları Hakkında Değerlendirmelerinin Karşılaştırılması.....	120

Tablo 109 : İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Sigara İle İlgili Bazı Durumlardaki Davranışları Hakkında Değerlendirmelerinin Karşılaştırılması.....	121
Tablo 110 a : Psikolojik İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Alkol Hakkındaki Değerlendirmelerinin Karşılaştırılması.....	122
Tablo 110 b : Psikolojik İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Alkol Hakkındaki Değerlendirmelerinin Karşılaştırılması.....	123
Tablo 110 c : Psikolojik İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Alkol Hakkındaki Değerlendirmelerinin Karşılaştırılması.....	124
Tablo 111 a : İhmale Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Alkol Hakkındaki Değerlendirmelerinin Karşılaştırılması.....	125
Tablo 111 b : İhmale Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Alkol Hakkındaki Değerlendirmelerinin Karşılaştırılması.....	126
Tablo 111 c : İhmale Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Alkol Hakkındaki Değerlendirmelerinin Karşılaştırılması.....	127
Tablo 112 a : Fiziksel İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Alkol Hakkındaki Değerlendirmelerinin Karşılaştırılması.....	128

Tablo 112 b : Fiziksel İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Alkol Hakkındaki Değerlendirmelerinin Karşılaştırılması.....	129
Tablo 112 c : Fiziksel İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Alkol Hakkındaki Değerlendirmelerinin Karşılaştırılması.....	130
Tablo 113 a : İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Alkol Hakkındaki Değerlendirmelerinin Karşılaştırılması.....	131
Tablo 113 b : İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Alkol Hakkındaki Değerlendirmelerinin Karşılaştırılması.....	132
Tablo 113 c : İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Alkol Hakkındaki Değerlendirmelerinin Karşılaştırılması.....	133
Tablo 114 : Psikolojik İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Alkol ile İlgili Bazı Durumlardaki Davranışları Hakkındaki Değerlendirmelerinin Karşılaştırılması.....	134
Tablo 115 : İhmale Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin Alkol ile İlgili Bazı Durumlardaki Davranışları Hakkındaki Değerlendirmelerinin Karşılaştırılması.....	135

Tablo 116 : Fiziksel İstismara Uğrayan Ve Uğramayan
Öğrencilerin Alkol ile İlgili Bazı Durumlardaki
Davranışları Hakkındaki Değerlendirmelerinin
Karşılaştırılması..... 136

Tablo 117 : İstismara Uğrayan Ve Uğramayan Öğrencilerin
Alkol ile İlgili Bazı Durumlardaki Davranışları
Hakkındaki Değerlendirmelerinin Karşılaştırılması..... 137

BÖLÜM I

1. GİRİŞ

1.1. Problem

Aile toplumun temel birimi olarak kabul edilir. Ailenin birçok görevleri arasında çocuk yetiştirmeye görevi de yer almaktadır. Yaşanan iletişim sürecinde ebeveynler kimi zaman bilerek kimi zaman bilmeyerek çocuğun psikososyal gelişimini engelleyecek ya da duraklatacak davranışlar gösterebilirler. Çocuğa verilen zararlar çocuk istismarı ve ihmali kavramını gündeme getirmektedir (Kars, 1996:4; Bulut, 1996:12). Çocuk istismarı toplumda sıklıkla yaşanan ancak çok da gün yüzüne çıkmayan olgular olarak dikkat çekmektedir (Polat, 1999:1). Yetişkinler çocuğun biyolojik, psikolojik ve sosyal ihtiyaçlarını karşılaşırken ondan, sınırlarını kendilerinin çizdiği yaşam düzenine uymasını beklerler (Gözütok, 1993:4).

Çocuklar için yalnız vücut bakımı ve beden sağlığını korumaya yönelik önlemler almak yetmez, ruhsal alanda da benzeri önlemlere başvurulması gereklidir. Ruhsal alanda bir bozukluğun ortaya çıkmasına fırsat vermeme, ortaya çıkacak bozukluğu gidermekten daha akıllıca bir davranıştır (Zulliger, 1998:100). Aile tutumu kuşkusuz çok önemlidir. Disiplin yokluğu kadar ihmalkar ana-babaların yeterli sevgi, güven, destek verememesi gibi çeşitli nedenlerle adolesanlar kolayca madde kullanmaya başlayabilirler (Ekşi ve ark., 1998:18).

Anne-babadan gelen itici tutumlar karşısında çocuk kendini degersiz kabul eder. Kendisi için olumlu görüşler geliştiremez, özsayı duygusunu kazanamaz. İstenilen davranışları gösterdiğinde ödüllendirilmeyen ya da desteklenmeyen çocuk giderek onaylanan ve onaylanmayan davranışlarının ayrimini yapmakta güclükle karşılaşır (Özdoğan, 2000:31).

Anne ya da babanın çocuklara karşı takındıkları bilinç dışı duygusal davranışları, ilk günlerden itibaren çocuk üzerinde derin ve kalıcı izler bırakır. Buna bağlı olarak çocuklarda tepkiler oluşur. Duygusal niteliği yanında fiziksel niteliği de olan bu tepkiler sorun olarak önmüze çıkabilir (Kırkıncıoğlu, 1999:32).

Özellikle adolesan (12-18 yaş) dönemindeki gencin gelişimsel özellikleri; Anne-babadan ayrılma, birey olma, fiziksel ve seksüel değişiklikler sürecinde dalgalanmalar tehdit oluşturmaktır, istismar boyutu eklendiğinde ise genetçe ruhsal bozukluklar oluşabilmektedir. Çocukluk çağında meydana gelen anksiyete adolesan dönemde yaşamın sürekli zorlanmaları ile artabilmekte ve bu durumda alkol ve sigara yardımıyla geçiştirilmeye çalışılabilmektedir. Oluşan bu süreç kişilik düzeninin giderek bozulmasına, ahlaki değerlerde ve zihinsel işlevlerde bir düşüş görülmesine neden olmaktadır. Özellikle alkolün eksik kişilik bölümlerinin yerine geçtiği, dolayısıyla kişinin kendine saygısını ve iç uyumunu kısmen olsun onardığı görüşü vardır (Gençtan, 1999:242). Otoriter ailelerin çocuklarında alkolizm ve diğer uyuşturucu bağımlılığı daha fazladır. Anne-babaya karşı duyulan ve çoğu kez içe atılan öfke ve düşmanlık duyguları, içki içilerek otoriteye baş kaldırı ve isyan şeklinde dönüşebilmektedir (Ankay, 1998:167). Çocuğun istismarı gelişmenin bütün yönlerini etkilemeye ve bu etki yetişkinlik döneminde de devam etmektedir (Kulaksızoglu, 2000:191).

1.2. ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu çalışmanın amacı KKTC lise gençliği arasında çocuk istismarının alkol-sigara kullanımı ve maddelere yönelik tutum ve değer yargıları ile olan ilişkisini araştırmak amacıyla yapılmıştır.

1.3. ARAŞTIRMANIN SAYILТИLARI

- a) Örneklemnin bütün evreni temsil edecek özelliklere sahip olduğu ile;
- b) Cevaplayıcıların ölçüği içtenlikle yanıtladığı.
- c) Anket ve kişisel bilgi formu amaca uygun olarak hazırlanmıştır.

1.4 ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI

Araştırma;

- a) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Lefkoşa yöresinde bulunan, Atatürk Meslek Lisesi, Sedat Simavi Endüstri ve Meslek Lisesi, Türk Maarif Koleji ve Lefkoşa Türk Lisesi ile
- b) Bu liselerdeki lise II. sınıfta okuyan tüm öğrencilerin istismara uğrama durumları ile alkol ve sigara kullanma durumları'nın ilişkisi,
- c) Hazırlanan anketin kapsamıyla sınırlıdır.

BÖLÜM II

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. ÇOCUK İSTİSMARI

Türkçe'de İstismar, kötü kullanma, suistimal etme, sömürme, zarar verme, uygun olmayan biçimde kullanma veya kötü muamelede bulunma gibi anlamlara gelir. İnsan ilişkilerinde istismar, bilinçli veya bilinçsiz taraflardan birinin diğerine zarar vermek, incitmek ve üzmek maksadıyla yaptığı davranış ve fiilleri kapsar (Topcu, 1997:1).

2.1.1.TANIMI

0-18 yaş grubundaki çocuğun kendisine bakmakla yükümlü kişi veya kişiler tarafından zarar verici olan, kaza dışı önlenebilir bir davranışa maruz kalması çocuk istismarıdır (Polat, 1998:1). Helfner'in tanımı ise "Çocuk ile bakıcısı arasında, çocuğun fiziksel ve/veya gelişimsel durumuna yansyan ve bir kaza sonucu ortaya çıkmayan etkileşim veya etkileşim eksikliği"dir (Lynch, 1999:1; Zeytinoğlu, 1999:112).

Çocuğun sağlığını, fizik ve psikososyal gelişimini etkileyen bir yetişkin, toplum veya ülkesi tarafından, bilerek veya bilmeyerek yapılan hareket ve davranışlara çocuk istismarı adı verilir. Davranışın mutlaka çocuk tarafından algılanması veya yetişkin tarafından bilinçli olarak yapılması koşul değildir.

Çocuk istismarı için başka terimler de kullanılmaktadır. Ör: Kötü davranış sadece ebeveynlerin değil diğer kişilerin, grupların, kuruluşların veya toplulukların genel

anlamda çocuğun fizik, sosyal, mental veya ahlaki gelişimini çeşitli düzeylerde olumsuz etkileyen davranışları tanımlamak için kullanılmaktadır. Çocuk istismarı çok geniş anlamda belli zaman dilimi içerisinde bir yetişkin tarafından, çocuğun büyümeye ve gelişimini olumsuz yönde engelleyen, çocuğa o kültürden kabul edilmeyen her türlü davranıştır (Polat, 1998:1; Polat ve ark., 1997:291; Polat, 1997:23).

Dünya sağlık örgütü 1985 yılında çocuk istismarını bir yetişkinin çocuğun sağlığını, fizik gelişimini, psikososyal gelişimini olumsuz yönde etkileyen bilerek veya bilmeyerek yaptığı davranışlar olarak tanımlamıştır (Polat, 1998:6; Polat, 1999:18; Polat, 1997:36; Biçer, 1999:19).

Çocuk istismarında 3 farklı düzey vardır (Polat, 1998:4):

1- Çocuk bakımındaki kültürel farklılıklar;

Toplum tarafından normal bulunup başka kültürlerce eleştirilir.

2- Kişinin bireysel kültürünün devamı olarak sergilediği davranışlar;

Kültürel olarak kabul edilir sınırlar içinde bireysel istismar sinyalleri veren davranışlardır.

3- Toplumsal zarar;

Toplumsal fakirlik, yetersiz konutlaşma, zayıf sağlık hizmetleri, yetersiz besin kaynakları gibi global boyutta olan olaylardır.

İstismarı düşündürecek durumlar (Yazgan, 1998:23):

- 1- Ciddi bir yaralanma olmasına rağmen bu yaralanmayı açıklayacak öykü verilmeme
- 2- Yaralanmadan sonra doktora geç başvurulması
- 3- Değerlendirme sırasında yaralanma ile ilgili olarak verilen öykünün tutarlı ve gerçekçi olmaması
- 4- Yaralanma ile ilgili öykünün çocuğun gelişimsel durumuna uygun olmaması

- 5- Tekrarlayan yaralanma öyküsü
  - 6- Hastanede ana babanın kayıtsız tutumları
  - 7- Çocuk ile anne-baba arasındaki ilişkinin normal olmaması
  - 8- Çocuğun bakımsız olması
  - 9- Çocuğun ağrılı uygulamalarda ağlamaması

2.2.TİPLERİ

Çocuk istismarı fiziksel, psikolojik, cinsel ve ihmal olmak üzere 4 ana grupta incelenmektedir.

1.2.1. Fiziksel İstismar

Çocuğa fiziksel acı vermek amacıyla yapılan davranışları kapsamaktadır. En sık rastlananı çocuğu dövme şeklindedir (Çakıcı, 2002:7). Çocuğun fiziksel istismarı, çocuğun tıbbi tedaviyi gerektirecek veya üzerinde iz bırakacak kadar dayak yemesi olarak tanımlanır (Polat, 1998:16).

Fiziksel istismar dayaktan çok daha fazlasını içeren bir davranıştır ve çok daha dramatik sonuçlara yol açabilir. Bir tokatla başlar çeşitli aletlerin kullanıldığı yoğun şiddet olaylarına kadar uzanabilmektedir (Polat ve başk., 1997:292; Polat, 1997:66).

Bu tanımların üzerinde birleştiği nokta çocuğun sağlığını olumsuz etkileyen ve vücutta iz bırakan lezyonların bulunmasıdır. Fiziksel istismar en geniş anlamda ise “çocuğun kaza dışı yaralanması” şeklinde tanımlanabilir ([www.Adli Tıp Ders Notları](http://www.AdliTıpDersNotları.com); Bulut, 1996:13; Kars, 1996:6; Bilir ve ark., 1999:9). Anne-baba veya bakmakla yükümlü olan kişilerin fiziksel güç kullanarak çocuğu incitmeleri ve yaralamalarıdır (Yazgan, 1998:22).

2.2.2. Psikolojik İstismar

Psikolojik gelişmenin duraksamasına neden olacak sözel istismarı veya aşırı emirleri kapsayan, çocuğun kimliğini zedeleyen ve bozuk davranışları ortaya çıkaran tavırları içeren istismar tipidir. Çocuğun ana-baba tarafından devamlı küçümsendiği olgular buna örnektir (Çakıcı, 2002:8).

Çocuğun toplum içindeki konumunu sarsan, gelişimini etkileyen ebeveynin bilerek yaptığı istismar da bu gruba girer (Polat, 1998:16).

Psikolojik istismar çocuk ve gençlerin kendilerini etkileyen tutum ve davranışlara maruz kalarak ya da sevgi, ilgi bakımından hasara uğramaları durumudur (Çakıcı, 2002:7).

Psikolojik istismara neden olan başlıca ebeveyn davranışları şöyle sıralanabilir: Reddetme, aşağılama, tek başına bırakmak, yıldırmak, suça yöneltme, duygusal tepki vermeyi reddetme, kendi çıkarına kullanma, vaktinden önce yetişkin rolü vermedir (Polat, 1997:152; Erkman, 1999:127).

Çocukta duraklama, engelleme, gerileme yaratan davranışlar psikolojik istismar kapsamına girmektedir (Kars, 1996:6).

2.2.3. Cinsel İstismar

Bir çocuğun bir yetişkin tarafından cinsel doyum için kullanılması cinsel istismardır (Çakıcı, 2002:8).

Bir başka tanımda cinsel istismar ebeveyn ana-baba veya aile içinden başka bir yetişkin tarafından yapılan cinselliğe yönelik davranışlardır (Polat, 1998:16).

Cinsel İstismar, erotik arzuların ve cinsel doyum elde etme amacının yönlendirdiği uygunsuz, çarpık ve bencil davranış ve fiillerin çocuğu bir erişkin tarafından istismar edilmesidir (Topçu, 1997:1).

Cinsel istismarı iki ana grupta toplayabiliriz (Polat ve ark., 1997:315; Topçu, 1997:1; Polat, 1999:1; Günçe, 1999:89; Özgüven, 1997:272):

a-Dokunma olmaksızın yapılan istismarlar:

Sözel yolla yapılan sataşmalar, açık seçik telefon konuşmaları, seksi konuşma, teşhircilik, rontgencilik (oyerizm), cinsel ilişki sahnesine şahit olma.

b-Dokunmanın yer aldığı istismar:

Dokunma, ensest (aile içi cinsel ilişki), pedofili (bir yetişkinin çocukların cinsel ilişkiye girme tercihi veya bu duruma bağımlılığı), oral-genital seks, irza geçme, pornografi....

Kısacası temas içermeyen eylemlerden, küçük dokunuşlara ve irza geçmeye kadar değişen çok çeşitli eylemler cinsel istismar tanımı içinde kabul edilmektedir (Aksoy ve Daloğlu, 1998:25).

2.2.4. İhmal

Çocuğa bakmakla yükümlü kişinin yükümlülüğünü yerine getirememesi, çocuğu fiziksel ya da duygusal olarak ihmal etmesidir. Beslenme, giyim, tıbbi gereksinimler, gerekli ilgi....vb (Çakıcı, 2002:8).

Çocuğun temel ihtiyaçlarının ve bakımının ana-babası veya ona bakan kişi tarafından yerine getirilmemesi olarak tanımlanabilir (Polat, 1997:64).

Çocuk ihmali veya pasif çocuk istismarı ana-baba veya bakıcıların çocuğun yetişmesi, iyi durumda olabilmesi için gerekli temel gereksinimlerini ör: bakım, koruma, ve eğitimin ihmal edilmesidir (Polat, 1998:17).

2.3. TARİHİ

Çocuk istismarı tarihine baktığımızda, ilk çağlardan itibaren kültürlerde göre istismarın çeşitli şekillerde yer aldığı görülmektedir. Çocuk istismarının en ağır şekli olan çocuk öldürme, Ispartalılar'da sağlıklı olmayan bebeklerin öldürülmesi şeklinde uygulanmaktadır. Eski Yunan'da babaya ırkın özelliğini korumak amacıyla çocuğuna kötü davranışlar ve gerekirse öldürmek için izin verilmiştir. İskoçya ve Hindistanda ikiz doğumlardan, utanılacak bir talihsizlik olarak kabul edilirdi. Çin, Hindistan, Meksika ve Peru gibi ülkelerde bebekler nehre atılır, meşru ve güçlü iseler yaşamaya hakları olduğu, su üzerinde kalmayı başaramazlarsa ölmeyi hak ettiler düşünülürdü. 1628'de Massachusetts Kolonisi, İnatçı Çocuk yasasına göre ası bir çocuğun öldürülmesini kabul ediyordu (Polat, 1997:43).

Eski çağlarda İbrani, Grek ve Romalılarda çocukların hiç bir hakları yoktu. 1651'de Zacchias ve 1684'de Bonet eserlerinde çocukta meydana gelen yaralanmalardan bahsetmektedir. 17.yy'da Paris Parlementosunun çıkardığı bir yasa ile asıl ve toplumda bir yeri olan ailelere topraklarında buldukları çocukları, anne-babası bilinmeyen çocukları koruyacak kurumlar açma sorumluluğu getirilmiştir. 1741'de Londra'da sokaklarda toplanan çocukların korumak amacıyla "Bulunan çocuklara ait çocuk hastanesi" kurulmuştur. 19.yy başlarında İngiltere'de okullarda kemerle vurarak cezalandırma, uygulanan yönetmeliğe bağlı bir cezalandırma yöntemi idi. İlk İngiliz yasalarında çocuk satışı kabul görüyordu. ABD'de bilinen ilk çocuk istismarı olayı 1874'de New York şehrinde bir çocuğun aç bırakılarak dayağa maruz kalması olarak ortaya çıkmıştır. 1950'li yıllarda Walter Mondale adlı senatör kısa sürede istismarın önlenmesi ile ilgili yasaların kanunlaşmasına çalışmış ve başarılı olmuştur. 1825'te New York'da suçlu çocuklar için bir ıslahevi kurulmuştur (Çakıcı, 2002:10; Polat, 1998:11).

Konu ile ilgili ilk ciddi çalışma 1946'da John Caffey tarafından yayınlanmıştır. Caffey birden çok uzun kemik kırıklarını ve Subdural kanamalara dikkat çekmiştir. Hematomu olan çocukların üzerinde yaptığı kaza dışı olaylar üzerindeki araştırması

üzerine bizzat araştırcı tarafından isimlendirilmiştir (Çakıcı, 2002:13; Polat, 1998:12).

1948'de Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından kabul edilen İnsan Hakları Evrensel Sözleşmesi'nde çocukların hak ve özgürlüklerine yeterince degeinilmediği için çocukların özel durumları ve özel korunma ihtiyaçları nedeniyle çocuklara özgü ayrı bir belge hazırlama çalışmaları başlatılmıştır. 20 Kasım 1959 yılında Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, 78 ülkenin temsilcilerinin katıldığı genel oturumda Çocuk Hakları Sözleşmesi'ni oybirliğiyle kabul etmiştir. Geçen otuz yıllık süre içinde üye ülkeler açısından bağlayıcı olan yeni bir uluslararası metnin hazırlanması gerekli görülmüş ve yapılan çalışmalar sonucunda 20 Kasım 1989'da Birleşmiş Milletler Genel Kurulu Çocuk Hakları Sözleşmesini oy birliği ile kabul etmiştir. 28 Ocak 1990 tarihinde imzaya açılan Sözleşme, aynı gün 61 ülke tarafından imzalanmıştır.

2 Eylül 1990'da 20 ülke tarafından onaylanarak uluslararası bir yasa gücüyle yürürlüğe girmiştir. 14 Şubat 1990 tarihinde Türkiye tarafından da imzalanan ve Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda onaylanan Sözleşme 9 Aralık 1994 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından onaylanmıştır (Aral ve Gürsoy, 2001: 200; Çocuk Hakları Sözleşmesi, 1996:1).

1963-68 yıllarında ABD de Amerikan İnsan Hakları Topluluğu ve Çocuk Bürosu'nun çabaları ile 50 eyalette hırpalanma olgularının araştırılması yasalarca zorunlu hale getirilmiştir. Birleşmiş Milletler Çocuklar Yardım Fonu (UNICEF) kurulması, 1959'da Çocuk Hakları sözleşmesi kabul edilerek çocuk haklarına uluslararası yasa gücü kazandırmıştır (Polat, 1998:13).

Çocuk istismarı ve ihmali genel başlığı altında yapılan ilk tanımlardan birisi Helnes isimli bir araştırmacı tarafından "çocukla bakıcısı arasında, çocuğun fiziksel veya gelişimsel durumuna yansıyan bir kaza sonucu ortaya çıkmayan etkileşim ya da etkileşim eksikliği" olarak yapılan tanımlamadır. 1961'de Kempe yayınladığı makalesinde "Dövülmüş Çocuk Sendromu" tıp dünyası içinde tanımlanmaya ve isimlendirilmeye başlanmıştır. Böylece çocuk istismarı kabul edilmeye başlanmış,

araştırılması ve önlem alınması gereken konu haline gelmiştir. 1972 yılında Halfner, Kempe ile birlikte istismarı “sorumlu kişinin ihmali ettiği eylemler sonucunda çocuğun hasara uğraması” olarak açıklarken, 1980’de ise Garbarino ve Gillian “uzman görüşünü” de bu tanıma eklemiştirlerdir. 1975 yılında Parke ve Climer tarafından “Kültür” boyutu da düşünülmüştür. 1985 yılında ise Dünya sağlık örgütü çocuk istismarını tanımlamışlardır (Polat, 1997:29; Zeytinoğlu, 1999:113; Kempe ve ark., 1962:17).

2.4. EPİDEMİYOLOJİSİ

Çocuk istismarında istatistiksel verilerin elde edilmesinde yararlanılacak en önemli kaynaklar, sosyal servisler, sağlık görevlileri, polis ve doktorlardır. Bu nedenle çeşitli ülkelerde istatistiksel veriler farklılık göstermektedir. Günümüzde örnekleri sıkça gazete, tv, dergi vb. yayın organlarında gündeme gelmektedir. Çocuk formu dergisinin birçok sayısında yaşanan örnekler yer almaktadır.

Kitle iletişim araçlarıyla geçirilen zaman ve bu araçlara aktarılan kaynaklar halkın bilinçlendirmede önemli rol oynarlar (Aktan, 1999:28).

Yapılan araştırmalara göre, şiddet suçları içinde en hızlı artış gösteren suç türü cinsel istismar suçlarıdır (Polat, 1999:1).

Çocukların fiziksel, ruhsal ve cinsel olarak istismar edildiği, en yaygın istismar şekli olarak fiziksel istismarın gözlendiği ve genellikle de diğer istismar şekilleriyle birlikte yapıldığı bildirilmiştir (Biçer ve ark., 1999:22).

Verilere göre ABD'de çocuk istismarı insidansı 5.7/1000, ihmal insidansı ise 5.3/1000'dir. Fiziksel istismar tüm çocuk istismar vakalarının yaklaşık %40'ını oluşturmaktadır. Türkiye de ise çeşitli araştırmacıların çalışmalarında şiddet kullanma oranları %20 ile %91 arasında bulunmuştur (Yazgan, 1998: 22).

Kempe'nin 1962'de yayınlanan ve ABD'nin 71 hastanesini kapsayan çalışmasında bir yıl içinde 302 olgu belirlendiği, bunlardan 33'ünün öldüğü ve %85'in kalıcı beyin lezyonu ile yaşamını sürdürdüğü belirlenmiştir. Fransada her yıl bir çok çocuğun istismar edildiği ve bunun sonucu ölen çocuk sayısının %1 olduğu bildirilmiştir (Polat, 1998:15).

Hollanda'da 1975 verilerine göre 1 yıl içinde 1000 olgu bildirilmiş 15 yaşın altında hastaneye başvurmuş çocukların arasında 26.8/100,000 arasında istismar olduğu saptanmıştır. İngiltere'de ise haftada en az 4 çocuk istismar ve ihmal nedeniyle ölmektedir ve İngiltere'de fiziksel istismar olaylarının 1983-1987 yıllarında %25 oranında arttığı belirlenmiştir (Polat, 1997:23; Polat, 1998:15).

2.5. ÇOCUK İSTİSMARININ HUKUKİ BOYUTU

Çocuk haklarına dair Sözleşme, Birleşmiş milletler genel kurulunda, 20 Kasım 1989'da benimsenmiş ve uluslararası sözleşmeler içinde yürürlüğe giren ilk sözleşme sıfatını almış ve Mayıs 1996 tarihi itibarı ile 187 ülke tarafından onaylanmıştır (Unicef).

Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 19, 34 ve 39'uncu maddeleri çocuk istismarı, ihmali ve önlenmesiyle ilgilidir. Sözleşmenin 19'uncu maddesine göre “çocuğun yetiştirilmesinden sorumlu olanlar, bu haklarını çocuklara zarar verecek şekilde kullanamazlar” (Aral ve Gürsoy, 2001).

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından kabul edilen Çocuk Hakları Sözleşmesi madde 19 İstismar ve İhmali şöyle tanımlar:

Madde 19:

“Devlet çocuğu, ana-babanın ya da çocuğun bakımından sorumlu başka kişilerin her türlü kötü muamelesinden koruyacak, çocuk istismarını önleyecek ve bu tür davranışlara maruz kalan çocukların tedavisini de amaçlayan sosyal programlar hazırlayacaktır” (Polat, 1998:15).

Türkiye'de çocuk mahkemeleriyle ilgili girişimler 1940 yılında yapılmış ve ilk yasa tasarısı 1945'de hazırlanmıştır. Ancak yasa 1979 tarihinde çıkışmış, yürürlük tarihi ise 1982 olarak öngörülmüştür. Yaş dilimi olarak 11-15 yaş grubunu kapsamaktadır. Fakat yeterli olmamaktadır (Ankay, 1999:29). Türkiye Çocuk Hakları Sözleşmesini 14 Eylül 1990 tarihinde imzalamıştır (Polat, 1997:46). Türkiye'de çeşitli yasalarda çocukların ihmali ve istismarını önlemeye yönelik hükümler yer almaktadır. Bu yasaların en önemlileri Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirceme Kurumu Kanunu, Çocuk Mahkemeleri Kanunu, Türk Ceza Kanunu ve İş kanunudur (Konanç ve ark., 1999:185).

T.C.K. 477. - 478. maddeleri (Ceza Kanunu, 1997:157; Aksoy ve ark.; Polat, 1998: 28):

Tedip hakkına sahip olan kişilerin çocuğu fiziksel olarak istismar etmesi

Türk Ceza Kanunun 477. maddesinde genel olarak ifade edilmiştir: “Her kim idaresi altında bulunan veya büyütmek, okutmak, bakmak, muhafaza etmek veya bir meslek ve sanatı öğretmek için kendisine tevdi olunan şahsin üzerinde haiz olduğu terbiye hakkını veya itaat ettirmek salahiyetini suistimal ile o şahsin sıhhatının muhtel veya bir tehlikeye maruzmasına sebep olursa onsekiz aya kadar hapsolunur”.

Çocuk Hakları Sözleşmesinin Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda oy birliği ile kabul edilmesi, çocukların duygusal, zihinsel, cinsel, fiziksel istismarı ve ihmali konularına, dünya çapında geniş çevrelerin dikkatinin çekilmesini sağlamıştır (Cılga, 2001:1).

KKTC'de ise Çocuk mahkemesi bulunmamaktadır. Çocuk suçluları yasası yürürlükten kaldırılmıştır. “Genç Suçlular Yasası, Fasıl 157”, “Çocuk Yasası, Fasıl 352” ülkemizde ayrı bir çocuk mahkemesinin ve ıslah evinin olmamasından dolayı yürürlükte olmamakta bu tür davalar yargıcı odasında görüşülmektedir. Şu an ülkemizde çocuk mahkemesi ve ıslah okulu bulunmamaktadır. Çocuklara karşı işlenen cinsel suçlar Anayasanın “Ahlaka Aykırı Suçlar” başlığı altında, “Fasıl 154 Ceza Yasası” maddelerine göre davalar işlem görmektedir (K.K.T.C Anayasası).

2.6. ÇOCUK İSTİSMARININ ETKİLERİ

Aile çocuğun şekillenmesinde o kadar kalıcı bir etkiye sahiptir ki ilerde düzeltilmesi imkansız şekiller oluşturur. Davranış modellerini çocuk burada bulur, yaşar ve öğrenir. Çocuğun sağlıklı kişilik ve toplumsal gelişimi için ailede tutarlı bir disiplin uygulanması gereklidir. Aşırı baskının çocukta bunalıma neden olduğu topluma uyumu engellediği araştırmalar göstermiştir (Kırkıncioğlu, 1999:25).

İstismara uğrayan çocuklarda birtakım psikolojik rahatsızlıklar ve bozukluklar görülmektedir. Çocuklar gelişimlerinin en önemli dönemlerinde travmatize olmakta ve kendisini, çevresini ve dünyasını tanıtmaya çalıştığı bu dönemde olumsuz bir şekilde etkilenmektedir. İstismara uğramış çocuklar sıkılıkla öğrenme güçlüğü gösterir ve zeka testlerinde performansları düşüktür. Bu çocukların kişiler arası anksiyete sıkılıkla yoğun afektif cevap verirler ki bu yaşadıkları deneyimlerin açığa çıkmasıdır. Bununla birlikte kronik fiziki bir rahatsızlık, alkolizm veya uyuşturucu madde kullanımının eşlik ettiği empati geliştiremeyen veya fantazi kurmaktan yoksun robota benzer bir varlık ortaya çıkmaktadır (Çakıcı, 2000(a):15).

Davranış, sosyal, bilişsel ve konuşma gelişiminde görülen gecikmeler sıkılıkla rastlanılanlardır. İstismar veya ihmali edilmiş çocuğun davranış şekli kendilerinin değil de ailelerinin beklentilerine cevap verecek şekilde olmaktadır. Çünkü beklentilerine yanıt verebildiği ölçüde istismardan uzaklaşmış olacaktır. İstismara uğrayan çocuklar kendi duygularını tanımda ve ifade etmede diğer çocuklara nazaran çok daha zorlanırlar. Kendilerini dezersiz ve çirkin bulurlar (Polat, 1997:141).

En ufak hayal kırıklığında güvensizlik duygusu hakim olur. Arkadaşlık ilişkileri kurmada zorlanır. İstismar çocuğun öfkesini artırır, öfke sınıftaki davranışa yansır, bu da istismarı körküler. Şiddet yanlısı ana-baba ile özdeşleşme de okulda davranış bozukluğuna neden olabilir (Polat, 1998:23). Aşırı bir taleple karşılaşan okul çocuğu

içinde bulunduğu durumla başedebilmek için kopya çeker, sorulara yanlış cevaplarım düşüncesi ile bilmiyorum der, ödevleri geciktirir çünkü sorumlulukların neler olduğunu ve nasıl çözümleyeceklerini öğrenmemişlerdir.

İstismara uğrayan çocukların depresyon, kaygı bozukluğu, sosyal uyumsuzluk vb. gibi ruhsal sorunlar gelişebilir. Bu kişilerde uyuşturucu bağımlılığı, suça ve fuhuşa yatkınlıkta artış olduğu gösterilmiştir. Dayak çocuğun bilişsel gelişimini de olumsuz yönde etkilemektedir (Topcu, 1997:44).

Fiziksel cezalandırmayla terbiye edildiği düşünülen çocuklar, kaba gücün sorunları çözmek için etkin bir yöntem olduğuna inanarak büyürler ve erişkin yaşlarda kendileri de başka çocukların istismar eden erişkinlere dönüşebilirler, böylece istismar olayları kuşaktan kuşağa sürüp gider (Beyazova ve Şahin, 2001).

2.6.1. İstismar Sonrası Çocuklarda En Sık Görülen Ruhsal Bozuklıklar:

Bir çocuğun ateşinin yükseldiği kolayca anlaşılabilir, fakat ruh sağlığının bozulduğunu anlamak daha zordur. Çünkü ruh sağlığı ile ilgili problemler her zaman gözle görülmeyebilir ama belirtilerini anlamak mümkündür.

Ruh sağlığı sorunları, yardım edilmezse, okulda başarısızlığa, alkol ya da ilaç kullanımına, aile ile çatışmaya, şiddete ve hatta intihara yol açabilir (Türk Psikoloji Bülteni:72).

Görülen bozuklıkların başlıcaları:

1-Travma sonrası stres bozuklukları (PTSD):

Kişinin doğrudan yaşadığı aşırı travmatik bir stres kaynağının ardından özgül birtakım belirtilerin gelişmesi olarak tanımlanmaktadır. Korku çaresizlik ve dehşete düşmedir (Topçu, 1997:105; Çakıcı, 2002:17).

2- Kaygı ve korku bozuklukları:

İstismar ebeveynle çocuk arasındaki ilişkinin bozulmasına sebep olmakta, güvensiz ve sıkıntılı bir çocuk ortaya çıkmaktadır (Topçu, 1997:105; Çakıcı, 2002:17).

3- Depresyon, İntihar ve Kendini tahrip etme

Huzursuzluk, korku, aşırı kaygılanma, umutsuzluk, yalnız oldukları ve terkedildikleri duyguları, çevreden kopma, içinde bulunduğu çıkışdan kurtulamayacakları düşüncesi, konumlarını değiştiremeyecekleri duygusu, tek çözümün ölüm olduğu inancı hakimdir (Odağ, 1995:31).

4- Dissosiasyon Bozukluğu

Çocukta yaşanan cinsel istismar sonucunda post travmatik strese karşı bilinç, bellek ya da çevrenin algılanması işlevlerinin bozulmasıdır (Topçu, 1997:105; Çakıcı, 2002:17).

5- Yeme bozukluğu

2 türde görülür: Anoxorexia Nevrosa (şişmanlamaktan aşırı korkma sonucu zayıflamak için çaba göstermek). Bulimia Nervosa (yeme krizleri ve bunu izleyen mideyi boşaltma çabaları). Farklı ve tek olabilmek için umutsuzca çabalamak, ebeveynlerinin beklenileri sonucu oluşan yapay benlik duygusunu reddetmeye çalışmak, aşırı isteklere karşı savunma geliştirme nedeni ile olmaktadır (Geçtan, 1999:257).

6- Alkol ve Uyuşturucu madde kullanımı

Adolesan döneminde hissedilen merak ve deneme amacı kullanıma başlama bu dönem içerisinde yaşanan duyguların ve çatışmaların bir uzantısı olarak kabul edilir. Gençlik dönemi sorunları, ebeveynlerle ilgili çatışmalar nedeniyle gençler uyuşturucu maddelere yönelebilmektedirler (Çakıcı ve Çakıcı, 1996:23).

7- Cinsel bozukluklar

Normal cinsel gelişimin olmaması, cinsel kimliğini kazanmada ana-baba tutumlarının yanlışlığı, cinsel eğitim görmeme ya da yanlış görme, cinsel gelişimin herhangi döneminde takılıp kalma. Birçok çeşidi vardır ör: eşcinsellik, sadizm, mazohizm, fetişizm, teşhircilik.....vb (Özgüven, 1997:273).

Anne-babanın sevgi ve ilgisinden yoksun olarak büyüyen çocuklar, büyük bir sevgi açlığı gösterirler. Bu açlık da birtakım davranış ve uyum bozukluklarına neden olur. İstismara uğrayan çocuklarda ortaya çıkan belirtiler arasında davranış bozuklukları ile psikosomatik bozukluklar, genel çocukluk çağı problemleri, dışa vurma davranışının görülmüştür. Örneğin: depresyon, endişe, korkular, saldırganlık ve zayıf özsaygı gibi artan psikolojik sorunlar, anksiyete, okul sorunları, aşağılık duygusu, uykuya bozuklukları....vb (Polat ve ark.,1997:326).

2.7. ÇOCUK İSTİSMARININ NEDENLERİ

İstatistik olarak anlamlı derecede istismar veya ihmal davranışına yol açabilecek veya bunları artırabilen faktörler vardır. Örneğin: yoksulluk, işsizlik, evlilik problemleri, ego zayıflığı, karakter bozukluğu alkolizm, madde kötüye kullanımı, zor gebelik ve doğum, eğitimsizlik, çocuk gelişimini bilmeme, ailede ölüm gibi faktörler sayılabilir (Polat, 1997:103).

İstismar davranışında bulunan kişinin, istismar veya ihmal davranışında bulunmasına yol açan bazı ortak duygulanım durumları ve reaksiyon kalıpları bulunmaktadır (Çakıcı, 2000(c)):

1-Erken çocuklukta istismar öyküsü:

İstismar ve ihmal davranışında bulunan kişi sıklıkla kendisi çocukluğunda fiziksel istismarın eşlik ettiği veya etmediği bir ihmal edilmeyi yaşamıştır. Çocuğun ihmal edildiğini, kendisine önem verilmediğini hissettiği bir başka zamanda bir ebeveyn tarafından istismara uğrarken diğerinin müdahale etmemesidir veya örneğin kişilerin elinde olmayan, mantıklı açıklamaları bulunan ihmal durumları vardır. Ör: annenin depresyonda oluşu, hastalık veya ölüm nedeniyle annenin ayrı bulunması ve bu arada çocuğun sevgi gösterilmeyen ortamlarda bulunması, babanın bulunmaması, annenin ağır çalışma koşulları nedeniyle çocuğuna zaman ayırmaması gibi... (Çakıcı, 2000(c)).

2-Çocuğa karşı empati eksikliği:

Çocuğun varlığının empati ile algılanmaması, uygun cevaplar verilememesi yanında özellikle stres durumlarında kişi önceliği kendi istek ve fikirlerine verir, çocuğun ihtiyaçları ikinci derecede kalır veya tamamen gözardı edilir. Ör: çocuğun cinsel ilişkiye zorlanması, erişkinin cinsel tatmin sağlamaşına yönelik ve çocuğun yaşına uygun gelişimi-ihtiyaçları gözardı edilmektedir (Çakıcı, 2000(c)).

3-Çocuktan aşırı beklenenler:

Sıklıkla istismar ve ihmäl durumlarında, çocuğa bakmakla sorumlu kişinin çocuktan yaşıının çok üzerinde davranışlar beklemesi, çocuğun kendi duyu ve ihtiyaçlarını gözardı etmesi gözlenmektedir (Çakıcı, 2000(c)).

4-Zayıf ebeveyn-çocuk bağı:

Kişinin çocuğu ile bağ kurabilme yeteneği bireyler arasında farklılık gösterir. Klinik gözlemler kendi erken çocukluk döneminde istismar veya ihmale maruz kalanların zayıf empatiye sahip olduğu, çocuğu ile iyi bağ kurmadığını göstermektedir. Küçük yaşlarda empatik olmayan bakım gören kişiler ilerde çocukları ile bağ geliştirememekte, çocuklarına empati gösterememektedirler bu da sonraki aşamada kendini istismar ve ihmäl olarak göstermektedir. Ayrıca istismar ve ihmäl edilen çocukların anne ve babalarının benlik saygıları düşüktür. Bu anne babaların kendilerini degersiz ve sevilmeyen kişiler olarak gördükleri gözlenmektedir (Çakıcı, 2000(c)).

2.8. ÖNLEME

İstismarı önleme çalışmalarını bireysel, toplumsal ve evrensel koruma olarak üçe ayırmak mümkündür:

Bireysel koruma, istismara uğrayan çocukların erken tanısı, uygun tedavisi ve izlemiçi içerir.

Toplumsal koruma, riskli grupların saptanmasına yönelik olmalıdır. Evsizlik, işsizlik, madde bağımlılığı, alkolizm, aile içi şiddet, ailede psikiyatrik hastalık, çocuk istismarına yol açan risk faktörlerinin başlıcalarıdır.

Evrensel koruma ise Dünya'daki/ Ülkedeki tüm çocukların kapsamaya yönelik olarak gerçekleştirilebilir. Bu koruma biçiminde düzenli sağlık bakımı, annenin eğitimi, ev ziyaretleri, aile planlaması, yoksulluk ve işsizlik ile savaşım önem kazanır (Baysal;2005;1).

Kuşkusuz olaya müdahale etmek için çocuğun incinip zarar göreceği noktaya kadar beklemek anlamsızdır. Çocuk hakları sözleşmesinin 3. maddesinde vurgulanan, esasen sözleşmenin bütününe hakim olan “çocuğun yüksek yararının gözetilmesi ilkesi” de bunu gerektirmektedir. Erken müdahale, bir başka deyişle önleme programları ile çocukların tedavi gereksinimleri, evden kaçma, madde kullanımı, okul sorunları, suça yönelmeleri gibi sosyal sorunlar engellenmiş olur (Ziyalar, 1999:31).

İstismarın engellenmesinde yargıya büyük bir rol düşmektedir. Varolan yasal çerçeve istismarın cezalandırılmasını sağlamakla birlikte, bazı ülkelerde uygulamada yetersizlikler olduğu ileri sürülmüştür. K.K.T.C yasalarında ise yetersizlikler olduğu gözlenmektedir. Devlet çocuğu ana-babanın ya da çocuğun bakımından sorumlu başka kişilerin her türlü kötü davranışından yasalarla korumalıdır (Aral,2000:151). Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından kabul edilen çocuk Hakları Sözleşmesi madde 19 İstismar ve İhmali şöyle tanımlar:

Madde 19:

Devlet çocuğa, ana-babanın ya da çocuğun bakımından sorumlu başka kişilerin her türlü kötü muamelesinden koruyacak, çocuk istismarını önleyecek ve bu tür davranışlara maruz kalan çocukların tedavisini de amaçlayan sosyal programlar hazırlayacaktır (Polat, 1998:15).

Çocuk İstismarının önlenmesi için birçok kişinin ve kurumun yardımına ihtiyaç duyulmaktadır. Ülkemizde Çocuk İstismarını önleme programı bulunmamaktadır. Sosyal Hizmetler Mekanizması yetersiz kalmaktadır. Koruyucu aile hizmetleri bulunmamaktadır. Çocuk istismarının önlenmesi için Psikiyatrist, psikolog, pedagog ve sosyal hizmet uzmanı gibi çeşitli uzmanlık alanlarının katılıması ile disiplinli bir önleme programına ihtiyaç bulunmaktadır (Polat, 1998:1).

Çocuk istismarın yaşadığı ailelerde çocukların olumsuz etkilendiğini ve bu olumsuz etkilenimlerinden dolayı kişilerin özellikle psikolojik sorunlar yaşayabileceklerini söyleyebiliriz. İstismar edilen çocuklar güven duygularını kaybeder ve çeşitli kişilik bozuklukları geliştirirler (T.C.Araş.Kur.). Tüm bunların önlenebilmesi için çocuk istismarı ile ilgili önleme ve eğitim programlarının uygulanmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Konunun önemi anlatılmalı, dolayısıyla davranış değiştirmeye yönelik ailelere rehberlik yapılmalı, bireyin içinde yaşadığı sosyal çevresine uyumunu sağlayacak, kendi özsayıgısını kazanabileceği çalışmalar, eğitim programları hazırlanmalıdır.

Ailelere istismar kavramını ve yarattığı tahribatları anlatan tv. programları, konferanslar broşürler hazırlanmalı, dolayısıyle davranış değiştirmeye yönünde ailelere rehberlik yapılip kısa çözüm önerileri getirilmelidir. Aile danışma merkezleri kurulmalı, ana-baba okulları, evliliğe hazırlık gibi kurslar açılarak rehberlik yapılmalıdır. Öğretmenlere yönelik eğitici seminerlere ağırlık verilmeli, risk grubu öğrencinin tespiti ve istismar sonrası öğrencide yarattığı tahribatlar anlatılmalı ve öğrencilere nasıl yardımcı olunabileceği hakkında bilgi verilmelidir.

Ülkemizde 1996 yılından itibaren, ailelere ve öğrencilere yönelik Kıbrıs Türk Ruh Sağlığı Derneği'nin çalışmaları dikkat çekmektedir. Dernek tarafından çocuk hakları ile ilgili kitapçık ve broşür dağıtımını yapmıştır. Bununla birlikte medyada bu konu ile ilgili programlar, konu hakkında bilgilendirici konferanslar düzenlenmiştir (Çakıcı, 2002; Çocuk Hak. Sözleşmesi).

2.9. ALKOL VE SİGARA'NIN TANIMI

2.9.1. Alkol

Alkol doymuş karbon atomuna bağlı hidroksil grubundan oluşan geniş bir organik molekül grubudur. Etil alkol (etanol) içkilerde kullanılan, alkolun en yaygın formudur. Alınan alkolun %10 kadarı mideden, kalanı ince bağırsaktan emilir. Alkolün etkilerini kan-alkol düzeyine göre 3 gupta toplayabiliriz (Çakıcı, 2000(a): 21):

- 1-Az-orta derecede alkol; kendini kontrol kaybı, saldırgan davranışlar.
- 2-Orta- yüksek alkol; beyin işlevlerini bozar. Öğrenme ve hatırlama yetenekleri azalır. Denge ve ağrı duyusu azalır.
- 3-Yüksek doz; solunum durması, stupor ve koma- ölüm

Alkol, bir uyarıcı değil, yüksek beyin merkezlerini etkisi altına alan bir uyuşturucudur. Alkol etkisi altında bu merkezlerin denetleyici denetimi azaldığından, davranışların özgürlük kazanmasıyla birlikte bazı ilkel tepkiler görülür ve bu arada denetim altında tutulan dürtüler de dışa vurulabilir (Gençtan, 1999:242).

2.9.2. Sigara

Nikotin, tütünün psikoaktif komponentidir, sigara içmeye zorlayan ve bu arzuyu güçlendiren bir faktördür. İçilen bir sigaradaki nikotinin %25'i kana karışır ve 15 sn'de beyne ulaşır. Nikotin en hızlı bağımlılık oluşturucu maddelerden biridir (Çakıcı, 2000(a):35).

Sigaranın içinde bulunan tütünün yanması ile oluşan duman içinde 4000 ayrı kimyasal bulunmaktadır. Çocuklarda sigara dumanına maruz kalmanın yarattığı fiziksel sağlık sorunlarının yanısıra, bu çocukların ileriki hayatlarında da daha az akademik başarı gösterebildikleri bulunmuştur. Dolayısıyla sigara içicisi çocuğun hayatı çeşitli olumsuzluklar ile başlamasına neden olunmakta, büyümeye sırasında sigara içmeye devam ederek sorunları da artırmaktadır (Dağlı, 1998:4).

Sigaranın içinde bulunan kimyasal türnlere örnek: nikotin, egsoz gazı (Karbon monoksit), katran ve tabi katranın içinde barındırdığı 3997 madde bulunmaktadır (Çakıcı, 2000(a):150).

Uzun süreli kullanımda nikotinin merkezi sinir sistemine etki yapması ile bağımlılık görülür. Sigara akciğer, solunum yolları, dil ve gırtlak kanserine yol açmaktadır. Sigara içen ergenlerin içmeyenlere göre okul başarıları düşük bulunmuştur (Kulaksızoğlu, 2000:12).

2.10. ALKOL VE SİGARA KULLANIMININ NEDENLERİ

Adolesan çağının en önemli kimlik sorunu kişinin bireyselleşmesidir. Bireyselleşme başarılı bir biçimde tamamlandığı zaman kendini kontroleden ve yükselen benlik saygısı gibi kuvvetli hislere sahip özellikteki kişiler ortaya çıkmaktadır. Eğer adolesandaki bu bireyselleşme döneminde bir aksama olduğu takdirde, ortaya çıkan kişilik, davranışlarını ve kimliğini tanımlayan kendi içsel kontrolünün dışında dış faktörlerden etkilenecektir. Bu dış faktörler arasında aile desteğinden mahrum, ebeveynler arasındaki sorunları olan kişiler alkol ve sigara kullanımı için yüksek riskli grubu oluştururlar (Çakıcı, 2000(a):46).

Anne-baba kardeş aile üyelerinin alkol kullanmaları, çocukların davranış yapılarında önemli derecede etkili bir faktördür. Şucluluk vakalarında ana baba arasında alkol kullanımının yaygın olduğu dikkati çeker. Evdeki alkol alışkanlığının birçok olumsuz etkilerinden en önemlisi, çocuğun öğrenilen bir davranış bozukluğu olarak alkol alışkanlığını kazanma tehlikesidir. Öte yandan ailedeki aşırı alkol alışkanlığı, çocuğun davranış yapısına doğrudan ya da dolaylı etkilerde bulunur; ailenin iç yapısını, statüsünü etkiler ve çatışmalara neden olur. Bütün bunlar da çocuğun sağlığını olumsuz yönde etkiler (Yavuzer, 1998:191).

Erkek çocuğun babasını kız çocuğun da annesini model aldığı düşünürsek, sürekli içki içen bir babanın oğlu da, ilerde aynı davranış bozukluğunu geliştirebilir. Kız çocuğu da, alkolik bir babadan doğal olarak etkilenir, yetişkin olduklarında erkeklerden nefret etme, karşı cinse güvensizlik, iletişim kurmada güçlük, mükemmel erkeği arama, mutsuzluk sendromu geliştirdikleri saptanmıştır. Evlerinde sürekli içki içilen çocukların, psikolojik gelişimlerinde aksamalar ve davranış bozuklukları görülmektedir (Öz, 1997:43).

Çocuk, kendisini dışlayan olumsuz aile, okul ve arkadaş çevresinin etkisiyle madde alt kültürünün içine girmekte madde alt kültürüne özellikle içinde yaşadığı sosyal çevresinde bulamadığı kimliği, saygınılığı, toplumsal rolü ve yeri, dayanışmayı, paylaşmayı, amaçları, umutları, değerleri ve ilkeleri bulmaktadır (Tüzün ve Çöpür, 1999:17).

2.11. KKTC'DE ÇOCUK İSTİSMARI VE SİGARA ALKOL KULLANIMI İLİŞKİSİ

K.K.T.C’nde de Çocuk İstismarı çalışmaları yapılmaktadır. İlk bilimsel araştırma Çakıcı tarafından 1996 yılında yapılmıştır. Bu tarihten itibaren Çocuk İstismarı ile ilgili konferans ve etkinlikler giderek artmıştır. 15 Ekim-15 Kasım 1996 tarihleri arasında, Çakıcı ve arkadaşları tarafından KKTC’deki Milli Eğitim ve Kültür Gençlik ve Spor Bakanlığı Genel Ortaöğretim ve Mesleki Eğitim Dairelerine bağlı liselerin tümünde gerçekleştirdikleri çalışmalarında çocuk istismarının madde kullanımına etkisi görülmüştür. Çalışma sonucunda her öğrenciden birinin (%49,7) hayatı boyunca en az bir kez anne veya babasının kendisine tokat attığını, %11,2’si anne veya babasının kendisini rahatsız eden bir takma isimle çağrırdığını, %19,2’si sık sık sevgi ve ilgi görmediklerini ifade etmişlerdir. Araştırmada ağır fiziksel ve psikolojik istismara ve ağır ihmal davranışlarına maruz kalan öğrencilerin sigara, alkol kullanım sikliğinin arttığı görülmüştür (Çakıcı, 2002).

Çocuk İstismarı ile ilgili yapılan ikinci yaygınlık çalışması, Kıbrıs Türk Ruh Sağlığı Derneği tarafından 2003 yılında 34 lise arasında gerçekleşmiştir. Çalışmada öğrencilerin %38,9'unun hayat boyu en az bir kez tokat yediği, %12'sinin sık sık rahatsız edilen bir isimle çağrırdıkları gibi 1996 yılındaki çalışmayı destekler sonuçlar bulunmuştur (Çakıcı ve ark, 2003:400).

Ergün “Çocuk İstismarı ve Depresyon İlişkisi”ni 2004 yılında çalışmıştır. Çalışmasında, kız öğrencilerin anne veya babası tarafından tokat atılarak dövülme sikliği %51,9, erkek öğrenciler için %54,7'dir. Öğrencilerin psikolojik istismara maruz kalma sıklıklarında “ailenin kendilerini yalnız bırakma, terketme ile tehdit etmesi” %17,4 bulunmuştur. Ergün çalışmasında özellikle psikolojik istismarın artmasıyla otomatik olumsuz düşüncelerin ve boyun eğici davranışların arttığını tespit etmiştir (Ergün, 2004).

2004 yılında “Ev içinde çocuk istismarı ve çocuğa yönelik şiddet kullanılması” konulu tez çalışması Berberoğlu tarafından çalışılmış, tv programlarının, pembe dizilerin, filmlerin ve hatta reklamların izleyicinin kimliğini oluşturma sürecini etkilediğini, aile içinde çocuk istismarının meydana gelmesinde rol oynadığını ortaya koymuştur (Berberoğlu, 2004).

Araştırmamızın alkol ve sigara kullanımı yaygınlığının verileri Bekiroğulları tarafından 2002 yılında çalışılmıştır. Çalışmamız sigara kullanımında kız ve erkek öğrenciler arasında belirgin farkların görülmemişti, öğrencilerin %39,6'sının hayatı boyunca en az bir kez sigara kullandığı göstermektedir. Öğrencilerin sigaraya karşı tutum ve değer yargılarına bakıldığından, sigaranın denenmesi gerektiğini ve tehlikesiz olduğu gibi yanlış inanışlara sahip oldukları görülmektedir (Bekiroğulları, 2002:83). Çakıcı ve arkadaşlarının 1996 yılındaki çalışmalarında bu oran %47,2, 1999 yılında tekrarlanan çalışmada %40,6 oranlarında, 2003 yılı Madde Kullanımı Yaygınlığı çalışmalarında sigara kullanım oranı %44.7 bulunmuştur. Aynı dönemde Kıbrıs Rum toplumunda yapılan araştırmada bu oranın %64,9 olarak daha yüksek olduğu bulunmuştur (Çakıcı ve ark., 2003). Alkollü içeceklerin denenme oranı sigara kullanımına oranla oldukça fazladır. Öğrencilerin %85,8'i hayatlarında bir kez olsun alkol kullanmışlar. Lise gençlerinde alkol kullanımı 1996 yılı çalışmalarında %80,8 ve 1999 yılında %79,2 olduğu görülmektedir. Fakat sigara kullanımındaki cinsiyet farkının olmaması, alkol kullanımında erkek öğrencilerin daha çok alkol kullandığını göstermektedir. Erkek öğrencilerin hemen hemen tamamının alkol kullanıyor olduğunu görülmektedir. Kızlarda bu oran biraz daha az olmaktadır (Bekiroğulları, 2002:85).

2.13. YURT DIŞINDA YAPILAN ARAŞTIRMALAR

Konu ile ilgili ilk ciddi çalışma 1946'da John Caffey tarafından yayınlanmıştır. Caffey birden çok uzun kemik kırıklarını ve Subdural kanamalara dikkat çekmiştir. Hematomu olan çocukların üzerinde yaptığı kaza dışı olaylar üzerindeki araştırması üzerine bizzat araştırcı tarafından isimlendirilmiştir (Çakıcı, 2002:13; Polat, 1998:12).

1961'de Kempe yayınladığı makalesinde "Dövülmüş Çocuk Sendromu" tıp dünyası içinde tanımlanmaya ve isimlendirilmeye başlanmıştır. Böylece çocuk istismarı kabul edilmeye başlanmış, araştırılması ve önlem alınması gereken konu haline gelmiştir. 1972 yılında Halfner, Kempe ile birlikte istismarı "sorumlu kişinin ihmali ettiği eylemler sonucunda çocuğun hasara uğraması" olarak açıklarken 1980'de ise Garbarino ve Gillian "uzman görüşünü" de bu tanıma eklemiştirlerdir. 1975 yılında Parke ve Climer tarafından "Kültür" boyutu da düşünülmüştür. 1985 yılında ise Dünya sağlık örgütü çocuk istismarını tanımlamışlardır (Polat, 1997:29; Zeytinoğlu, 1999:113; Kempe ve ark., 1962:17).

New York Eyaleti Alkol ve Madde Bağımlılık Servisinde yatarak tedavi gören 802 alkolik hastayla birebir görüşüerek yapılan araştırmada, çocuklukta istismara maruz kalmış alkololiklerde birçok davranış bozukluğunun alkolizme eşlik ettiği bulunmuştur (Windle ve ark., 1995). ABD'de 1975 ve 1985'de yapılan araştırmada üç yaşında çocuğu olan ebeveynlerin %90'nından fazlasının çocuklarına fiziksel şiddet uyguladığı bulunmuştur. 10-12 yaş grubunda bu oran %60 ve 17 yaş grubunda dört çocuktan birinin anne babası tarafından fiziksek istismara maruz kalmıştır (Ergün, 2004: 16). Bugün İngiltere'de istismara maruz kalan ya da istismara maruz kaldığından şüphelenilen tüm çocuklar "Çocuk Koruma Servisi" adlı bir kurumda kayıtlara alınmaktadır. NCCAN (Ulusal Çocuk İstismarı ve İhmali Merkezi) istismar kavramı ile ilgili çalışmalar yapmaktadır.

Birçok ülkede çocuk istismarı araştırmaları yapılmakta ve yayınlanmaktadır.

BÖLÜM III

3. GEREÇ VE YÖNTEM

3.1. Araştırmacıların Hipotezi

Çocukluk çağında istismara maruz kalınması ile adolesan dönemdeki alkol ve sigara kullanımı arasında ilişki bulunmaktadır.

3.2. Araştırmacıların Tipi

Çalışma, kontrol grubu örneğin içinde sağlanan kesitsel araştırma tipindedir.

3.3. Araştırmacıların Yeri, Zamanı

Bu çalışma Haziran 2002'de KKTC'deki Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığına bağlı Genel Ortaöğretim ve Mesleki Teknik Öğretim Dairelerine bağlı liselerden 4'ü olan Türk Maarif Koleji, Atatürk Meslek Lisesi, Lefkoşa Türk Lisesi ve Sedat Simavi Endüstri ve Meslek Lisesinde gerçekleştirilmiştir.

3.4. Evren Hakkında Bilgi

Çalışmanın evrenini KKTC'de bulunan 4 lisenin tümündeki lise 2.sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışmanın yapıldığı dönemde Genel Orta Eğitim Dairesine bağlı 18 lise, 5 Özel lise ve Mesleki Teknik Öğretim Dairesine bağlı 13 lise olmak üzere toplam 36 lise vardı. Bu liselerde lise 2.sınıf 2300 öğrenci öğrenim görmekteydi.

3.5. Örneklem Seçimi

Amacımıza bağlı örneklemeye göre KKTC'deki lise gençliği sosyo-ekonomik düzeye göre temsil yeteneğine sahip 4 lise çalışmaya alındı. Buna göre Türk Maarif Koleji üst sosyo-ekonomik düzeyi, Lefkoşa Türk Lisesi orta sosyo-ekonomik düzeyi, Sedat Simavi Endüstri ve Meslek Lisesi ve Atatürk Meslek Lisesi de alt sosyo-ekonomik düzeyi temsil ettiği kabul edilerek çalışmamız için bu 4 lise seçilmiştir. Bu 4 lisenin sosyo-ekonomik düzey sınıflamasında Uğur Maner'in Yakın Doğu Üniversitesi İletişim Yüksek Lisans tezi çalışmasındaki sosyo-ekonomik düzeyle ilgili verileri göz önüne alınarak seçim yapılmıştır (Maner : 2003).

3.6. Anket Formu

Bu çalışmada öğrencilerin sigara, alkol kullanım sikliğini, maddelere karşı tutum ve değer yargılarını, öğrencilerin etkinliklerini, okul durumlarını, arkadaş ilişkilerini, aile ilişkilerini ve özelliklerini, öğrencilerin çeşitli konulardaki düşüncelerini araştıran soruların yer aldığı ve sosyodemografik bilgileri içeren bir anket formu kullanılmıştır. Anket formu; çocuk istismarı ile ilgili sorular Çakıcı'nın 1996 yılındaki çalışması temel alınarak geliştirilmiş, madde kullanımı ile ilgili sorular ESPAD soru formunun Çakıcı tarafından uyarlanan şekli esas alınarak hazırlanmıştır (ESPAD, 1997; Çakıcı 2002). Anket formu öğrencilerin kendileri tarafından doldurulacak şekilde hazırlanmıştır.

3.7. Veri Toplama

Araştırmmanın veri toplama aşaması biri tezin yazarı olmak üzere 3 kişilik bir ekiple sürdürülmüştür. Araştırmaya başlamadan önce çalışmayı uygulayacak olan ekip elemanları, öğrenciler tarafından doldurulacak olan anket formu ile ilgili ayrıntılı olarak bilgilendirilmiştir. Anket uygulanacak her sınıfın ayrı ayrı 10 dakika kadar

süren anket konusu hakkında standart bilgi verilmiş, yapılmakta olan araştırmanın tamamen bilimsel bir çalışma olduğunu, cevapların gizlilik esası içinde kalacağı, tüm sorulara yanıt verilmesinin gerekli olmadığı, istenildiği anda çalışmayı sonlandıabilecekleri konusunda bilgilendirilmiştir. Sınıflara girildiği zaman o anda derste olan öğretmenler dışarıya çıkarılarak öğrencilerin ekipteki görevliler eşliğinde anketleri doldurması sağlanmıştır. Cevap kağıtlarının ve anketin dağıtımını da gönüllü öğrenciler tarafından yapılarak öğrencilerin kimliklendirme ile ilgili olarak duyabilecekleri tedirginlikte azaltılmaya çalışılmıştır.

3.8. Geçerlilik ve Güvenilirlik

Anket formunun güvenilirliğinin değerlendirilmesi için, anketi aynı grup öğrenciye aynı zaman diliminde 2 defa vererek sonuçların tutarlılığının araştırılması, bir yöntemdir. ESPAD soru formu 26 ülkeden sadece Macaristan ve İzlanda'da aynı gruba iki kere uygulanmış, benzer oranlar elde edilmiştir. Bu da anketin güvenilirliğinin yüksek olduğunu göstermiştir. Diğer ülkelerde ve bizim ülkemizde bir diğer güvenilirlik ölçüdü olan, anketteki benzer davranışları değerlendiren sorular arasındaki tutarlılığa bakılmıştır. Burada yaşamboyu kullandın mı sorusuna “hayır” cevabı veren öğrencilerin sayısı ile ilk defa kaç yaşında kullandın sorusuna “hiçbir zaman” cevabı veren öğrenciler karşılaştırılarak bu iki soruya her madde için tutarsız cevap veren öğrencilerin sayısı hesaplanmıştır. Sigara, için bu oran %1'in altındadır. Sarhoş olma için %4.5 tutarsızlık oranları bulunmuştur. Bu oranlar ESPAD ülkeleri ile karşılaştırıldığında oldukça düşüktür. Anketin KKTC'de kullanılan formunun güvenilirliğinin yüksek olduğunu göstermektedir.

Hem DSÖ'nün (Dünya Sağlık Örgütü) madde yaygınlık çalışmasına katılan hem de ESPAD çalışmasına katılan ülkelerin her iki çalışma sonuçları karşılaştırıldığında tutarlı sonuçlar alınmış, geçerliliğin yüksek olduğu gösterilmiştir. Ancak ülkemizde ve DSÖ'nün çalışmasına katılmamış diğer ülkelerde ESPAD soru formunun geçerliliğini değerlendirmek için, sorular içerisindeki mantıksal tutarlılığı

bakılmıştır. Herhangi bir madde için yaşamboyu deneme oranı, son 12 ay veya son 30 günde deneme oranından fazla, son 12 ayda deneme oranı ise son 30 günden fazla olmalıdır. Mantıksal tutarlılık oranı alkol için %97.4, sarhoş olma için %96.6'nın üzerindeydi. Bu oranlar ESPAD ülkeleri ile benzerdir ve çalıştığımız geçerliliğini desteklemektedir. Geçerliliği değerlendirmede diğer ölçüler soruların öğrenciler tarafından anlaşılabilirliği ve sonuçların anonim değerlendirilmesine inançlarıdır. Çalışma sırasında çocukların soruları anlamada zorlanmadığı gözlenmiştir. Ankette öğrencilerin isimleri sorulmamış, sınıf öğretmeni dışarı alınmış, sonuçların öğrenci ve okul ismi belirtilmeden yapılacak soru formunda yazılı olarak ve anket başlangıcında sözel olarak belirtilerek anonimlik duygusu sağlanmıştır.

3.9. Verilerin Değerlendirilmesi

Anketlerden alınan veriler SPSS 9.01 İstatistik Programı ile incelenmiştir. Çalışmada, istatistik yöntemi olarak betimleyici ve ki-kare istatistik yöntemleri kullanılmıştır.

3.10. Araştırmaya Alınan Liseler

Tablo.1.

Genel Ortaöğretim Liseleri	Öğrenci Sayısı
1. Lefkoşa Türk Lisesi	298
2. 20 Temmuz Fen Lisesi	97
3. Namık Kemal Lisesi	286
4. Anafartalar Lisesi	59
5. Yavuzlar Lisesi	34
6. Kurtuluş Lisesi	110
7. Lefke Gazi Lisesi	49
8. Bekirpaşa Lisesi	41
9. Erenköy Lisesi	53
10. Polatpaşa Lisesi	32
11. Türk Maarif Koleji	217
12. Gazimağusa Türk Maarif Koleji	75
13. 19 Mayıs Türk Maarif Koleji	47
14. Güzelyurt Türk Maarif Koleji	43
15. Geçitkale Cumhuriyet Lisesi	22
16. Değirmenlik Lisesi	32
17. Bülent Ecevit Anadolu Lisesi	-
18. Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	61

Genel Ortaöğretim Liseleri	Öğrenci Sayısı
1. Lefkoşa Türk Lisesi	298
2. 20 Temmuz Fen Lisesi	97
3. Namık Kemal Lisesi	286
4. Anafartalar Lisesi	59
5. Yavuzlar Lisesi	34
6. Kurtuluş Lisesi	110
7. Lefke Gazi Lisesi	49
8. Bekirpaşa Lisesi	41
9. Erenköy Lisesi	53
10. Polatpaşa Lisesi	32
11. Türk Maarif Koleji	217
12. Gazimağusa Türk Maarif Koleji	75
13. 19 Mayıs Türk Maarif Koleji	47
14. Güzelyurt Türk Maarif Koleji	43
15. Geçitkale Cumhuriyet Lisesi	22
16. Değirmenlik Lisesi	32
17. Bülent Ecevit Anadolu Lisesi	-
18. Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	61

Tablo.2**Genel Ortaöğretim Özel Okullar****Öğrenci Sayısı**

19. The American Future College	-
20. Girne American College	-
21. Levent Koleji	-
22. Doğu Akdeniz Koleji	55
23. Yakın Doğu Koleji	38

Tablo .3**Mesleki Teknik Öğretim Liseleri****Öğrenci Sayısı**

24. Sedat Simavi Endüstri ve Meslek Lisesi	161
25. Cengiz Topel Endüstri Meslek Lisesi	23
26. Dr. Fazıl Küçük Endüstri Meslek Lisesi	79
27. Karpaz Meslek Lisesi	29
28. Haydarpaşa Ticaret Lisesi	125
29. Gazimağusa Ticaret Lisesi	25
30. Güzelyurt Ticaret Lisesi	27
31. İşkele Ticaret Lisesi	22
32. Atatürk Meslek Lisesi	62
33. Gazi Mağusa Meslek Lisesi	27
34. Haspolat Endüstri Pratik Sanat Okulu	21
35. Güzelyurt Endüstri Pratik Sanat Okulu	19
36. Güzelyurt Pratik Sanat Okulu	11

BÖLÜM IV

4. BULGULAR VE YORUM

4.1. Araştırmaya Katılanların Bireysel Özellikleri

Bu araştırmaya katılanların bireysel özellikleri aşağıdaki çizelgelerde gösterilmektedir.

Tablo. 4
Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımı

CİNSİYET	SAYI	YÜZDE %
Erkek	181	40,8
Kız	250	56,3
Cevap Vermeyenler	13	2,9
Toplam	444	100

Araştırmaya katılan toplam 444 öğrencinin 181'i (%40,8'i) erkek, 250 kişi (%56,3'ü) kız görüşmeciden oluşmuştur.

Tablo. 5
Öğrencilerin Yaşı Gruplarına Göre Dağılımı

DOĞUM YILI	SAYI	YÜZDE %
1982	1	0,2
1983	8	1,8
1984	29	6,5
1985	94	21,2
1986	213	48
Cevap Vermeyenler	99	22,3
Toplam	444	100

Lise II. sınıf öğrencilerinden oluşan görüşülenler grubunun 213'ü (%48'i) 1986 doğumludur. Bunları sırasıyla 1985, 1984, 1983, 1982 doğumular izlemektedir.

Tablo. 6
Öğrencilerin Doğum Yerlerine Göre Dağılımı

DOĞUM YERİ	SAYI	YÜZDE %
KKTC	341	76,8
Türkiye	72	16,2
İngiltere	12	2,7
Diğer	13	2,9
Cevap Vermeyenler	6	1,4
Toplam	444	100

Görüşmeye katılanların çoğu KKTC'de doğmuş bireylerdir. Bunları Türkiye, İngiltere ve diğer ülkelerde doğanlar izlemektedir.

Tablo. 7

Öğrencilerin Yaşıdıkları Yerlerin Özelliklerine Göre Dağılımı

YAŞADIKLARI YER	SAYI	YÜZDE %
Şehir	217	49
Köy	185	41,6
Kasaba	34	7,6
Cevap Vermeyenler	8	1,8
Toplam	444	100

3 yerleşim türünden de bireylerle görüşülmüştür. Öğrencilerin %49'u (217'si) şehirde oturanlardır. Bunları köy ve kasabada oturanlar izlemektedir.

Tablo. 8

Öğrencilerin Ebeveyinlerinin Eğitim Düzeylerine Göre Dağılımı

EĞİTİM DÜZEYİ	SAYI (ANNE)	YÜZDE	SAYI (BABA)	YÜZDE %
Okumamış	19	4,3	6	1,4
İlkokul	123	27,7	127	28,6
Ortaokul	57	12,8	69	15,5
Lise	192	43,2	147	33,1
Üniversite ve üzeri	50	11,3	90	20,3
Cevap Vermeyenler	3	0,7	5	1,1
Toplam	444	100	444	100

Görüşmeye katılanların ebeveyinlerinin eğitim düzeyleri ilkokul ve lise mezunları olarak yoğunluk göstermektedir.

Tablo. 9
Öğrencilerin Ekonomik Düzeylerine Göre Dağılımı

DÜZEY	SAYI	YÜZDE %
Çok iyi	35	7,9
İyi	159	35,8
Orta	202	45,5
Kötü	30	6,8
Çok Kötü	6	1,3
Cevap Vermeyenler	12	2,7
Toplam	444	100

Öğrencilerin 202'si (%45,5'i) kendini orta ekonomik düzey olarak değerlendirmektedir. Bunları iyi, çok iyi, kötü ve çok kötü takip etmektedir.

Tablo. 10
Öğrencilerin Yaşadıkları Bölgelere Göre Dağılımı

YAŞADIKLARI YER	SAYI	YÜZDE
Lefkoşa	277	62,4
Magosa	55	12,4
Girne	75	16,9
Güzelyurt	26	5,9
İskele	2	0,4
Cevap Vermeyenler	9	2
Toplam	444	100

Öğrencilerin 277'si (%62,4'ü) Lefkoşa Bölgesin'de yaşamaktadır. Bunları Magosa, Girne, Güzelyurt ve İskele bölgelerinde yaşayanlar izlemektedir.

Tablo. 11
Öğrencilerin Ailelerinde Alkol Kullanan Kişi Olup Olmama Durumuna Göre Dağılımı

ALMA SIKLIĞI	SAYI	YÜZDE
Hiç	119	26,8
Çok Seyrek	130	29,2
Seyrek Bazen	144	32,4
Sık Sık	31	7,1
Çok Sık	12	2,7
Cevap Vermeyenler	8	1,8
Toplam	444	100

Öğrencilerin ailelerinde %71,4 düzeyinde alkol kullanılmaktadır. %9,8'inin ise çok sık veya sık sık kullandığı görülmektedir.

Tablo. 12
Öğrencilerin Ailelerinde Sigara İçen Kişi Olup Olmama Durumuna Göre Dağılımı

SİGARA İÇEN VAR MI?	SAYI	YÜZDE
Evet	332	75
Hayır	105	23,6
Cevap Vermeyenler	7	1,4
Toplam	444	100

Öğrencilerin 332'sinin (%75) ailesinde sigara içen kişi vardır.

4.2. YAYGINLIK TABLOLARI

Öğrencilerin Sayıları
Tüm Öğrencilerin
N
383

Tüm Öğrencilerin
N
383

Tablo. 13
Öğrencilerin Hayat Boyu Sigara Kullanım Sıklığı

	TÜM ÖĞRENCİLER		KIZLAR		ERKEKLER	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	247	52,6	107	61,4	140	59,8
1-2 Kez	53	13	24	13,7	29	12,4
3-5 Kez	21	5,1	9	5,1	12	5,1
6-9 Kez	14	3,4	7	4,0	7	3,0
10-19 Kez	10	2,4	4	2,3	6	2,6
20-39 Kez	9	2,2	5	2,9	4	1,7
40 Kez ve fazlası	55	13,4	19	10,6	36	15,4
Cevap Vermeyenler	35	7,9				
Toplam	444	100	175	100	234	100

Öğrencilerin %39,6'sı hayatı boyunca en az bir kez sigara kullanmışlardır. 40 kezden fazla kullanan öğrencilerin oranı %13,4'dür. Kız öğrencilerin hayatboyu herhangi bir kez sigara kullanımı %39,9 iken, erkek öğrencilerin %40,02'dir. 40 kezden fazla kullanım bakımından erkek öğrenciler ve kız öğrenciler arasında belirgin bir farklılık bulunmamaktadır.

Tablo. 14
Öğrencilerin Son 12 Ayda Sigara Kullanım Sıklığı.

	TÜM ÖĞRENCİLER		KIZLAR		ERKEKLER	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	285	61,4	122	70,5	163	82,6
1-2 Kez	33	8,2	15	8,7	18	7,8
3-5 Kez	16	4,0	10	5,8	6	2,6
6-9 Kez	16	4,0	7	4,0	9	3,9
10-19 Kez	6	1,5	4	2,3	2	0,9
20-39 Kez	4	1,0	2	1,2	2	0,9
40 Kez ve fazlası	43	10,7	13	7,5	30	1,3
Cevap Vermeyenler	41	9,2				
Toplam	444	100	173	100	230	100

Öğrencilerin %29,3'ü son 12 ay içerisinde sigara kullanmışlardır. Kızların %29,5'i, erkeklerin de %29,1'i son 12 ayda en az bir kez sigara kullanmışlardır. Son 12 ayda 40 defadan fazla sigara kullanım oranı %10,7'dir. 40 defadan fazla kullanımda kızlar erkeklerle göre daha yüksek bir orana sahiptirler. Tüm öğrencilerin 47'si %11,7'si son 12 ayda 20 defadan fazla sigara kullanmışlardır.

Tablo. 15
Öğrencilerin Son 30 Günde Sigara Kullanım Sıklığı

	TÜM ÖĞRENCİLER		KIZLAR		ERKEKLER	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	321	70,2	142	83	179	78,1
1-2 Kez	24	6,0	10	5,8	14	6,1
3-5 Kez	6	1,5	2	1,2	4	1,7
6-9 Kez	11	2,8	6	3,5	5	2,2
10-19 Kez	11	2,8	4	2,3	7	3,1
20-39 Kez	9	2,3	2	1,2	7	3,1
40 Kez ve fazlası	18	4,5	5	2,9	13	5,7
Cevap Vermeyenler	44	9,9				
Toplam	444	100	171	100	229	100

Öğrencilerin %19,7'si son 30 gün içerisinde sigara kullanmışlardır. Son 30 günde 40 defadan fazla sigara kullanım oranı %4,5'dir. 40 defadan fazla kullanımda erkekler, kızlara göre daha yüksek bir orana sahiptirler. Tüm öğrencilerin 27'si %6,8'i, son 30 günde 20 defadan fazla sigara kullanmışlardır. Kızların %17'si, erkeklerin de %11,8'i son 30 günde en az bir kez sigara kullanmışlardır.

Tablo. 16
Öğrencilerin Hayat Boyu Alkol Kullanım Sıklığı

	TÜM ÖĞRENCİLER		KIZLAR		ERKEKLER	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	56	14,2	33	20,1	23	10
1-2 Kez	55	14	29	17,7	26	11,3
3-5 Kez	51	12,9	19	11,6	32	13,9
6-9 Kez	35	8,9	20	12,2	15	6,5
10-19 Kez	59	15	19	11,6	40	17,4
20-39 Kez	37	9,4	15	9,1	22	9,6
40 Kez ve fazlası	101	25,6	29	17,7	72	31,1
Cevap Vermeyenler	50	11,3				
Toplam	444	100	164	100	230	100

Öğrencilerin %85,8'i hayatı boyunca en az bir kez alkol kullanmışlardır. Kızların %79,9'u, erkeklerin ise %90'ı hayatı boyunca en az bir kez alkol kullanmışlardır. Öğrencilerin %25,6'sı hayatı boyunca 40 defadan fazla alkol kullanmışlardır.

Tablo. 17
Öğrencilerin Son 12 ayda Alkol Kullanım Sıklığı

	TÜM ÖĞRENCİLER		KIZLAR		ERKEKLER	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	93	23,4	48	28,6	45	19,7
1-2 Kez	73	18,4	35	20,8	38	16,6
3-5 Kez	63	15,9	28	16,7	35	15,3
6-9 Kez	45	11,3	19	11,3	26	11,4
10-19 Kez	52	13,1	18	10,7	34	14,8
20-39 Kez	22	5,5	8	4,8	14	6,1
40 Kez ve fazlası	49	12,3	12	7,1	37	16,2
Cevap Vermeyenler	47	10,6				
Toplam	444	100	168	100	229	100

Öğrencilerin %76,6'sı son bir yılda en az bir kez alkol denemişlerdir. Erkekler kızlara göre daha fazla alkol denemişlerdir. Kızların %28,6'sı, erkeklerin ise %19,7'si son bir yılda alkol denememişlerdir.

Tablo. 18
Öğrencilerin Son 30 Günde Alkol Kullanım Sıklığı

	TÜM ÖĞRENCİLER		KIZLAR		ERKEKLER	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	150	38,1	82	49,1	68	30
1-2 Kez	104	26,4	47	28,1	57	25,1
3-5 Kez	64	16,2	20	12	44	19,4
6-9 Kez	32	8,1	7	4,2	25	11
10-19 Kez	23	5,8	7	4,2	16	7
20-39 Kez	21	5,3	4	2,4	17	7,5
Cevap Vermeyenler	50	11,3				
Toplam	444	100	167	100	127	100

Öğrencilerin %61,9'u son bir ayda en az bir kez alkol kullanmışlardır. Son bir ayda öğrencilerin %50,7'si seyrek olarak alkol kullanırken (1-9 kez), %5,8'i sık (10-19 kez), %5,3'ü ise çok sık (19 kezden fazla) kullanıyordu.

Tablo. 19
Öğrencilerin Son 30 Günde Bira Kullanım Sıklığı

	TÜM ÖĞRENCİLER		KIZLAR		ERKEKLER	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	154	38,7	81	48,5	73	31,6
1-2 Kez	104	26,1	44	26,3	60	26
3-5 Kez	66	16,6	22	13,2	44	19
6-9 Kez	34	8,5	9	5,4	25	10,8
10-19 Kez	25	6,3	8	4,8	17	7,4
20-39 Kez	15	3,8	3	1,8	12	5,2
Cevap Vermeyenler	46	10,4				
Toplam	444	100	167	100	231	100

Son bir ayda öğrencilerin %61,3'ü bira içmişlerdir. Son bir ayda öğrencilerin %51,2'si seyrek olarak bira kullanırken, (1-9 kez), %6,3'ü sık (10-19 kez), %3,8'i ise çok sık (19 kezden fazla) kullanıyordu.

Tablo. 20
Öğrencilerin Son 30 Günde Şarap Kullanım Sıklığı.

	TÜM ÖĞRENCİLER		KIZLAR		ERKEKLER	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	292	65,8	130	77,4	162	71,1
1-2 Kez	55	12,4	25	14,9	30	13,2
3-5 Kez	30	6,8	7	4,2	23	10,1
6-9 Kez	10	2,2	4	2,4	6	2,6
10-19 Kez	6	1,3	1	0,6	5	2,2
20-39 Kez	3	0,7	1	0,6	2	0,9
Cevap Vermeyenler	48	10,8				
Toplam	444	100	168	100	228	100

Son bir ayda öğrencilerin %23,4'ü şarap içmişlerdir. Son bir ayda öğrencilerin %21,4'ü seyrek olarak şarap kullanırken (1-9 kez), %1,3'ü sık (10-19 kez), %0,7'si ise çok sık (19 kezden fazla) kullanıyordu.

Tablo. 21
Öğrencilerin Son 30 Günde Rakı, Cin, Votka veya Benzeri Kullanım Sıklığı.

	TÜM ÖĞRENCİLER		KIZLAR		ERKEKLER	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	287	64,6	139	83,2	148	65,5
1-2 Kez	49	11,0	20	12	29	12,8
3-5 Kez	17	3,8	3	12	14	6,2
6-9 Kez	18	4	3	1,8	15	6,6
10-19 Kez	10	2,4	1	1,8	9	4
20-39 Kez	12	2,7	1	0,6	11	4,9
Cevap Vermeyenler	51	11,5				
Toplam	444	100	167	100	226	100

Son bir ayda öğrencilerin %23,9'u raki, cin, votka veya benzeri alkol içmişlerdir. Son bir ayda öğrencilerin 18,8'i seyrek olarak raki, cin, votka veya benzeri alkol kullanırken (1-9 kez), %2,4'ü sık (10-19 kez), %2,7'si ise çok sık (19 kezden fazla) kullanıyordu.

Tablo. 22
Öğrencilerin En Fazla Alkol Kullandıkları Yerler.

	TÜM ÖĞRENCİLER		KIZLAR		ERKEKLER	
	N	%	N	%	N	%
Hiç Alkol Kullanmayanlar	78	17,6	46	26,7	32	14
Evde	120	27	62	36	58	25,4
Başkasının evinde	32	7,2	11	6,4	21	9,2
Sokak, park, açık hava	69	15,5	14	8,1	55	24,1
Kafe-bar	24	5,4	11	6,4	13	5,7
Disko	15	3,4	5	2,9	10	4,4
Lokanta	39	8,8	18	10,5	21	9,2
Diğer	23	5,2	5	2,9	18	7,9
Cevap Vermeyenler	44	9,9				
Toplam	444	100	172	100	228	100

Öğrenciler arasında en çok alkol kullanılan yerler arasında ilk sırada ergenin kendi evi (%27) yer almaktadır. İkinci sırada sokak, park, açık hava ve lokanta gibi gençlerin eğlence yerleri üçüncü sırada yer almaktadır.

Tablo. 23
Öğrencilerin Hayat Boyu Sarhoş Olma Sıklığı.

	TÜM ÖĞRENCİLER		KIZLAR		ERKEKLER	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	211	47,5	103	59,5	108	47,6
1-2 Kez	100	22,5	41	23,7	59	26
3-5 Kez	46	10,4	18	10,4	28	12,3
6-9 Kez	19	4,3	7	4	12	5,3
10-19 Kez	11	2,5	2	1,2	9	4
20-39 Kez	4	0,9			4	1,8
40 Kez ve fazlası	9	2,0	2	1,2	7	3,1
Cevap Vermeyenler	44	9,9				
Toplam	444	100	173	100	227	100

Ağır alkol kullanımı sarhoş olma şeklinde ortaya çıkabilmektedir. Öğrencilerin %40,8'i hayatları boyunca en az bir kez sarhoş olmuşlardır. Erkeklerin yarıdan fazlası %51,4'ü, kızların ise %40,5'i hayatları boyunca en az bir kez sarhoş olmuşlardır. Hayatları boyunca 1-2 kez sarhoş olanlar %22,5, ağır içiciler (3 kezden fazla) %20,1 idi.

Tablo. 24
Öğrencilerin Son 12 Ay İçinde Sarhoş Olma Sıklığı.

	TÜM ÖĞRENCİLER		KIZLAR		ERKEKLER	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	254	57,2	117	68	137	60,6
1-2 Kez	90	20,3	44	25,6	46	20,4
3-5 Kez	19	4,3	4	2,3	15	6,6
6-9 Kez	17	3,8	2	1,2	15	6,6
10-19 Kez	7	1,6	3	1,7	4	1,8
20-39 Kez	6	1,3	2	1,2	4	1,8
40 Kez ve fazlası	5	1,1			5	2,2
Cevap Vermeyenler	46	10,4				
Toplam	444	100	172	100	226	100

Son bir yılda öğrencilerin %32,4'ü sarhoş olmuşlardır. Son bir ayda 1-2 kez sarhoş olanlar %20,3, ağır içiciler (3 kezden fazla) %12,1 idi. Son bir yılda erkeklerin %39,4'ü, kızların ise %32'si en az bir kez sarhoş olmuşlardır.

Tablo. 25
Öğrencilerin Son 30 Gün İçinde Sarhoş Olma Sıklığı.

	TÜM ÖĞRENCİLER		KIZLAR		ERKEKLER	
	N	%	N	%	N	%
Hiç	297	66,9	131	82,9	166	76,1
1-2 Kez	50	11,3	22	13,9	28	12,8
3-5 Kez	13	2,9	3	1,9	10	4,6
6-9 Kez	5	1,1			5	2,3
10-19 Kez	5	1,1	1	0,6	4	1,8
20-39 Kez	2	0,5	1	0,6	1	0,5
40 Kez ve fazlası	4	0,9			4	1,8
Cevap Vermeyenler	68	15,3				
Toplam	444	100	158	100	218	100

Son bir ayda öğrencilerin %17,8'i sarhoş olmuşlardır. Son bir ayda 1-2 kez sarhoş olanlar %11,3, ağır içiciler (3 kezden fazla) %6,5 idi. Son bir ayda erkekler (%23,5) kızlara göre (%17,1) göre daha fazla sarhoş olmuşlardır.

Tablo. 26
Öğrencilerin Sigarayı Bırakma Güçlüğü.

	TÜM ÖĞRENCİLER		KIZLAR		ERKEKLER	
	N	%	N	%	N	%
Çok Zorlandım	21	4,7	7	11,3	14	14,9
Zorlandım	15	3,4	6	9,7	9	9,6
Zorlanmadım	30	6,8	13	21	17	18,1
Hiç Zorlanmadım	90	20,2	36	58,1	54	57,4
Cevap Vermeyenler	288	64,9				
Toplam	444	100	62	100	94	100

Öğrencilerin %23,1'i sigarayı bırakmakta zorlanmaktadır. Zorlanmayanların oranı %76,9'dur.

Tablo. 27
Öğrencilerin Sigara Kullanım Sıklığının Dağılımı.

	TÜM ÖĞRENCİLER	
	N	%
Hiç	330	74,3
Hafif Kullanıcı	61	13,7
Ağır Kullanıcı	19	4,3
Cevap Vermeyenler	34	7,7
Toplam	444	100

Öğrencilerin %18'i sigara kullanıcılarıdır. Bunların %4,3'ü ağır kullanıcılardır.

Tablo. 28
Öğrencilerin Alkol Kullanım Sıklığının Dağılımı.

	TÜM ÖĞRENCİLER	
	N	%
Hiç	171	38,7
Hafif Kullanıcı	210	47,3
Ağır Kullanıcı	18	4,0
Cevap Vermeyenler	45	10
Toplam	444	100

Öğrencilerin %51,3'ü alkol kullanıcısıdır. Bunların %4,0'i ise ağır kullanıcılardır.

Tablo. 29
Öğrencilerin Sarhoş Olma Sıklığının Dağılımı.

	TÜM ÖĞRENCİLER	
	N	%
Hiç	216	48,6
1-2 Kez	101	22,7
3+ Kez	93	20,9
Cevap Vermeyenler	34	7,8
Toplam	444	100

Öğrencilerin %43,6'sı sarhoş olmuşlardır. Bunların %22,7'si 1-2 defa sarhoş olurken, %20,9'u ise 3 defadan fazla sarhoş olmuşlardır.

Tablo. 30
Öğrencilerin maruz kaldığı psikolojik istismar sıklığı.

PSİKOLOJİK İSTİSMAR	C	HİÇ OLMADI		BİR-BİRKAÇ OLAY		SIK SIK-ÇOK SIK	
		N	%	N	%	N	%
Rahatsız eden takma isimle çağrılmak	327	166	50,8	102	31,2	59	18,0
Aşağılayıcı sıfatların kullanılması	318	160	50,3	118	37,1	40	12,6
Yaşıtlarından daha beceriksiz olduğunu ifade edilmesi	316	163	51,6	117	37,0	36	11,4
İnançlar ve hedefler ile alay edilmesi	318	172	54,1	99	31,1	47	14,8
Arkadaşlarının veya başkasının yanında küçük düşürülmek	313	152	48,6	119	38,0	42	13,4

C: İlgili soruya cevaplayan öğrenci sayısı

Cevap veren öğrencilerin %49,2'si hayatlarında birçok kez rahatsızlık veren bir takma isimle çağrılmış, %49,7'si aşağılayıcı sıfatlarla birçok kez karşı karşıya kaldıklarını ifade etmişlerdir. Yaşıtlarından daha beceriksiz oldukları ifade edilen öğrenciler %45,9 oranında bulunmuştur. İnançları ve hedefleri ile sık sık alay edilen öğrenciler (%45,9), arkadaşlarının yanında küçük düşürülen öğrenciler bu durumun pek çok kez olduğunu (%51,4) ifade etmişlerdir.

Tablo. 31
Öğrencilerin maruz kaldığı ihmaliin sıklığı.

İHMAL	C	HİÇ OLMADI		BİR-BİRKAÇ OLAY		SIK SIK-ÇOK SIK	
		N	%	N	%	N	%
Sevgi veya ilgi görmemek	315	141	44,8	98	31,1	76	24,1
Hastalandığında geçerli bahane olmaksızın doktora götürülmemek	304	193	63,5	80	26,3	31	10,2
Ailenin ders başarısı ile ilgilenmemesi	310	161	52,0	79	25,5	70	22,5
İstekler ve ihtiyaçlar için ailenin para vermemesi	302	161	53,3	90	29,8	51	16,9
Geleceğe yönelik karar verilmesi gereken yol ayrımlarında yol gösterici olunmaması	301	156	51,8	82	27,2	63	21,0
Anne, babanın kontrolünü kaybedecek kadar alkol alması	308	219	71,1	62	20,1	27	8,8
Arkadaşlarına göre düşük harçlık verilmesi	304	197	64,7	74	24,3	33	11,0
Öğrenim ile sürdürülebilecek para kazanılacak iş için izin verilmemesi	302	196	65,0	63	20,8	43	14,2

C: İlgili soruyu cevaplayan öğrenci sayısı

Öğrencilerin yarından fazlası (%55,2) sevgi ve ilgi görmediklerini belitmektedirler. Öğrencilerin %26,3'ü hayatlarında en az bir kez hastalandığında geçerli bir bahane olmaksızın doktora götürülmeklerini belirtmişlerdir. Ailelerin, çocukların ders başarısı ile ilgilenmediğini ifade eden öğrenci oranı %48, sık sık ihtiyaçları ve istekleri için para verilmeyen öğrenci oranı ise %21'dir. Öğrencilerin geleceğe yönelik yol ayrımlarında kendilerine yol göstermediklerini (%48,2) düşünmektedirler. Ayrıca %20,1 oranındaki öğrenciler ise en az bir kez ailelerinin kontrollerini kaybedecek kadar alkol aldıklarını ifade etmişlerdir.

Tablo. 32
Öğrencilerin maruz kaldığı fiziksel istismar sıklığı

FİZİKSEL İSTİSMAR	C	HİÇ OLMADI		BİR-BİRKAÇ OLAY		SIK SIK- ÇOK SIK	
		N	%	N	%	N	%
Tokat yemek	315	186	59,0	114	36,2	15	4,8
Yumruk, tekme yemek	289	217	75,1	60	20,8	12	4,1
Sopa, kemer gibi aletle dövülmek	286	229	80,1	45	15,7	12	4,2
Yakma (sigara vb)	284	235	82,2	33	11,6	16	5,6
Kilitlenme, hapsedilme	282	230	81,6	35	12,4	17	6,0
Doktora, hastaneye başvuracak şekilde dövülmek	303	251	82,8	35	11,6	17	5,6

C: İlgili soruyu cevaplayan öğrenci sayısı

Öğrencilerin yarıya yakını (%41,0) hayatlarında en az bir kez tokat yemişlerdir. En az bir kez yumruk ve tekme yiyen öğrenci oranı %24,9'dur. Sopa, kemer vb. aletlerle dövülen öğrenci oranı %19,9, yakma %17,2, kilitleme %18,4 ve hastaneye götürülmeye gerekecek kadar dövme oranı ise %17,2'dir.

Tablo. 33
Aile içinde yaşanan şiddet olaylarının sıklığı

AİLE İÇİ ŞİDDET OLAYLARI	C	HİÇ OLMADI		BİR-BİRKAÇ OLAY		SIK SIK-ÇOK SIK	
		N	%	N	%	N	%
Babam annemi döver	301	248	55,9	39	8,8	14	3,2
Annem babamı döver	288	245	55,2	28	6,3	15	3,4
Babam beni döver	284	208	46,8	62	14,0	14	3,2
Babam kardeşlerimi döver	291	211	47,5	64	14,4	16	3,6
Annem beni döver	289	222	50,0	44	9,9	23	5,2
Annem kardeşlerimi döver	293	217	48,9	48	10,8	28	6,3

C: İlgili soruyu cevaplayan öğrenci sayısı

Öğrencilerin %12,0'ı en az bir kez babasının annesini dövdüğünü belirtmektedir. Öğrencilerin %17,2'si babası, %15,1'i annesi tarafından en az bir kez dövüldüğünü bildirmektedir. Öğrencilerin %18'i babasının, %17,1'i annesinin kardeşlerini dövdüğünü ifade etmiştir.

4.3. KARŞILAŞTIRMA TABLOLARI

Tablo. 34

**Psikolojik İstismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin yaş ve cinsiyet
sıklığının karşılaştırılması**

	PSİK. İSTİSMARA UĞRAMAMİŞ N %		HAFIF PSİK. İSTİSMAR N %		AĞIR PSİK. İSTİSMAR N %		TOPLAM		χ^2	P*
	N	%	N	%	N	%	N	%		
Cevap verenler	71	21,8	139	42,6	116	35,6	326	100		
Cevap vermeyenler							118			
Toplam							444	100		
Kızlar	35	49,3	69	49,6	36	31,0	140	42,9		
Erkekler	36	50,7	70	50,4	80	69,0	186	57,1		
Cevap vermeyenler							118			
Toplam	71		139		116		444	100	10,42	0,005*
1986 doğumlu	37	67,3	61	63,5	53	59,6	151	62,9		
1985	15	27,3	25	26,0	29	32,6	69	28,8		
1984 ve üstü	3	5,5	10	10,4	7	7,9	20	8,3		
Toplam	55	22,9	96	40,0	89	37,1	240	100	2,144	0,709

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.
C: İlgili soruya cevaplayan öğrenci sayısı

Psikolojik istismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin cinsiyet sıklığının karşılaştırılmasına bakıldığından, erkek öğrencilerin kızlara oranla iki kat daha fazla ağır psikolojik istismara uğradığı görülmektedir.

Tablo. 35
İhmale uğrayan ve uğramayan öğrencilerin yaş ve cinsiyet sıklığının karşılaştırılması

	İHMALLE UĞRAMAMİŞ		HAFIF İHMAL		AĞIR İHMAL		TOPLAM		χ^2	P*
	N	%	N	%	N	%	N	%		
Cevap verenler	80	25,6	78	24,9	155	49,5	313	100		
Cevap vermeyenler							131			
Toplam							444	100		
Kızlar	38	47,5	32	41,0	65	41,9	135	43,1		
Erkekler	42	52,5	46	59,0	90	58,1	178	56,9		
Cevap vermeyenler							131			
Toplam	80		78		155		444	100	0,854	0,653
1986 doğumlu	39	63,9	32	59,3	74	64,9	145	63,3		
1985	16	26,2	19	35,2	30	26,3	65	28,4		
1984 ve üstü	6	9,8	3	5,6	10	8,8	19	8,3		
Cevap verenler	61	26,6	54	23,6	114	49,8	240	100	2,036	0,729

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.
C: İlgili soruyu cevaplayan öğrenci sayısı

İhmale uğrayan ve uğramayan öğrencilerin cinsiyet sıklığının karşılaştırılmasına bakıldığından, erkek öğrenciler ile kız öğrenciler arasında ihmale uğrama bakımından çok fark olmamakla birlikte yine de erkek öğrencilerin kızlara oranla fazla ihmale uğradığı görülmektedir.

Tablo. 36

**Fiziksel İstismara uğrayan ve Uğramayan öğrencilerin yaş ve cinsiyet sikliğinin
karşılaştırılması**

	ŞİDDETTE UĞRAMAMMIŞ N %		HAFIF ŞİDDET N %		AĞIR ŞİDDET N %		TOPLAM N %		χ^2	P*
	N	%	N	%	N	%	N	%		
Cevap verenler	147	47,3	74	23,8	90	28,9	311	100		
Cevap vermeyenler							133			
Toplam							444	100		
Kızlar	77	52,4	31	41,9	27	30,0	135	100		
Erkekler	70	47,6	43	58,1	63	70,0	176			
Cevap vermeyenler							133			
Toplam	147		74		90		444	100		
1986 doğumlu	69	63,3	41	71,9	36	57,1	146			
1985	34	31,2	9	15,8	21	33,3	64			
1984 ve üstü	6	5,5	7	12,3	6	9,5	19			
Cevap verenler	109	47,6	57	24,9	63	27,5	229	100	2,084	0,735

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.
C: İlgili soruyu cevaplayan öğrenci sayısı

Fiziksel şiddete uğrayan ve uğramayan öğrencilerin cinsiyet sikliğinin karşılaştırılmasına bakıldığından, erkek öğrencilerin kızlara oranla iki kattan fazla daha ağır şiddete uğradığı görülmektedir.

Tablo. 37

İstismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin yaş ve cinsiyet sikliğinin karşılaştırılması

	İSTİSMARA UĞRAMAMMIŞ N %		HAFIF İSTİSMAR N %		AĞIR İSTİSMAR N %		TOPLAM N %		X ²	P*
Cevap verenler	46	13,7	87	26,0	202	60,3	335	100		
Cevap vermeyenler							109			
Toplam							444	100		
Kızlar	19	41,3	46	52,9	77	38,1	142	42,4		
Erkekler	27	58,7	41	47,1	125	61,9	193	57,6		
Cevap vermeyenler							109			
Toplam	46		87		202		444	100	5,447	0,066
1986 doğumlu	24	63,2	41	67,2	92	61,3	157	63,1		
1985	12	31,6	16	26,2	44	29,3	72	28,9		
1984 ve üstü	2	5,3	4	6,6	14	9,3	20	8,0		
Toplam	38		61		150		249	100	1,336	0,855

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.
C: İlgili soruya cevaplayan öğrenci sayısı

İstismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin cinsiyet sikliğinin karşılaştırılmasına bakıldığından, erkek öğrencilerin kızlara oranla iki kat daha fazla ağır istismara uğradığı görülmektedir.

Tablo. 38

Psikolojik İstismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin okul performanslarının karşılaştırılması

	C	PSİK. İSTİSMARA UĞRAMAMIS N %		HAFIF PSİK. İSTİSMAR N %		AĞIR PSİK. İSTİSMAR N %		χ^2	P*
		N	%	N	%	N	%		
Okula çeşitli nedenlerden dolayı devamsızlık	317	28	40,6	45	33,1	58	51,8	8,876	0,012*
Okula sağlık nedenlerinden dolayı devamsızlık	323	36	52,2	67	47,5	65	57,5	2,516	0,284
Okula gitmek istememe	320	34	50,0	66	46,5	65	59,1	4,032	0,133
Sınıfta kalma	324	17	24,6	41	29,1	43	37,7	3,939	0,140
Kırık not alma	321	40	58,8	81	57,4	75	67,0	2,559	0,278
Okuldan nefret etme	312	9	12,5	11	7,8	16	14,3	6,527	0,367

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.
C: İlgili soruyu cevaplayan öğrenci sayısı

Psikolojik istismara uğramayan, hafif uğrayan ve ağır uğrayan öğrencilerin okul performansları karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmuştur. İstismara uğramayanlar ile hafif istismara uğrayanlar arasında belirgin farklılıklar bulunmazken ağır istismara uğrayanlarda farklılıklar görülmektedir. Okula devam etmeyen öğrencilerde ağır psik istismara uğrayanların oranı fazla görülmekte. Özellikle okula çeşitli nedenlerden dolayı devamsızlıkta anlamlı fark bulunmuştur. Okul başarısızlıklarında da ağır ist. farklar görülmektedir

Tablo. 39
İhmale uğrayan ve uğramayan öğrencilerin okul performanslarının karşılaştırılması

	C	İHMALLE UĞRAMAMİŞ		HAFİF İHMAL		AĞIR İHMAL		χ^2	P*
		N	%	N	%	N	%		
Okula çeşitli nedenlerden dolayı devamsızlık	305	29	37,2	30	39,0	68	45,3	1,708	0,426
Okula sağlık nedenlerinden dolayı devamsızlık	310	46	58,2	32	41,0	83	54,2	5,300	0,071
Okula gitmek istememe	307	33	42,3	36	45,0	89	59,7	8,034	0,018*
Sınıfta kalma	311	22	27,8	22	27,5	50	32,9	1,007	0,604
Kırık not alma	309	53	66,3	48	60,0	85	57,0	1,842	0,398
Okuldan nefret etme	312	13	16,0	6	7,6	17	11,2	6,527	0,367

P*< 0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.
C: İlgili soruya cevaplayan öğrenci sayısı

İhmale uğramayan, hafif uğrayan ve ağır uğrayan öğrencilerin okul performansları karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmuştur. İstismara uğramayanlar ile hafif istismara uğrayanlar arasında belirgin farklılıklar bulunmazken ağır istismara uğrayanlarda farklılıklar görülmektedir. Okula devam etmeyen öğrencilerde ağır psik istismara uğrayanların oranı fazla görülmekte. Özellikle okula çeşitli nedenlerden dolayı devamsızlıkta anlamlı fark bulunmuştur. Okul başarısızlıklarında da ağır ist. farklar görülmektedir.

Tablo. 40

Fiziksel istismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin okul performanslarının karşılaştırılması

	C	ŞİDDETTE UĞRAMAMMIŞ N %		HAFIF ŞİDDET N %		AĞIR ŞİDDET N %		χ^2	P*
		N	%	N	%	N	%		
Okula çeşitli nedenlerden dolayı devamsızlık	302	48	34,0	29	39,7	43	48,9	4,970	0,083
Okula sağlık nedenlerinden dolayı devamsızlık	308	78	53,4	29	39,2	50	56,8	5,660	0,059
Okula gitmek istemediğinden devamsızlık	306	61	42,1	34	45,3	58	67,4	14,767	0,001*
Sınıfta kalma	309	44	29,9	19	25,7	34	38,6	3,413	0,182
Kırık not alma	308	89	60,1	42	56,8	54	62,8	0,604	0,739
Okuldan nefret etme	311	14	9,5	9	12,0	13	14,6	0,184	0,184

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.
C: İlgili soruya cevaplayan öğrenci sayısı

Fiziksel şiddete uğramayan, hafif şiddete uğrayan ve ağır şiddete uğrayan öğrencilerin okul performansları karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Şiddet arttık sonra okula devamsızlık artmaka, özellikle okula öğrencinin kendinin istememesinden kaynaklanan devamsızlıkta anlamlı farklılık görülmektedir. Okul başarısızlıklarında ise şiddet arttık sonra fark görülmektedir. Sınıfta kalma, kırık not alma ve okuldan nefret etme diğer grplara göre ağır şiddete uğrayanlarda daha fazladır.

Tablo. 41
İstismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin okul başarılarının karşılaştırılması.

	C	İSTİSMARA UĞRAMAYAN		HAFİF İSTİSMARA UĞRAYAN		AĞIR İSTİSMARA UĞRAYAN		χ^2	P*
		N	%	N	%	N	%		
Okuldan nefret etme	333	7	14,9	9	10,1	21	10,7	6,524	0,367
Okula hastalık nedeni ile devamsızlık	332	27	60	40	46	105	52,5	2,43	0,296
İstenmediğinden okula devamsızlık	329	19	44,2	38	42,2	111	56,6	6,06	0,048*
Çeşitli nedenlerden okula devamsızlık	326	17	38,6	31	36,5	86	43,7	1,39	0,498
Sınıfta kalma	333	16	35,6	23	25,6	67	33,8	2,28	0,318
Kırık not alma	330	31	70,5	50	55,6	122	62,2	2,88	0,237

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.
 C: İlgili soruyu cevaplayan öğrenci sayısı.

İstismara uğramayan, hafif istismara uğrayan ve ağır istismara uğrayan öğrencilerin okul başarıları karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Özellikle istemediğinden okula devamsızlık ağır istismara uğrayan öğrencilerde (%56,6) daha fazladır. Ağır istismara uğrayan öğrenciler okula devam etmek istememektedir.

Tablo. 42
**Psiyolojik istismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin çeşitli konulardaki
duygu ve düşüncelerinin karşılaştırılması.**

	C	PSİK. İSTİSMARA UĞRAMAYAN		HAFIF PSİK. İSTİSMARA UĞRAYAN		AĞIR PSİK. İSTİSMARA UĞRAYAN		χ^2	P*
		N	%	N	%	N	%		
Kendini yalnız hissetme	314	12	17,9	36	26,3	24	21,8	6,145	0,189
Yardım isteyecek kimse olmaması	304	9	14,5	28	20,6	30	28,3	7,106	0,130
Tehlikeden korkmama	316	28	43,1	47	34,1	50	44,2	4,791	0,309
Dışlanılmış hissetme	314	11	16,7	22	15,9	25	22,7	2,536	0,638
Arkadaş çevresinden hoşnutsuzluk	307	22	34,9	55	40,4	55	50,9	6,616	0,158
Arkadaşı olmaması	308	11	17,5	36	26,1	34	31,8	10,257	0,036*
Sevilmediğini düşünme	305	9	13,8	5	3,7	19	17,9	14,107	0,007*
Kendini şanssız görme	311	13	20,0	33	23,7	38	35,5	10,044	0,040*

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

C: İlgili soruya cevaplayan öğrenci sayısı.

Psiyolojik istismara uğramayan, hafif ve ağır psik. istismara uğrayan öğrenciler ile çeşitli konulardaki duygu ve düşünceleri karşılaştırılmış ve anlamlı sonuçlar bulunmuştur. Özellikle ağır istismara uğrayan öğrencilerde arkadaşı olmaması (%31,8), sevilmediğini düşünme (%17,9) ve kendini şanssız görme diğer gruplara göre farklı bulunmuştur.

Tablo. 43

İhmale uğrayan ve uğramayan öğrencilerin çeşitli konulardaki duyu ve düşüncelerinin karşılaştırılması

	C	İHMALE UĞRAMAYAN		HAFİF İHMALE UĞRAYAN		AĞIR İHMALE UĞRAYAN		χ^2	P*
		N	%	N	%	N	%		
Kendini yalnız hissetme	304	16	20,3	13	16,9	41	27,7	12,822	0,012*
Yardım isteyecek kimse olmaması	301	52	36,9	23	31,1	44	51,2	8,449	0,076
Tehlikeden korkmama	306	32	41,0	28	36,8	62	40,8	0,606	0,962
Dışlanılmış hissetme	304	18	23,4	12	15,6	27	18,0	3,420	0,490
Arkadaş çevresinden hoşnutsuzluk	297	27	36,0	26	34,2	76	52,1	11,263	0,024*
Arkadaşı olmaması	298	12	16,0	16	20,8	50	34,2	18,292	0,001*
Sevilmediğini düşünme	294	9	12,3	5	6,6	18	12,4	10,124	0,038*
Kendini şanssız görme	300	19	24,7	15	19,5	47	32,2	6,198	0,185

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

C: İlgili soruya cevaplayan öğrenci sayısı.

İhmale uğramayan, hafif ve ağır ihmale uğrayan öğrencilerin çeşitli konulardaki duyu ve düşünceleri karşılaştırıldığında; ihmalin ağır olduğu durumlarda kendini yalnız hissetme (%27,7) anlamlı bulunmuştur. Arkadaş çevresinden hoşnut olama (%52,1), Arkadaşının olmaması (%34,2) ve sevilmediğini düşünme ağır istismara gidildike anlamlı farlılıklar göstermektedir.

Tablo. 44

**Fiziksel istismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin çeşitli konulardaki duyu
ve düşüncelerinin karşılaştırılması.**

	C	ŞİDDETE UĞRAMAYAN		HAFIF ŞİDDETE UĞRAYAN		AĞIR ŞİDDETE UĞRAYAN		χ^2	P*
		N	%	N	%	N	%		
Kendini yalnız hissetme	300	27	18,8	22	31,0	20	23,5	5,555	0,235
Yardım isteyecek kimse olmaması	290	28	20,1	10	14,3	25	30,9	7,867	0,097
Tehlikeden korkmama	301	52	36,9	23	31,1	44	51,2	8,449	0,076
Dişlanmış hissetme	300	23	16,1	15	20,5	17	20,2	3,827	0,430
Arkadaş çevresinden hoşnutsuzluk	292	54	39,4	34	46,6	36	43,9	2,884	0,577
Arkadaşı olmaması	294	29	21,0	26	35,1	24	29,3	9,349	0,053
Sevilmediğini düşünme	291	14	10,2	5	7,0	11	13,3	8,717	0,069
Kendini şanssız görme	296	32	22,9	23	31,5	26	31,3	26,187	0,000*

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

C: İlgili soruyu cevaplayan öğrenci sayısı.

Fiziksel istismara uğramayan, hafif ve ağır istismara uğrayanlarda; fiziksel şiddet arttıkça kendini yalnız hissetme, Yardım isteyecek kimselerin olmaması, tehlikeden korkmama, kendini dışlanmış hissetme, arkadaş çevresinden hoşnutsuzluk, arkadaşının olmaması ve sevilmediğini düşünme gibi cümlelere verilen cevap oranlarının yüksek olduğu görülmektedir. Özellikle ağır istismarda anlamlı sonuç öğrencilerin %31,3 kadarının kendini şanssız gördüğüdür.

Tablo. 45
İstismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin çeşitli konulardaki duyu ve düşüncelerinin karşılaştırılması.

	C	İSTİSMARA UĞRAMAYAN		HAFİF İSTİSMARA UĞRAYAN		AĞIR İSTİSMARA UĞRAYAN		χ^2	P*
		N	%	N	%	N	%		
Kendini yalnız hissetme	322	8	18,6	14	16,5	50	25,8	11,89	0,018*
Yardım isteyecek kimse olmaması	312	8	20,5	15	17,6	45	23,9	2,79	0,592
Tehlikeden korkmama	324	18	43,9	30	34,9	81	41,1	3,57	0,466
Dişlanılmış hissetme	322	6	14,3	15	17,4	37	19,1	3,71	0,446
Arkadaş çevresinden hoşnutsuzluk	314	33	78,6	51	62,2	111	58,4	8,062	0,089
Arkadaşı olmaması	309	13	29,5	9	11,3	55	29,7	12,03	0,017*
Sevilmediğini düşünme	317	9	20,9	22	26,8	50	26,0	2,861	0,581
Kendini şanssız görme	319	10	24,4	18	20,7	59	30,9	8,020	0,091

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

C: İlgili soruya cevaplayan öğrenci sayısı.

İstismara uğramayan, hafif istismara uğrayan ve ağır istismara uğrayan öğrencilerin çeşitli konulardaki duyu ve düşünceleri karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmuştur. İstismar arttıkça öğrenciler kendini yalnız hissetmeye (%25,8) ve yine arkadaşının olmadığını düşünenlerde (% 29,7) anlamlı farklılıklar bulunmuştur.

Tablo. 46

Psikolojik istismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin kendileri hakkındaki değerlendirmelerinin karşılaştırılması

	C	PSİK. İSTİSMARA UĞRAMAMIS N %		HAFIF PSİK. İSTİSMAR N %		AĞIR PSİK. İSTİSMAR N %		X ²	P*
Kendini sevmeme	318	6	8,6	16	11,9	25	22,1	8,648	0,071
Hayatın anlamsız gelmesi	314	23	33,6	43	32,1	46	41,4	3,691	0,449
Kendini küçük görme	303	15	23,4	40	30,3	32	29,9	2,873	0,579
Övünülecek birşeyinin olmaması	310	19	27,5	35	26,7	39	35,5	2,561	0,634
Başarısız olduğunu düşünme	306	5	7,6	22	16,7	20	18,5	12,134	0,016*
Geleceği umutsuz görme	301	17	25,0	21	16,4	37	35,2	13,797	0,008*
Riskli şeyleri yapmayı sevme	308	41	60,3	73	56,2	62	56,4	4,899	0,298

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.
C: İlgili soruyu cevaplayan öğrenci sayısı

Psikolojik istismara uğramayan, hafif uğrayan ve ağır psikolojik istismara uğrayan öğrencilerin kendileri hakkındaki değerlendirmelerinin karşılaştırılmasına bakıldığından; istatistik olarak ağır psikolojik istismara uğrayanların, psikolojik istismara uğramayanlara göre kendilerini başarısız olarak (%18,5) ve geleceği umutsuz gördükleri (%35,2) dikkat çekmekte, anlamı farklar görülmektedir.

Tablo. 47
**İhmale uğrayan ve uğramayan öğrencilerin kendileri hakkındaki
değerlendirmelerinin karşılaştırılması**

	C	İHMALE UĞRAMAMIS		HAFIF İHMAL		AĞIR İHMAL		χ^2	P*
		N	%	N	%	N	%		
Kendini sevmeme	306	9	11,5	9	11,8	27	17,8	4,145	0,387
Hayatın anlamsız gelmesi	304	26	33,3	27	35,5	55	36,7	1,327	0,857
Kendini küçük görme	293	21	28,0	15	20,3	47	32,6	3,967	0,410
Övünülecek bir şeyinin olmaması	300	24	31,2	18	24,7	49	32,7	1,616	0,806
Başarısız olduğunu düşünme	295	11	14,7	11	14,9	23	15,8	1,705	0,790
Geleceği umutsuz görme	292	14	18,9	13	17,8	47	32,4	8,701	0,069
Riskli şeyleri yapmayı sevmeye	297	41	54,7	39	52,7	92	62,2	5,071	0,280

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.
C: İlgili soruyu cevaplayan öğrenci sayısı

İhmale uğramayan, hafif ve ağır ihmale uğrayan öğrencilerin kendileri hakkındaki değerlendirmelerinin karşılaştırılmasına bakıldığından, fiziksel istismara ve psikolojik istismara göre anlamlı farklılık bulunmamıştır.

Tablo. 48

Fiziksel istismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin kendileri hakkındaki değerlendirmelerinin karşılaştırılması

	C	ŞİDDETTE UĞRAMAMİŞ		HAFIF ŞİDDET		AĞIR ŞİDDET		χ^2	P*
		N	%	N	%	N	%		
Kendini sevmeme	318	21	14,5	6	8,1	21	25,0	8,648	0,071
Hayatın anlamsız gelmesi	300	46	32,2	31	41,3	33	40,2	2,740	0,602
Kendini küçük görme	289	48	34,5	14	20,3	23	28,4	8,365	0,079
Övünülecek birşeyinin olmaması	294	38	27,3	23	32,4	32	38,1	3,191	0,526
Başarısız olduğunu düşünme	291	25	17,7	7	10,1	14	17,3	8,200	0,085
Geleceği umutsuz görme	288	30	21,4	12	17,1	29	37,2	17,233	0,002*
Riskli şeyleri yapmayı sevme	294	78	54,9	39	54,9	48	59,3	1,262	0,868

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.
C: İlgili soruyu cevaplayan öğrenci sayısı

Fiziksel şiddete uğramayan, hafif ve ağır fiziksel istismara uğrayan öğrencilerin kendileri hakkında değerlendirmelerinin karşılaştırılmasına bakıldığından geleceği umutsuz görme ($p<0,002$) anlamlı sonuç vermiştir. Başarısız olduğunu düşünme de ağır istismara uğrayanlarda daha yüksek bulunmuştur.

Tablo. 49
**İstismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin kendileri hakkındaki
değerlendirmelerinin karşılaştırılması.**

	C	İSTİSMARA UĞRAMAYAN		HAFİF İSTİSMARA UĞRAYAN		AĞIR İSTİSMARA UĞRAYAN		X²	P*
		N	%	N	%	N	%		
Kendini sevmeme	327	7	15,6	11	12,9	32	16,2	1,582	0,812
Hayatın anlamsız gelmesi	323	14	31,8	25	29,8	77	39,5	3,867	0,424
Kendini küçük görme	311	15	36,6	24	29,6	53	28,0	1,918	0,751
Övünecek birşeyin olmaması	316	12	28,6	19	23,5	65	33,7	3,704	0,448
Başarısız olduğunu düşünme	314	4	9,5	16	19,5	29	15,3	8,062	0,089
Geleceği umutsuz görme	309	13	29,5	9	11,3	55	29,7	12,03	0,017*
Riskli şeyleri yapmayı sevme	317	25	58,1	42	51,2	113	58,9	2,861	0,581

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

C: İlgili soruya cevaplayan öğrenci sayısı.

İstismara uğramayan, hafif istismara uğrayan ve ağır istismara uğrayan öğrencilerin kendileri hakkındaki değerlendirmeleri karşılaştırıldığında istatistiksel olarak; fiziksel istismara ve psikolojik istismara uğrayan öğrencilerde de görüldüğü gibi geleceği umutsuz görme yüksekerde bulunmuştur.

4.4. MADDE KULLANIMI TABLOLARI

Tablo. 50

Psikolojik istismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin hayatı boyunca sigara kullanım sıklıklarının karşılaştırılması

	PSİK. İSTİSMARA UĞRAMAYAN N %		HAFİF PSİK. İSTİSMAR N %		AĞIR PSİK. İSTİSMAR N %		χ^2	P*
	N	%	N	%	N	%		
Hiç	42	58,3	92	65,2	66	56,9		
1-2 kez	12	16,7	21	14,9	10	8,6		
3-39 kez	8	11,1	15	10,6	17	14,7		
40 kez ve daha fazla	10	13,9	13	9,2	23	19,8		
							9,700	0,138

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

Psikolojik istismara uğramayan, hafif ve ağır psikolojik istismara uğrayanlar arasında sigara kullanımı bakımından anlamlı farklılık görülmemiştir.

Tablo. 51

İhmale uğrayan ve uğramayan öğrencilerin hayatı boyunca sigara kullanım sıklıklarının karşılaştırılması

	İHMALLE UĞRAMAYAN N %		HAFİF İHMAL N %		AĞIR İHMAL N %		χ^2	P*
	N	%	N	%	N	%		
Hiç	53	64,6	46	58,2	93	59,6		
1-2 kez	11	13,4	14	17,7	15	5,6		
3-39 kez	8	9,8	11	13,9	21	13,5		
40 kez ve daha fazla	10	12,2	8	10,1	27	17,3		
							6,049	0,418

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

İhmale uğramayanlar, hafif ihmale ve ağır ihmale uğrayanlar arasında sigara kullanımı bakımından anlamlı farklılıklar görülmemiştir.

77

Tablo. 52

Fiziksel istismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin hayatları boyunca sigara kullanım sıklıklarının karşılaştırılması

	ŞİDDETTE UĞRAMAYAN		HAFIF ŞİDDET		AĞIR ŞİDDET		χ^2	P*
	N	%	N	%	N	%		
Hiç	96	64,0	49	65,3	45	50,0		
1-2 kez	23	15,3	10	13,3	7	7,8		
3-39 kez	15	10,0	11	14,7	15	16,7		
40 kez ve daha fazla	16	10,7	5	6,7	23	25,6		
							19,609	0,003*

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

Fiziksel şiddete uğramayanlar, hafif şiddete ve ağır şiddete uğrayanlar arasında sigara kullanımı bakımından anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Şiddet arttıkça sigara kullanımının da arttığı görülmektedir. Ağır şiddete uğrayanlar hafif şiddete uğrayanlar ve şiddete uğramayanlara göre daha fazla sigara kullanmaktadır.

Tablo. 53

İstismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin Hayatları boyunca sigara kullanım sıklıklarının karşılaştırılması

	İSTİSMARA UĞRAMAYAN		HAFIF İSTİSMAR		AĞIR İSTİSMAR		χ^2	P*
	N	%	N	%	N	%		
Hiç	25	53,2	61	69,3	117	57,6		
1-2 kez	8	17,0	16	18,2	21	10,3		
3-39 kez	7	14,9	6	6,8	30	14,8		
40 kez ve daha fazla	7	14,9	5	5,7	35	17,2		
							14,417	0,025*

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

Genel olarak istismara uğramayan, hafif ve ağır istismara uğrayanlar arasında hayatı boyu sigara kullanımı bakımından anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. İstismar arttıkça sigara kullanım sıklığının arttığı görülmektedir.

Tablo. 54

Psikolojik istismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin Son 12 ayda sigara kullanım sıklıklarının karşılaştırılması

	PSİK. İSTİSMARA UĞRAMAYAN N %		HAFIF PSİK. İSTİSMAR N %		AĞIR PSİK. İSTİSMAR N %		χ^2	P*
	N	%	N	%	N	%		
Hiç	50	72,5	105	75,0	76	66,1		
1-2 kez	4	5,8	14	10,0	8	7,0		
3-39 kez	6	8,7	12	8,6	14	12,2		
40 kez ve daha fazla	9	13,0	9	6,4	17	14,8		
							7,431	0,283

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

Psikolojik istismara uğramayan, hafif ve ağır psikolojik istismara uğrayanlar arasında son 12 ayda sigara kullanımı bakımından anlamlı farklılık görülmemiştir.

Tablo. 55

İhmale uğrayan ve uğramayan öğrencilerin Son 12 ayda sigara kullanım sıklıklarının karşılaştırılması

	İHMALLE UĞRAMAYAN N %		HAFIF İHMAL N %		AĞIR İHMAL N %		χ^2	P*
	N	%	N	%	N	%		
Hiç	61	76,3	55	71,4	105	67,7		
1-2 kez	2	2,5	8	10,4	15	9,7		
3-39 kez	8	10,0	8	10,4	16	10,3		
40 kez ve daha fazla	9	11,3	6	7,8	19	12,3		
							5,618	0,467

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

İhmale uğramayanlar, hafif ihmale ve ağır ihmale uğrayanlar arasında son 12 ayda sigara kullanımı bakımından anlamlı farklılıklar görülmemiştir

Tablo. 56

Fiziksel istismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin Son 12 ayda sigara kullanım sıklıklarının karşılaştırılması

	ŞİDDETE UĞRAMAYAN		HAFIF ŞİDDET		AĞIR ŞİDDET		X ²	P*
	N	%	N	%	N	%		
Hiç	110	74,8	58	79,5	52	58,4		
1-2 kez	9	6,1	8	11,0	7	7,9		
3-39 kez	14	9,5	4	5,5	14	15,7		
40 kez ve daha fazla	14	9,5	3	4,1	16	18,0	16,310	0,012*

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

Fiziksel şiddete uğramayanlar, hafif şiddete ve ağır şiddete uğrayanlar arasında son 12 ayda sigara kullanımı bakımından anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Şiddet arttıkça sigara kullanımının da arttığı görülmektedir. Ağır şiddete uğrayanlar hafif şiddete uğrayanlar ve şiddete uğramayanlara göre daha fazla sigara kullanmaktadır.

Tablo. 57

**İstismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin Son 12 ayda sigara kullanım
sıklıklarının karşılaştırılması**

	İSTİSMARA UĞRAMAYAN		HAFİF İSTİSMAR		AĞIR İSTİSMAR		χ^2	P*
	N	%	N	%	N	%		
Hiç	30	65,2	71	84,5	135	66,8		
1-2 kez	2	4,3	7	8,3	18	8,9		
3-39 kez	7	15,2	3	3,6	23	11,4		
40 kez ve daha fazla	7	15,2	3	3,6	26	12,9		
							14,652	0,023*

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

Genel olarak istismara uğramayan, hafif ve ağır istismara uğrayanlar arasında son 12 ayda sigara kullanımı bakımından anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Ağır istismara uğrayanlar hafif istismara uğrayanlar ve istismara uğramayanlara göre daha fazla sigara kullanmaktadır.

Tablo. 58

Psikolojik istismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin Son 30 günde sigara kullanım sıklıklarının karşılaştırılması

	PSİK. İSTİSMARA UĞRAMAYAN		HAFİF PSİK. İSTİSMAR		AĞIR PSİK. İSTİSMAR		χ^2	P*
	N	%	N	%	N	%		
Hiç	56	81,2	122	87,8	84	73,7		
1-2 kez	3	4,3	10	7,2	10	8,8		
3-39 kez	7	10,1	5	3,6	12	10,5		
40 kez ve daha fazla	3	4,3	2	1,4	8	7,0		
							12,444	0,053

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

Psikolojik istismara uğramayan, hafif ve ağır psikolojik istismara uğrayanlar arasında son 30 günde sigara kullanımı bakımından anlamlı farklılık olduğu görülmese de yüzdelik dilimlere bakıldığından psikolojik istismar arttıkça sigara kullanımının arttığı dikkat çekmektedir.

Tablo. 59

İhmale uğrayan ve uğramayan öğrencilerin Son 30 günde sigara kullanım sıklıklarının karşılaştırılması

	İHMALLE UĞRAMAYAN		HAFİF İHMAL		AĞIR İHMAL		χ^2	P*
	N	%	N	%	N	%		
Hiç	68	82,9	63	82,9	121	79,1		
1-2 kez	5	6,1	6	7,9	12	7,8		
3-39 kez	6	7,3	3	3,9	14	9,2		
40 kez ve daha fazla	3	3,7	4	5,3	6	3,9		
							2,545	0,863

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

İhmale uğramayanlar, hafif ihmale ve ağır ihmale uğrayanlar arasında son 12 ayda sigara kullanımı bakımından anlamlı farklılıklar görülmemiştir

Tablo. 60

Fiziksel istismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin Son 30 günde sigara kullanım sıklıklarının karşılaştırılması

	ŞİDDETE UĞRAMAYAN		HAFIF ŞİDDET		AĞIR ŞİDDET		χ^2	P*
	N	%	N	%	N	%		
Hiç	121	83,4	68	90,7	58	65,9		
1-2 kez	10	6,9	3	4,0	12	13,6		
3-39 kez	6	4,1	4	5,3	12	13,6		
40 kez ve daha fazla	8	5,5			6	6,8		
							20,673	0,002*

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

Fiziksel şiddete uğramayanlar, hafif şiddete ve ağır şiddete uğrayanlar arasında son 30 günde sigara kullanımı bakımından anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Şiddet arttıkça sigara kullanımının da arttığı görülmektedir. Ağır şiddete uğrayanlar hafif şiddete uğrayanlar ve şiddete uğramayanlara göre daha fazla sigara kullanmaktadır.

Tablo. 61

**İstismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin Son 30 günde sigara kullanım
sıklıklarının karşılaştırılması**

	İSTİSMARA UĞRAMAYAN N %		HAFİF İSTİSMAR N %		AĞIR İSTİSMAR N %		X ²	P*
	N	%	N	%	N	%		
Hiç	36	78,3	76	89,4	155	77,5		
1-2 kez	3	6,5	5	5,9	18	9,0		
3-39 kez	4	8,7	2	2,4	18	9,0		
40 kez ve daha fazla	3	6,5	2	2,4	9	4,5		
							7,049	0,316

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

Genel olarak istismara uğramayan, hafif ve ağır istismara uğrayanlar arasında son 30 günde sigara kullanımı bakımından çok anlamlı farklılık görülmemekte fakat birkaç kez denemedede sigara kullanım sıklığının arttığı görülmektedir.

Tablo. 62
**Psikolojik istismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin Hayatları boyunca
alkol kullanım sıklıklarının karşılaştırılması**

	PSİK. İSTİSMARA UĞRAMAYAN N %		HAFIF PSİK. İSTİSMAR N %		AĞIR PSİK. İSTİSMAR N %		χ^2	P*
	N	%	N	%	N	%		
Hiç	12	17,1	21	15,4	12	10,7		
1-5 kez	21	30,0	35	25,7	26	23,2		
6-19 kez	21	30,0	49	36,0	35	31,3		
20 kez ve daha fazla	16	22,9	31	22,8	39	34,8		
							6,849	0,335

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

Psikolojik istismara uğramayan, hafif ve ağır psikolojik istismara uğrayanlar arasında hayat boyu alkol kullanımı bakımından anlamlı farklılık olmadığı görülsel de yüzdelik dilimlere bakıldığından psikolojik istismar arttıkça alkol kullanımının arttığı dikkat çekmektedir.

Tablo. 63
**İhmale uğrayan ve uğramayan öğrencilerin Hayatları boyunca alkol kullanım
sıklıklarının karşılaştırılması**

	İHMALLE UĞRAMAYAN N %		HAFIF İHMAL N %		AĞIR İHMAL N %		χ^2	P*
	N	%	N	%	N	%		
Hiç	15	19,0	12	15,4	18	12,0		
1-5kez	20	25,3	19	24,4	40	26,7		
6-19 kez	26	32,9	28	35,9	48	32,0		
20 kez ve daha fazla	18	22,8	19	24,4	44	29,3		
							3,116	0,794

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

İhmale uğramayanlar, hafif ihmale ve ağır ihmale uğrayanlar arasında alkol kullanımı bakımından anlamlı farklılıklar görülmemiştir

Tablo. 64

Fiziksel istismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin Hayatları boyunca alkol kullanım sıklıklarının karşılaştırılması

	ŞİDDETTE UĞRAMAYAN N %		HAFIF ŞİDDET N %		AĞIR ŞİDDET N %		χ^2	P*
	N	%	N	%	N	%		
Hiç	24	16,7	9	12,2	12	13,8		
1-5 kez	38	26,4	28	37,8	14	16,1		
6-19 kez	53	36,8	19	25,7	28	32,2		
20 kez ve daha fazla	29	20,1	18	24,3	33	37,9		
							16,501	0,011*

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

Fiziksel şiddete uğramayanlar, hafif şiddete ve ağır şiddete uğrayanlar arasında hayatı boyu alkol kullanımı bakımından anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Şiddet arttıkça alkol kullanımının da arttığı görülmektedir. Ağır şiddete uğrayanlar hafif şiddete uğrayanlar ve şiddete uğramayanlara göre daha fazla alkol kullanmaktadır.

Tablo. 65

İstismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin Hayatları boyunca alkol kullanım sıklıklarının karşılaştırılması

	İSTİSMARA UĞRAMAYAN N %		HAFIF İSTİSMAR N %		AĞIR İSTİSMAR N %		χ^2	P*
	N	%	N	%	N	%		
Hiç	8	17,8	14	16,5	25	12,7		
1-2 kez	9	20,0	25	29,4	50	25,4		
3-39 kez	17	37,8	28	32,9	63	32,0		
40 kez ve daha fazla	11	24,4	18	21,2	59	29,9		
							4,233	0,645

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

Genel olarak istismara uğramayanlar, hafif ve ağır istismara uğrayanlar arasında alkol kullanımı bakımından anlamlı farklılık görülmemektedir.

Tablo. 66
Psikolojik istismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin son 12 ayda alkol kullanım sıklıklarının karşılaştırılması

	PSİK. İSTİSMARA UĞRAMAYAN N %		HAFİF PSİK. İSTİSMAR N %		AĞIR PSİK. İSTİSMAR N %		X ²	P*
Hiç	19	27,5	38	27,7	17	14,9		
1-5 kez	21	30,4	51	37,2	35	30,7		
6-19 kez	23	33,3	34	24,8	41	36,0		
20 kez ve daha fazla	6	8,7	14	10,2	21	18,4		
							13,362	0,038*

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

Psikolojik istismara uğramayanlar, hafif ve ağır şiddete psikolojik istismara uğrayanlar arasında son 12 ayda alkol kullanımı bakımından anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Psikolojik istismar şiddeti artıkça alkol kullanımının da arttığı görülmektedir. Ağır psik. İstismara uğrayanlar hafif şiddete uğrayanlar ve şiddete uğramayanlara göre daha fazla alkol kullanmaktadır.

Tablo. 67

**İhmale uğrayan ve uğramayan öğrencilerin son 12 ayda alkol kullanım
sıklıklarının karşılaştırılması**

	İHMALLE UĞRAMAYAN		HAFİF İHMAL		AĞIR İHMAL		X^2	P*
	N	%	N	%	N	%		
Hiç	24	30,8	20	25,6	28	18,4		
1-5kez	21	26,9	28	35,9	56	36,8		
6-19 kez	24	30,8	20	25,6	48	31,6		
20 kez ve daha fazla	9	11,5	10	12,8	20	13,2	5,925	0,432

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

İhmale uğramayanlar, hafif ihmale ve ağır ihmale uğrayanlar arasında alkol kullanımı bakımından anlamlı farklılıklar görülmemiştir

Tablo. 68

**Fiziksel istismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin son 12 ayda alkol
kullanım sıklıklarının karşılaştırılması**

	ŞİDDETTE UĞRAMAYAN		HAFİF ŞİDDET		AĞIR ŞİDDET		X^2	P*
	N	%	N	%	N	%		
Hiç	37	25,7	21	28,8	15	16,9		
1-5 kez	45	31,3	29	39,7	29	32,6		
6-19 kez	45	31,3	18	24,7	27	30,3		
20 kez ve daha fazla	17	11,8	5	6,8	18	20,2	10,423	0,108

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

Fiziksel şiddete uğramayan, hafif ve ağır şiddete uğrayanlar arasında son 12 ayda alkol kullanımı bakımından anlamlı farklılık olmadığı görülsel de yüzdelik dilimlere bakıldığında şiddet arttıkça alkol kullanımının arttığı dikkat çekmektedir.

Tablo. 69
İstismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin son 12 ayda alkol kullanım
sıklıklarının karşılaştırılması

	İSTİSMARA UĞRAMAYAN		HAFİF İSTİSMAR		AĞIR İSTİSMAR		χ^2	P*
	N	%	N	%	N	%		
Hiç	12	26,1	27	32,1	38	19,1		
1-2 kez	10	21,7	27	32,1	72	36,2		
3-39 kez	18	39,1	24	28,6	58	29,1		
40 kez ve daha fazla	6	13,0	6	7,1	31	15,6		
							11,411	0,076

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

Genel olarak istismara uğramayan, hafif ve ağır istismara uğrayanlar arasında son 12 ayda alkol kullanımı bakımından anlamlı farklılık olmadığı görülsel de yüzdelik dilimlere bakıldığında istismar arttıkça alkol kullanımının arttığı dikkat çekmektedir.

Tablo. 70

Psikolojik istismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin son 30 günde alkol kullanım sıklıklarının karşılaştırılması

	PSİK. İSTİSMARA UĞRAMAYAN N %		HAFIF PSİK. İSTİSMAR N %		AĞIR PSİK. İSTİSMAR N %		X ²	P*
Hiç	33	47,8	57	41,6	33	29,2		
1-2 kez	16	23,2	39	28,5	25	22,1		
3 kez ve daha fazla	20	29,0	41	29,9	55	48,7		
							12,853	0,012*

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

Psikolojik istismara uğramayanlar, hafif ve ağır şiddete psikolojik istismara uğrayanlar arasında son 30 günde alkol kullanımı bakımından anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Psikolojik istismar şiddeti arttıkça alkol kullanımının da arttığı görülmektedir. Ağır psik. İstismara uğrayanlar hafif şiddete uğrayanlar ve şiddete uğramayanlara göre daha fazla alkol kullanmaktadır.

Tablo. 71

İhmale uğrayan ve uğramayan öğrencilerin son 30 günde alkol kullanım sıklıklarının karşılaştırılması

	İHMALLE UĞRAMAYAN N %		HAFIF İHMAL N %		AĞIR İHMAL N %		X ²	P*
Hiç	35	44,9	32	40,5	51	34,0		
1-3 kez	16	20,5	20	25,3	42	28,0		
20 kez ve daha fazla	27	34,6	27	34,2	57	38,0		
							3,107	0,540

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

İhmale uğramayanlar, hafif ihmale ve ağır ihmale uğrayanlar arasında son 30 günde alkol kullanımı bakımından anlamlı farklılıklar görülmemiştir.

Tablo. 72
Fiziksel istismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin son 30 günde alkol kullanım sıklıklarının karşılaştırılması

	ŞİDDETTE UĞRAMAYAN N %		HAFIF ŞİDDET N %		AĞIR ŞİDDET N %		χ^2	P*
	N	%	N	%	N	%		
Hiç	58	40,0	33	45,2	27	31,0		
1-3 kez	39	26,9	25	34,2	16	18,4		
20 kez ve daha fazla	48	33,1	15	20,5	44	50,6		
							16,544	0,002*

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

Fiziksel şiddete uğramayanlar, hafif şiddete ve ağır şiddete uğrayanlar arasında son 30 günde alkol kullanımını bakımından anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Şiddet arttıkça alkol kullanımının da arttığı görülmektedir. Ağır şiddete uğrayanlar hafif şiddete uğrayanlar ve şiddete uğramayanlara göre daha fazla alkol kullanmaktadır.

Tablo. 73
İstismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin son 30 günde alkol kullanım sıklıklarının karşılaştırılması

	İSTİSMARA UĞRAMAYAN N %		HAFIF İSTİSMAR N %		AĞIR İSTİSMAR N %		χ^2	P*
	N	%	N	%	N	%		
Hiç	19	42,2	39	45,3	69	35,0		
1-2 kez	11	24,4	22	25,6	50	25,4		
3 kez ve daha fazla	15	33,3	25	29,1	78	39,6		
							3,774	0,438

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

Genel olarak istismara uğramayan, hafif ve ağır istismara uğrayanlar arasında son 30 günde alkol kullanımını bakımından anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir.

Tablo. 74

Psikolojik istismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin son 30 günde bira kullanım sıklıklarının karşılaştırılması

	PSİK. İSTİSMARA UĞRAMAYAN N %		HAFIF PSİK. İSTİSMAR N %		AĞIR PSİK. İSTİSMAR N %		X ²	P*
Hiç	32	45,7	58	42,0	35	30,4		
1-2 kez	18	25,7	42	30,4	24	20,9		
3 kez ve daha fazla	20	28,6	38	27,5	56	48,7	14,626	0,006*

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

Psikolojik istismara uğramayanlar, hafif ve ağır şiddete psikolojik istismara uğrayanlar arasında son 30 günde bira kullanımı bakımından anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Psikolojik istismar şiddeti arttıkça bira kullanımının da arttığı görülmektedir. Ağır psik. İstismara uğrayanlar hafif şiddete uğrayanlar ve şiddete uğramayanlara göre daha fazla bira kullanmaktadır.

Tablo. 75

İhmale uğrayan ve uğramayan öğrencilerin son 30 günde bira kullanım sıklıklarının karşılaştırılması

	İHMALLE UĞRAMAYAN N %		HAFIF İHMAL N %		AĞIR İHMAL N %		X ²	P*
Hiç	35	44,3	34	43,0	51	33,6		
1-3 kez	18	22,8	21	26,6	44	28,9		
3 kez ve daha fazla	26	32,9	24	30,4	57	37,5	3,647	0,456

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

İhmale uğramayanlar, hafif ihmalle ve ağır ihmalle uğrayanlar arasında son 30 günde bira kullanımı bakımından anlamlı farklılıklar görülmemiştir.

Tablo. 76

Fiziksel istismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin son 30 günde bira kullanım sıklıklarının karşılaştırılması

	ŞİDDETE UĞRAMAYAN		HAFİF ŞİDDET		AĞIR ŞİDDET		χ^2	P*
	N	%	N	%	N	%		
Hiç	56	38,6	33	44,0	31	35,2		
1-3 kez	44	30,8	20	26,7	19	21,6		
3 kez ve daha fazla	45	31,0	22	29,3	38	43,2	5,397	0,249

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

Şiddete uğramayanlar, hafif şiddet ve ağır şiddete uğrayanlar arasında son 30 günde bira kullanımı bakımından anlamlı farklılıklar görülmemekle birlikte şiddet arttıkça bira kullanımının da arttığı görülmektedir.

Tablo. 77

İstismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin son 30 günde bira kullanım sıklıklarının karşılaştırılması

	İSTİSMARA UĞRAMAYAN		HAFİF İSTİSMAR		AĞIR İSTİSMAR		χ^2	P
	N	%	N	%	N	%		
Hiç	20	44,4	39	44,3	70	35,2		
1-2 kez	11	24,4	22	25,0	53	26,6		
3 kez ve daha fazla	14	31,1	27	30,7	76	38,2	3,065	0,547

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

İstismara uğramayanlar, hafif ve ağır istismara uğrayanlar arasında son 30 günde bira kullanımı bakımından anlamlı farklılıklar görülmemiştir.

Tablo. 78

Psikolojik istismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin son 30 günde şarap kullanım sıklıklarının karşılaştırılması

	PSİK. İSTİSMARA UĞRAMAYAN N %		HAFIF PSİK. İSTİSMAR N %		AĞIR PSİK. İSTİSMAR N %		X ²	P*
Hiç	46	67,6	107	77,5	79	69,9		
1-2 kez	13	19,1	21	15,2	12	10,6		
3 kez ve daha fazla	9	13,2	10	7,2	22	19,5	9,250	0,055

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

Psikolojik istismara uğramayanlar, hafif ve ağır şiddete psikolojik istismara uğrayanlar arasında son 30 günde şarap kullanımı bakımından anlamlı farklılık görülmemektedir.

Tablo. 79

İhmale uğrayan ve uğramayan öğrencilerin son 30 günde şarap kullanım sıklıklarının karşılaştırılması

	İHMALLE UĞRAMAYAN N %		HAFIF İHMAL N %		AĞIR İHMAL N %		X ²	P*
Hiç	54	70,1	63	79,7	107	71,3		
1-3 kez	12	15,6	13	16,5	17	11,3		
3 kez ve daha fazla	11	14,3	3	3,8	26	17,3	9,250	0,055

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

İhmale uğramayanlar, hafif ihmale ve ağır ihmale uğrayanlar arasında son 30 günde şarap kullanımı bakımından anlamlı farklılıklar görülmemiştir.

Tablo. 80

Fiziksel istismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin son 30 günde şarap kullanım sıklıklarının karşılaştırılması

	ŞİDDETE UĞRAMAYAN N %		HAFIF ŞİDDET N %		AĞIR ŞİDDET N %		X ²	P*
	N	%	N	%	N	%		
Hiç	102	71,3	59	81,9	58	65,9		
1-3 kez	23	16,1	9	12,5	11	12,5		
3 kez ve daha fazla	18	12,6	4	5,6	19	21,6	9,829	0,043*

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

Fiziksel şiddete uğramayanlar, hafif şiddete ve ağır şiddete uğrayanlar arasında son 30 günde şarap kullanımı bakımından anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Şiddet arttıkça şarap kullanımının da arttığı görülmektedir. Ağır şiddete uğrayanlar hafif şiddete uğrayanlar ve şiddete uğramayanlara göre daha fazla şarap kullanmaktadır.

Tablo. 81

İstismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin son 30 günde şarap kullanım sıklıklarının karşılaştırılması

	İSTİSMARA UĞRAMAYAN N %		HAFIF İSTİSMAR N %		AĞIR İSTİSMAR N %		X ²	P*
	N	%	N	%	N	%		
Hiç	30	69,8	65	74,7	143	72,6		
1-2 kez	7	16,3	15	17,2	25	12,7		
3 kez ve daha fazla	6	14,0	7	8,0	29	14,7	3,235	0,519

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

İstismara uğramayanlar, hafif ve ağır istismara uğrayanlar arasında son 30 günde şarap kullanımı bakımından anlamlı farklılıklar görülmemiştir.

Tablo. 82

**Psikolojik istismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin son 30 günde
Rakı,cin.votka kullanım sıklıklarının karşılaştırılması**

	PSİK. İSTİSMARA UĞRAMAYAN N %		HAFIF PSİK. İSTİSMAR N %		AĞIR PSİK. İSTİSMAR N %		X ²	P*
Hiç	53	77,9	106	77,9	73	64,0		
1-2 kez	10	14,7	17	12,5	15	13,2		
3 kez ve daha fazla	5	7,4	13	9,6	26	22,8		
							12,600	0,013*

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

Psikolojik istismara uğramayanlar, hafif ve ağır şiddete psikolojik istismara uğrayanlar arasında son 30 günde alkol kullanımı bakımından anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Psikolojik istismar şiddeti arttıkça alkol kullanımının da arttığı görülmektedir. Ağır psik. İstismara uğrayanlar hafif şiddete uğrayanlar ve şiddete uğramayanlara göre daha fazla alkol kullanmaktadır.

Tablo. 83

**İhmale uğrayan ve uğramayan öğrencilerin son 30 günde Rakı,cin.votka
kullanım sıklıklarının karşılaştırılması**

	İHMALLE UĞRAMAYAN N %		HAFIF İHMAL N %		AĞIR İHMAL N %		X ²	P*
Hiç	61	79,2	62	78,5	98	64,9		
1-3 kez	10	13,0	9	11,4	23	15,2		
3 kez ve daha fazla	6	7,8	8	10,1	30	19,9		
							9,172	0,057

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

İhmale uğramayanlar, hafif ihmale ve ağır ihmale uğrayanlar arasında son 30 günde şarap kullanımı bakımından anlamlı farklılıklar görülmemiştir. Fakat şiddet arttıkça rakı, cin, votka kullanımının arttığı görülmektedir.

Tablo. 84

**Fiziksel istismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin son 30 günde
Rakı,cin,votka kullanım sıklıklarının karşılaştırılması**

	ŞİDDETE UĞRAMAYAN N %		HAFIF ŞİDDET N %		AĞIR ŞİDDET N %		X ²	P*
	N	%	N	%	N	%		
Hiç	113	79,0	58	80,6	48	53,9		
1-3 kez	16	11,2	9	12,5	15	16,9		
3 kez ve daha fazla	14	9,8	5	6,9	26	29,2		
							25,029	0,000*

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

Fiziksel şiddete uğramayanlar, hafif şiddete ve ağır şiddete uğrayanlar arasında son 30 günde rakı, cin, votka kullanımı bakımından yüksek oranda anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Ağır şiddete uğrayanlar hafif şiddete uğrayanlar ve şiddete uğramayanlara göre daha fazla rakı, cin, votka kullanmaktadır.

Tablo. 85

**İstismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin son 30 günde Rakı,cin,votka
kullanım sıklıklarının karşılaştırılması**

	İSTİSMARA UĞRAMAYAN N %		HAFIF İSTİSMAR N %		AĞIR İSTİSMAR N %		X ²	P*
	N	%	N	%	N	%		
Hiç	33	76,7	75	88,2	131	66,2		
1-2 kez	6	14,0	6	7,1	30	15,2		
3 kez ve daha fazla	4	9,3	4	4,7	37	18,7		
							16,248	0,003*

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

İstismara uğramayanlar, hafif ve ağır istismara uğrayanlar arasında son 30 günde rakı, cin, votka kullanımı bakımından anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. İstismar şiddeti arttıkça rakı, cin, votka kullanımının da arttığı görülmektedir. Ağır istismara uğrayanlar hafif istismara uğrayanlar ve istismara uğramayanlara göre daha fazla rakı, cin, votka kullanmaktadır.

Tablo. 86
Psikolojik istismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin son 30 günde
alkol kullanım sıklıklarının karşılaştırılması

	PSİK. İSTİSMARA UĞRAMAYAN N %		HAFIF PSİK. İSTİSMAR N %		AĞIR PSİK. İSTİSMAR N %		χ^2	P*
	N	%	N	%	N	%		
Hiç	35	52,2	66	48,2	37	32,5		
2 haftada 1, haftada 1-2 ve daha fazla	31	46,3	67	48,9	66	57,9		
Günde 1 kez	1	1,5	4	2,9	11	9,6		
							14,224	0,007*

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

Psikolojik istismara uğramayanlar, hafif ve ağır şiddete psikolojik istismara uğrayanlar arasında son 30 günde alkol kullanımı bakımından anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Psikolojik istismar şiddeti arttıkça alkol kullanımının da arttığı görülmektedir. Ağır psik. İstismara uğrayanlar hafif şiddete uğrayanlar ve şiddete uğramayanlara göre daha fazla alkol (günde, haftada) kullanmaktadır.

Tablo. 87

İhmale uğrayan ve uğramayan öğrencilerin son 30 günde alkol kullanım sıklıklarının karşılaştırılması

	İHMALE UĞRAMAYAN		HAFİF İHMAL		AĞIR İHMAL		χ^2	P*
	N	%	N	%	N	%		
Hiç	38	48,7	37	46,8	58	38,7		
2 haftada 1, haftada 1-2 ve daha fazla	39	50,0	39	49,4	81	54,0		
Günde 1 kez	1	1,3	3	3,8	11	7,3		
							5,883	0,208

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

İhmale uğramayanlar, hafif ihmale ve ağır ihmale uğrayanlar arasında son 30 günde alkol kullanımı bakımından anlamlı farklılıklar görülmemiştir. Fakat şiddet arttıkça alkol kullanımının arttığı görülmektedir.

Tablo. 88

Fiziksel istismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin son 30 günde alkol kullanım sıklıklarının karşılaştırılması

	ŞİDDETTE UĞRAMAYAN		HAFİF ŞİDDET		AĞIR ŞİDDET		χ^2	P*
	N	%	N	%	N	%		
Hiç	63	44,1	41	55,4	28	32,6		
2 haftada 1, haftada 1-2 ve daha fazla	74	51,7	31	41,9	50	58,1		
Günde 1 kez	6	4,2	2	2,7	8	9,3		
							10,736	0,030*

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

Fiziksel şiddete uğramayanlar, hafif şiddete ve ağır şiddete uğrayanlar arasında son 30 günde alkol kullanımı bakımından yüksek oranda anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Şiddet arttıkça alkol kullanımının da arttığı görülmektedir. Ağır şiddete uğrayanlar hafif şiddete uğrayanlar ve şiddete uğramayanlara göre daha fazla alkol kullanmaktadır.

Tablo. 89

İstismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin son 30 günde alkol kullanım sıklıklarının karşılaştırılması

	İSTİSMARA UĞRAMAYAN N %		HAFİF İSTİSMAR N %		AĞIR İSTİSMAR N %		X ²	P*
Hiç	21	48,8	42	48,8	78	39,6		
2 haftada 1, haftada 1-2 ve daha fazla	20	46,5	42	48,8	106	53,8		
Günde 1 kez	2	4,7	2	2,3	13	6,6	4,196	0,380

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

İstismara uğramayanlar, hafif ve ağır istismara uğrayanlar arasında son 30 günde alkol kullanımı bakımından anlamlı farklılıklar görülmemiştir.

Tablo. 90

Psikolojik istismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin Hayatları boyunca sarhoş olma sıklıklarının karşılaştırılması

	PSİK. İSTİSMARA UĞRAMAYAN N %		HAFİF PSİK. İSTİSMAR N %		AĞIR PSİK. İSTİSMAR N %		X ²	P
Hiç	18	26,5	31	23,7	14	13,0		
1-2 kez	25	36,8	46	35,1	33	30,6		
3<daha fazla	25	36,8	54	41,2	61	56,5	9,907	0,042*

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

Psikolojik istismara uğramayanlar, hafif ve ağır psikolojik istismara uğrayanlar arasında hayat boyu sarhoş olma sıklıkları bakımından anlamlı farklılıklar görülmektedir. Psikolojik istismarın şiddeti arttıkça sarhoş olma sıklığının da arttığı görülmektedir. Ağır psikolojik istismara uğrayanlar psikolojik istismara uğramayanlara göre belirgin bir şekilde daha fazla sarhoş olmaktadır.

Tablo. 91
**İhmale uğrayan ve uğramayan öğrencilerin Hayatları boyunca sarhoş olma
sıklıklarının karşılaştırılması**

	İHMALLE UĞRAMAYAN		HAFİF İHMAL		AĞIR İHMAL		χ^2	P*
	N	%	N	%	N	%		
Hiç	25	32,5	13	18,1	24	16,4		
1-2 kez	23	29,9	28	38,9	48	32,9		
3< daha fazla	29	37,7	31	43,1	74	50,7	9,502	0,050*

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

İhmale uğramayanlar, hafif ve ağır ihmale uğrayanlar arasında hayat boyu sarhoş olma sıklıkları bakımından anlamlı farklılıklar görülmektedir. İhmalin şiddeti arttıkça sarhoş olma sıklığının da arttığı görülmektedir. Ağır ihmale uğrayanlar, ihmale uğramayanlara göre belirgin bir şekilde daha fazla sarhoş olmaktadır.

Tablo. 92
**Fiziksel istismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin Hayatları boyunca
sarhoş olma sıklıklarının karşılaştırılması**

	ŞİDDETTE UĞRAMAYAN		HAFİF ŞİDDET		AĞIR ŞİDDET		χ^2	P*
	N	%	N	%	N	%		
Hiç	34	24,1	14	20,3	15	18,1		
1-2 kez	49	34,8	28	40,6	23	27,7		
3< daha fazla	58	41,1	27	39,1	45	54,2	5,381	0,250

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

Fiziksel şiddete uğramayanlar, hafif ve ağır şiddete uğrayanlar arasında hayat boyu sarhoş olma sıklıkları bakımından anlamlı farklılıklar görülmemektedir. Fakat şiddet arttıkça sarhoş olma sıklıklarında bir artış görülmektedir.

Tablo. 93

**İstismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin Hayatları boyunca sarhoş olma
sıklıklarının karşılaştırılması**

	İSTİSMARA UĞRAMAYAN N %		HAFIF İSTİSMAR N %		AĞIR İSTİSMAR N %		X ²	P*
Hiç	12	27,3	21	25,3	32	17,0		
1-2 kez	15	34,1	30	36,1	61	32,4		
3 < daha fazla	17	38,6	32	38,6	95	50,5	5,609	0,230

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

İstismara uğramayanlar, hafif ve ağır istismara uğrayanlar arasında hayatı boyunca sarhoş olma bakımından anlamlı farklılıklar görülmemiştir.

Tablo. 94

**Psikolojik istismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin son 12 ay içinde sarhoş
olma sıklıklarının karşılaştırılması**

	PSİK. İSTİSMARA UĞRAMAYAN N %		HAFIF PSİK. İSTİSMAR N %		AĞIR PSİK. İSTİSMAR N %		X ²	P*
Hiç	43	61,4	85	59,4	44	38,6		
1-2 kez	14	20,0	39	27,3	32	28,1		
3 < daha fazla	13	18,6	19	13,3	38	33,3	20,049	0,000*

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

Psikolojik istismara uğramayanlar, hafif ve ağır psikolojik istismara uğrayanlar arasında son 12 ayda sarhoş olma sıklıkları bakımından anlamlı farklılıklar görülmektedir. Psikolojik istismarın şiddeti arttıkça sarhoş olma sıklığının da arttığı görülmektedir. Ağır psikolojik istismara uğrayanlar psikolojik istismara uğramayanlara göre belirgin bir şekilde daha fazla sarhoş olmaktadır.

Tablo. 95

İhmale uğrayan ve uğramayan öğrencilerin son 12 ay içinde sarhoş olma sıklıklarının karşılaştırılması

	İHMALLE UĞRAMAYAN		HAFİF İHMAL		AĞIR İHMAL		X ²	P*
	N	%	N	%	N	%		
Hiç	46	57,5	47	58,8	73	47,4		
1-2 kez	21	26,3	19	23,8	43	27,9		
3 < daha fazla	13	16,3	14	17,5	38	24,7	4,403	0,354

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

İhmale uğramayanlar, hafif ve ağır ihmale uğrayanlar arasında son 12 ay boyunca sarhoş olma sıklıkları bakımından anlamlı farklılıklar görülmemektedir.

Tablo. 96

Fiziksel istismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin son 12 ay boyunca sarhoş olma sıklıklarının karşılaştırılması

	ŞİDDETTE UĞRAMAYAN		HAFİF ŞİDDET		AĞIR ŞİDDET		X ²	P
	N	%	N	%	N	%		
Hiç	86	57,7	45	60,8	32	36,4		
1-2 kez	41	27,5	18	24,3	24	27,3		
3 < daha fazla	22	14,8	11	14,9	32	36,4	20,366	0,000*

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

Fiziksel şiddete uğramayanlar, hafif şiddete ve ağır şiddete uğrayanlar arasında son 12 ayda sarhoş olma bakımından yüksek oranda anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Şiddet arttıkça sarhoş olmanın arttığı görülmektedir. Ağır şiddete uğrayanlar hafif şiddete uğrayanlar ve şiddete uğramayanlara göre daha fazla sarhoş olmaktadır.

Tablo. 97

İstismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin son 12 ay içinde sarhoş olma sıklıklarının karşılaştırılması

	İSTİSMARA UĞRAMAYAN		HAFIF İSTİSMAR		AĞIR İSTİSMAR		X ²	P*
	N	%	N	%	N	%		
Hiç	22	48,9	59	66,3	95	47,3		
1-2 kez	11	24,4	21	23,6	55	27,4		
3 < daha fazla	12	26,7	9	10,1	51	25,4	12,099	0,017*

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

İstismara uğramayanlar, hafif ve ağır istismara uğrayanlar arasında son 12 ayda sarhoş olma bakımından anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. İstismar şiddeti arttıkça sarhoş olmanın da arttığı görülmektedir. Ağır istismara uğrayanlar hafif istismara uğrayanlar ve istismara uğramayanlara göre daha sarhoş olmaktadır.

Tablo. 98

Psikolojik istismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin son 30 günde sarhoş olma sıklıklarının karşılaştırılması

	PSİK. İSTİSMARA UĞRAMAYAN		HAFIF PSİK. İSTİSMAR		AĞIR PSİK. İSTİSMAR		X ²	P*
	N	%	N	%	N	%		
Hiç	49	70,0	103	72,0	59	51,8		
1-2 kez	11	15,7	34	23,8	31	27,2		
3 < daha fazla	10	14,3	6	4,2	24	21,1	21,986	0,000*

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

Psikolojik istismara uğramayanlar, hafif ve ağır psikolojik istismara uğrayanlar arasında son 30 günde sarhoş olma sıklıkları bakımından anlamlı farklılıklar görülmektedir. Psikolojik istismarın şiddeti arttıkça sarhoş olma sıklığının da arttığı görülmektedir. Ağır psikolojik istismara uğrayanlar daha fazla sarhoş olmaktadır.

Tablo. 99

İhmale uğrayan ve uğramayan öğrencilerin son 30 günde sarhoş olma sıklıklarının karşılaştırılması

	İHMALLE UĞRAMAYAN		HAFIF İHMAL		AĞIR İHMAL		χ^2	P*
	N	%	N	%	N	%		
Hiç	54	67,5	58	72,5	92	59,7		
1-2 kez	18	22,5	16	20,0	38	24,7		
3 < daha fazla	8	10,0	6	7,5	24	15,6		
							5,171	0,270

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

İhmale uğramayanlar, hafif ve ağır ihmale uğrayanlar arasında son 30 günde sarhoş olma sıklıkları bakımından anlamlı farklılıklar görülmemekte, fakat ihmalin şiddeti arttıkça sarhoş olma sıklığının da arttığı görülmektedir.

Tablo. 100

Fiziksel istismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin son 30 günde sarhoş olma sıklıklarının karşılaştırılması

	ŞİDDETTE UĞRAMAYAN		HAFIF ŞİDDET		AĞIR ŞİDDET		χ^2	P*
	N	%	N	%	N	%		
Hiç	104	70,3	55	74,3	42	74,2		
1-2 kez	34	23,0	15	20,3	25	28,1		
3 < daha fazla	10	6,8	4	5,4	22	24,7		
							25,796	0,000*

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

Fiziksel şiddete uğramayanlar, hafif şiddete ve ağır şiddete uğrayanlar arasında son 30 günde sarhoş olma bakımından yüksek oranda anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Şiddet arttıkça sarhoş olmanın arttığı görülmektedir. Ağır şiddete uğrayanlar hafif şiddete uğrayanlar ve şiddete uğramayanlara göre daha fazla sarhoş olmaktadır.

Tablo. 101

**İstismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin son 30 günde sarhoş olma
sıklıklarının karşılaştırılması**

	İSTİSMARA UĞRAMAYAN		HAFİF İSTİSMAR		AĞIR İSTİSMAR		χ^2	P*
	N	%	N	%	N	%		
Hiç	27	60,0	67	75,3	121	60,2		
1-2 kez	11	24,4	17	19,1	51	25,4		
3 < daha fazla	7	15,6	5	5,6	29	14,4	7,752	0,101

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

İstismara uğramayanlar, hafif ve ağır istismara uğrayanlar arasında hayatları boyunca sarhoş olma bakımından anlamlı farklılıklar görülmemiştir.

Tablo. 102 a

Psiyolojik İstismara uğrayan ve Uğramayan öğrencilerin sigara hakkındaki değerlendirmelerinin karşılaştırılması.

	C	PSİKOLOJİK İSTİSMARA UĞRAMAYAN N %	HAFIF PSİKOLOJİK İSTİSMAR N %	AĞIR PSİKOLOJİK İSTİSMAR N %	X ²	P*
Sigara içmek cesurluktur	319	9 13,0	13 9,4	15 13,4	11,742	0,019*
Sigara kullanımını önlemek için kontrol gereksizdir	321	14 20,0	25 18,0	35 31,3	9,245	0,055
Arkadaşların sigara içiyorsa, tek kalmak zordur	318	20 29,0	54 39,7	48 42,5	4,727	0,316
Sigara bağımlılığı toplumu etkilemez	322	22 31,4	26 18,8	30 26,3	5,903	0,206
Sigara kullanımı çok abartlıyor	317	16 23,5	52 37,7	48 43,2	9,487	0,050*
Sigara sorunu için eğitim gereksizdir	320	22 31,9	27 19,6	33 29,2	5,267	0,261
Sigara kullananlar diğer maddeleri kullanmazlar	321	30 42,9	43 31,9	44 37,9	6,463	0,167
Sigara kullanan kişi cesur olur	318	7 10,3	8 5,9	15 13,2	5,359	0,252
Gençler sigara konusunda bilgilidirler	318	15 21,7	41 30,6	31 27,0	2,015	0,733
Arkadaşına sigara vermek kötülük değildir	313	10 17,7	30 22,6	25 22,3	3,695	0,449
Sigara arkadaşlarından öğrenilir	319	11 16,2	21 15,6	19 16,4	9,095	0,059
Sigara kullanan kişi zayıf iradeli değildir	317	28 40,6	40 30,3	34 29,3	3,934	0,415

p<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

C: İlgili soruya cevaplayan öğrenci sayısı.

Ağır psikolojik istismara maruz kalan öğrencilerin sigara içimini cesurluk olarak nitelendirdikleri ve sigara kullanımının çok abartılıyor olarak gördükleri dikkat çekmektedir.

Tablo. 102 b

Psikolojik istismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin sigara hakkındaki değerlendirmelerinin karşılaştırılması.

	C	PSIKOLOJIK ISTISMARA UĞRAMAYAN N %		HAFIF PSIKOLOJIK ISTISMAR N %		AĞIR PSIKOLOJIK ISTISMAR N %		X ²	P*
Iraden güclü ise sigara bağımlılık yapmaz	305	16	25,8	31	23,8	36	31,9	4,169	0,384
Sigara bağımlılık yapmaz	313	7	10,8	6	4,5	19	16,4	10,634	0,031*
Hayatında sigarayı denemelisin	302	12	18,5	23	18,0	32	29,4	6,068	0,194
Sigara haberleri merağımı artırıyor	311	7	10,9	24	18,0	30	26,3	7,772	0,100
Sigara etkileri merak uyandırıyor	303	11	17,2	29	23,0	28	24,8	2,710	0,607
Sigaranın zararları abartılıyor	312	9	13,6	16	12,2	17	14,8	1,491	0,828
Sigara içicilerinin etrafındam olması beni rahatsız etmiyor	310	22	33,3	49	37,4	43	38,1	3,908	0,419

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

C: İlgili soruya cevaplayan öğrenci sayısı.

Psikolojik istismara uğramayan, hafif ve ağır psikolojik istismara uğrayan öğrencilerin sigara hakkındaki değerlendirmeleri karşılaştırıldığında anlamlı sonuçlar bulunmuş, ağır psikolojik istismara maruz kalan öğrencilerin sigara içiminin bağımlılık yapmadığı ifadesinde bulundukları dikkat çekmektedir. Anlamlı sonuçlar vermemiş olmasına karşın görülüyor ki istismar ağırlaştıkça öğrencilerin sigaraya karşı ilgileri artmaktadır.

Tablo. 102 c
Psikolojik istismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin sigara hakkındaki değerlendirmelerinin karşılaştırılması.

	C	PSIKOLOJİK ISTİSMARA UĞRAMAYAN N	%	HAFIF PSIKOLOJİK ISTİSMAR N	%	AĞIR PSIKOLOJİK ISTİSMAR N	%	X ²	P*
Sigara kullanıcısı iyi bir protestocudur	316	13	19,4	31	23,3	39	33,6	6,474	0,116
Sigara içmek kişiye farklılık kazandırır	315	7	10,4	17	12,8	20	17,4	2,970	0,563
Sigara zararsızdır	317	8	11,6	10	7,5	16	14,0	3,932	0,415
Sigara beni rahatlatıyor	312	10	15,6	13	9,8	32	27,8	15,291	0,004*
Sigara bağımlılığının tedavisi yoktur	315	43	64,2	90	67,7	69	60,0	9,311	0,054
Sigara okul başarısını olumlu etkiler	314	26	38,8	56	42,7	39	33,6	9,486	0,050*
Bir kez sigara kullanmak problem değildir	311	16	24,6	35	26,5	30	26,3	1,421	0,840

p<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

C: İlgili soruya cevaplayan öğrenci sayısı.

Psikolojik istismara uğramayan, hafif ve ağır psikolojik istismara uğrayan öğrencilerin sigara hakkındaki değerlendirmeleri karşılaştırıldığında ağır psikolojik istismara maruz kalan öğrenciler sigaranın kendilerini rahatlattığını ifade etmişlerdir. Ayrıca ağır psikolojik istismara uğrayan öğrenciler sigara kullanımını kişiye ayrıcalık kattığını ifade etmişlerdir

Tablo. 103 a
**İhmale uğrayan ve Uğramayan öğrencilerin sigara hakkındaki
değerlendirmelerinin karşılaştırılması.**

	C	İHMALE UĞRAMAYAN N %		HAFIF İHMAL N %		AĞIR İHMAL N %		χ^2	P*
		N	%	N	%	N	%		
Sigara içmek cesurluktur	308	12	15,0	4	5,1	19	12,7	6,468	0,167
Sigara kullanımını önlemek için kontrol gereksizdir	310	17	21,3	16	20,3	38	25,2	5,166	0,271
Arkadaşların sigara içiyorsa, tek kalmak zordur	307	25	32,5	32	40,5	62	41,1	5,217	0,266
Sigara bağımlılığı toplumu etkilemez	310	19	24,1	16	20,3	38	25,0	1,138	0,888
Sigara kullanımı çok abartılıyor	305	20	25,6	34	43,0	60	40,5	6,977	0,137
Sigara sorunu için eğitim gereksizdir	309	22	28,2	20	25,0	37	24,5	1,169	0,883
Sigara kullananlar diğer maddeleri kullanmazlar	310	31	38,3	17	35,1	56	36,8	3,822	0,431
Sigara kullanan kişi cesur olur	307	5	6,3	4	5,2	21	14,0	12,181	0,016*
Gencler sigara konusunda bilgili dirler	307	21	26,6	22	28,9	41	27,0	0,560	0,967
Arkadaşına sigara vermek kötülük degildir	302	13	16,7	11	14,3	40	27,2	7,232	0,124
Sigara arkadaşlarından öğrenilir	309	12	15,0	9	11,7	29	19,1	5,611	0,230
Sigara kullanan kişi zayıf iradeli değildir	307	26	33,3	23	30,3	51	33,3	5,953	0,203

p<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

C: İlgili soruya cevaplayan öğrenci sayısı.

Ağır ihmale maruz kalan öğrencilerin sigara içen kişiyi cesur olarak nitelendirdikleri dikkat çekmektedir. Sonuçlara bakıldığı zaman “öğrencilerin arkadaşlarına sigara vermenin kötüyük olmadığı” ifadesi de yüksek oranlar vermektedir.

Tablo. 103 b
**İhmale uğrayan ve uğramayan öğrencilerin sigara hakkındaki
değerlendirmelerinin karşılaştırılması.**

	C	İHMALLE UĞRAMAYAN N %		HAFİF İHMAL N %		AĞIR İHMAL N %		X ²	P*
Iraden güçlü ise sigara bağımlılık yapmaz	295	16	21,3	22	30,1	41	27,9	3,474	0,482
Sigara bağımlılık yapmaz	303	7	9,2	7	9,3	18	11,8	0,921	0,922
Hayatında sigarayı denemelisin	292	15	20,5	17	22,7	33	22,9	0,523	0,971
Sigara haberleri merağımı artırıyor	301	11	14,3	14	19,2	33	21,9	5,922	0,205
Sigara etkileri merak uyandırıyor	293	11	14,3	14	20,0	40	27,4	5,734	0,220
Sigaranın zararları abartılıyor	302	7	9,1	10	13,3	24	16,0	5,612	0,230
Sigara içicilerinin etrafındam olması beni rahatsız etmiyor	300	24	31,2	25	34,2	61	40,7	3,308	0,508

p<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

C: İlgili soruyu cevaplayan öğrenci sayısı.

İhmale uğramayan, hafif ve ağır ihmale uğrayan öğrencilerin sigara hakkındaki değerlendirmeleri karşılaştırıldığında anlamlı sonuçlar bulunmamakla birlikte, sonuçlara bakıldığı zaman sigaranın meraklarını artırdığı görülmektedir.

Tablo. 103 c
**İhmale uğrayan ve uğramayan öğrencilerin sigara hakkındaki
değerlendirmelerinin karşılaştırılması**

	C	İHMALLE UĞRAMAYAN		HAFIF İHMAL		AĞIR İHMAL		χ^2	P*
		N	%	N	%	N	%		
Sigara kullanıcısı iyi bir protestocudur	306	14	18,4	22	28,6	44	28,8	4,798	0,309
Sigara içmek kişiye farklılık kazandırır	305	9	11,5	11	14,7	24	15,8	0,787	0,940
Sigara zararsızdır	308	10	12,5	6	7,8	18	11,9	1,778	0,776
Sigara beni rahatlatıyor	302	12	15,4	11	14,9	31	20,7	1,738	0,784
Sigara bağımlılığının tedavisi yoktur	305	54	70,1	49	63,6	93	61,6	1,842	0,765
Sigara okul başarısını olumlu etkiler	304	30	39,0	31	41,3	54	35,5	1,152	0,886
Bir kez sigara kullanmak problem değildir	301	13	17,1	27	36,0	36	24,0	11,865	0,018*

p<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

C: İlgili soruyu cevaplayan öğrenci sayısı

İhmale uğramayan, hafif ve ağır ihmale uğrayan öğrencilerin sigara hakkındaki değerlendirmeleri karşılaştırıldığında ağır ihmale maruz kalan öğrencilerin bir kez sigara kullanmanın problem olarak görmedikleri dikkat çekmektedir.

Tablo. 104 a
Fiziksel İstismara uğrayan ve Uğramayan öğrencilerin sigara hakkındaki değerlendirmelerinin karşılaştırılması.

	C	ŞİDDETTE UĞRAMAYAN N %		HAFIF ŞİDDET N %		AĞIR ŞİDDET N %		χ^2	P*
		N	%	N	%	N	%		
Sigara içmek cesurluktur	304	18	12,4	9	12,5	12	13,8	0,499	0,974
Sigara kullanımını önlemek için kontrol gereksizdir	307	32	21,5	11	15,3	29	33,7	17,840	0,001*
Arkadaşların sigara içiyorsa, tek kalmak zordur	303	53	36,3	27	38,0	36	41,9	2,290	0,683
Sigara bağımlılığı toplumu etkilemez	307	39	26,2	13	18,3	25	28,7	4,264	0,371
Sigara kullanımı çok abartılıyor	302	49	33,3	29	40,8	35	41,7	4,175	0,383
Sigara sorunu için eğitim gereksizdir	306	42	28,4	13	18,1	25	29,1	10,498	0,033*
Sigara kullananlar diğer maddeleri kullanmazlar	307	55	37,7	23	31,5	35	39,8	3,197	0,525
Sigara kullanan kişi cesur olur	304	12	8,3	6	8,3	13	14,8	3,828	0,430
Gençler sigara konusunda bilgilidirler	304	37	25,5	23	31,9	23	26,4	4,545	0,337
Arkadaşına sigara vermek kötülük değildir	299	24	16,8	14	20,0	22	25,6	7,967	0,093
Sigara arkadaşlarından öğrenilir	305	24	16,8	3	4,1	23	25,8	16,878	0,002*
Sigara kullanan kişi zayıf iradeli değildir	303	49	34,5	18	25,0	34	38,2	5,710	0,222

p<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

C: İlgili soruyu cevaplayan öğrenci sayısı.

Şiddet açısından öğrencilerin sigara kullanımının önlenmenin gereksiz olduğunu düşündükleri, sigara sorunu için eğitimin gereksiz olduğunu düşündükleri görülmektedir. Sonuçlara bakıldığı zaman sigarayı arkadaşlarından öğrendiklerini ifade etmişlerdir.

Tablo. 104 b

Fiziksel istismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin sigara hakkındaki değerlendirmelerinin karşılaştırılması.

	C	ŞİDDETE UĞRAMAYAN N %		HAFIF ŞİDDET N %		AĞIR ŞİDDET N %		χ^2	P*
		N	%	N	%	N	%		
Iraden güçlü ise sigara bağımlılık yapmaz	291	33	24,1	20	29,4	26	30,2	3,220	0,522
Sigara bağımlılık yapmaz	299	11	7,9	5	7,0	15	16,9	6,489	0,165
Hayatında sigarayı denemelisin	289	32	23,2	12	18,2	23	27,1	1,925	0,749
Sigara haberleri merağımı artırıyor	297	24	17,4	13	18,3	19	21,6	1,085	0,897
Sigara etkileri merak uyandırıyor	289	26	19,4	15	22,1	24	27,6	4,692	0,320
Sigaranın zararları abartılıyor	297	25	17,9	7	10,1	10	11,4	3,586	0,465
Sigara içicilerinin etrafımdam olması beni rahatsız etmiyor	295	50	36,0	27	39,1	30	34,5	4,622	0,328

p<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

C: İlgili soruya cevaplayan öğrenci sayısı.

Fiziksel şiddete uğramayan, hafif ve ağır şiddete uğrayan öğrencilerin sigara hakkındaki değerlendirmeleri karşılaştırıldığında anlamlı sonuçlar bulunamamıştır.

Fakat şiddet attıkça öğrencilerin sigara kullanımının bağımlılık yapmadığı, denenebileceği ve merak edildiğini düşündükleri görülmektedir.

Tablo. 104 c

Fiziksel istismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin sigara hakkındaki değerlendirmelerinin karşılaştırılması.

	C	ŞİDDETTE UĞRAMAYAN N %		HAFIF ŞİDDET N %		AĞIR ŞİDDET N %		χ^2	P*
		N	%	N	%	N	%		
Sigara kullanıcısı iyi bir protestocudur	302	37	26,2	17	23,6	24	27,0	4,404	0,354
Sigara içmek kişiye farklılık kazandırır	301	18	12,8	10	13,9	15	17,0	0,922	0,921
Sigara zararsızdır	304	11	7,6	5	7,0	17	19,1	10,262	0,036*
Sigara beni rahatlatıyor	297	20	14,6	8	11,3	23	25,8	7,286	0,122
Sigara bağımlılığının tedavisi yoktur	301	91	64,5	49	69,0	57	64,0	6,242	0,182
Sigara okul başarısını olumlu etkiler	300	50	35,2	26	37,7	38	42,7	4,241	0,374
Bir kez sigara kullanmak problem değildir	297	36	25,9	20	28,6	21	23,9	4,882	0,300

p<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

C: İlgili soruya cevaplayan öğrenci sayısı.

Fiziksel şiddete uğramayan, hafif ve ağır şiddete uğrayan öğrencilerin sigara hakkındaki değerlendirmeleri karşılaştırıldığında anlamlı sonuçlar bulunamamıştır. Fakat şiddet attıkça öğrencilerin sigara kullanımının kişiye farklılık kazandırdığı, zararının olmadığı ve rahatlattığını düşündükleri görülmektedir.

Tablo. 105 a
İstismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin sigara hakkındaki değerlendirmelerinin karşılaştırılması.

	C	ISTISMARA UĞRAMAYAN N %	HAFIF İSTİSMAR N %	AĞIR İSTİSMAR N %	X ²	P*
Sigara içmek cesurluktur	327	5 11,4	10 11,6	25 12,7	1,209	0,877
Sigara kullanımını önlemek için kontrol gereksizdir	330	13 28,9	10 11,5	52 26,3	11,565	0,021*
Arkadaşların sigara içiyorsa, tek kalmak zordur	327	11 24,4	32 38,1	81 40,9	5,112	0,276
Sigara bağımlılığı toplumu etkilemez	331	17 37,0	14 16,3	51 25,6	7,511	0,111
Sigara kullanımı çok abartılıyor	326	8 17,4	32 37,2	78 40,2	14,147	0,007*
Sigara sorunu için eğitim gereksizdir	329	18 40,0	17 19,8	50 25,3	7,079	0,132
Sigara kullananlar diğer maddeleri kullanmazlar	330	20 43,5	27 31,8	73 36,7	5,803	0,214
Sigara zararsızdır	326	6 13,3	4 4,8	24 12,1	4,018	0,404
Sigara bağımlılığının tedavisi yoktur	324	31 70,5	56 68,3	122 61,6	2,307	0,679
Sigara okul başarısını olumlu etkiler	323	19 42,2	33 41,8	72 36,2	2,311	0,679
Bir kez sigara kullanmak problem değildir	320	7 16,3	25 30,9	52 26,5	6,620	0,157
Sigara içtiğim zaman kendimi rahatlamış hissedermi	320	6 14,3	9 11,1	40 20,3	4,908	0,297

p<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.
C: İlgili soruyu cevaplayan öğrenci sayısı.

İstismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin sigara hakkındaki değerlendirmeleri karşılaştırıldığı zaman istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Öğrencilerin sigara kullanımının önlenmesi için kontrolün gereksiz olduğunu düşündükleri, sigara kullanımının çok abartıldığını düşündükleri görülmektedir.

Tablo. 105 b

**İstismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin sigara hakkındaki
değerlendirmelerinin karşılaştırılması.**

	C	ISTISMARA UĞRAMAYAN N %		HAFIF ISTISMAR N %		AĞIR ISTISMAR N %		χ^2	P*
		N	%	N	%	N	%		
Sigara kullanan kişi cesur olur	327	4	8,9	5	5,9	23	11,7	4,496	0,343
Gençler sigara konusunda bilgili dirler	327	11	24,4	25	29,8	53	26,8	0,783	0,941
Arkadaşına sigara vermek kötülük değildir	322	6	13,0	11	13,4	48	24,7	7,500	0,112
Sigara arkadaşlarından öğrenilir	328	11	24,4	7	8,3	36	18,1	8,119	0,087
Sigara kullanan kişi zayıf iradeli değildir	326	19	42,2	16	19,8	69	34,5	8,409	0,078
Sigara kullanıcısı iyi bir protestocudur	325	9	20,9	21	25,6	55	27,5	1,609	0,807
Sigara içmek kişiye farklılık kazandırır	324	5	11,4	10	12,3	30	15,1	1,352	0,852

p<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

C: İlgili soruya cevaplayan öğrenci sayısı.

İstismara uğramayan, hafif istismara uğrayan ve ağır istismara uğrayanların sigara hakkındaki değerlendirmelerinde yine istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmamıştır.

Tablo. 105 c

**İstismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin sigara hakkındaki
değerlendirmelerinin karşılaştırılması.**

	C	ISTISMARA UĞRAMAYAN N %		HAFIF ISTISMAR N %		AĞIR ISTISMAR N %		χ^2	P*
		N	%	N	%	N	%		
Iraden güclü ise sigara bağımlılık yapmaz	314	11	25,6	20	25,6	54	28,0	1,133	0,889
Sigara bağımlılık yapmaz	322	5	11,6	2	2,5	26	13,1	8,007	0,091
Hayatında sigarayı denemelisin	310	7	15,9	16	20,8	46	24,3	2,481	0,648
Sigara haberleri beni korkutmuyor, meraklandırıyor	319	3	7,1	16	20,0	43	21,8	7,002	0,136
Sigara etkileri merak uyandırıyor	311	4	9,1	16	21,6	51	26,4	6,729	0,151
Sigaranın zararları abartılıyor	320	5	11,4	11	13,9	27	13,7	0,498	0,974
Sigara içicilerinin etrafındaki olması beni rahatsız etmiyor	318	12	27,3	28	35,4	77	39,5	5,797	0,215

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

C: İlgili soruya cevaplayan öğrenci sayısı.

İstismara uğramayan, hafif istismara uğrayan ve ağır istismara uğrayanların sigara hakkındaki değerlendirmelerinde yine istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmamıştır.

Tablo. 106

Psikolojik İstismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin sigara ile ilgili bazı durumlardaki davranışları hakkındaki değerlendirmelerinin karşılaştırılması.

	C	PSİKOLOJİK İSTİSMARA UĞRAMAYAN		HAFIF PSİKOLOJİK İSTİSMAR		AĞIR PSİKOLOJİK İSTİSMAR		X ²	P*
		N	%	N	%	N	%		
Sigara kullanıldığını bildiği ortamdan çekinmeme	322	23	32,9	46	33,3	37	32,5	4,465	0,614
Sigara kullanılan ortamı Terketmemem	322	21	30,4	34	24,6	24	20,9	7,394	0,286
Sigara teklifini bir kerelik Kabul etme	315	5	7,5	5	3,7	18	15,9	22,745	0,001*
Sigara kullanımının ısrarında Kabul etme	311	5	7,6	7	5,3	14	12,5	8,831	0,183
En iyi arkadaşın sigara teklifini kabul etme	275	3	5,4	9	7,6	6	5,9	5,876	0,437

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

C: İlgili soruya cevaplayan öğrenci sayısı.

Psikolojik istismara uğramayan, hafif ve ağır psikolojik istismara uğrayan öğrencilerin bazı durumlardaki davranışları hakkındaki değerlendirmeleri karşılaştırıldığında ağır psikolojik istismara uğrayan öğrencilerin, psikolojik istismara uğramayan ve hafif uğrayan öğrencilere göre bir kerelik sigara teklifini kabul ettikleri görülmektedir.

Tablo. 107

İhmale uğrayan ve uğramayan öğrencilerin sigara ile ilgili bazı durumlardaki davranışları hakkındaki değerlendirmelerinin karşılaştırılması.

	C	İHMALE UĞRAMAYAN		HAFIF İHMAL		AĞIR İHMAL		χ^2	P*
		N	%	N	%	N	%		
Sigara kullanıldığını bildiği ortamdan çekinmemе	311	24	30,0	32	40,5	47	30,9	22,018	0,001*
Sigara kullanılan ortamı Terketmemе	311	20	25,3	21	26,6	35	22,9	4,079	0,666
Sigara teklifini bir kerelik Kabul etme	305	7	9,1	2	2,6	19	12,6	11,360	0,078
Sigara kullanımının ısrarında Kabul etme	302	6	7,9	5	6,6	15	10,0	3,190	0,785
En iyi arkadaşın sigara teklifini kabul etme	265	3	4,3	6	8,8	8	6,3	7,800	0,253

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

C: İlgili soruyu cevaplayan öğrenci sayısı.

İhmale uğramayan, hafif ve ağır ihmale uğrayan öğrencilerin bazı durumlardaki davranışları hakkındaki değerlendirmeleri karşılaştırıldığında ağır ihmale uğrayan öğrencilerin, ihmale uğramayan ve hafif uğrayan öğrencilere göre sigara kullanıldığını bildiği ortamdan çekinmedikleri görülmektedir.

Tablo. 108

Fiziksel İstismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin sigara ile ilgili bazı durumlardaki davranışları hakkındaki değerlendirmelerinin karşılaştırılması.

	C	ŞİDDETTE UĞRAMAYAN		HAFIF ŞİDDET		AĞIR ŞİDDET		χ^2	P*
		N	%	N	%	N	%		
Sigara kullanıldığını bildiği ortamdan çekinmeme	307	46	31,3	23	32,4	32	36,0	7,903	0,245
Sigara kullanılan ortamı Terketmeme	307	36	24,5	16	22,5	21	23,6	8,930	0,178
Sigara teklifini bir kerelik Kabul etme	302	9	6,3	2	2,9	18	20,2	21,858	0,001*
Sigara kullanımının ısrarında Kabul etme	298	9	6,4	2	2,9	15	17,0	18,298	0,006*
En iyi arkadaşın sigara teklifini kabul etme	262	6	4,7	6	9,8	5	6,8	12,759	0,047*

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

C: İlgili soruyu cevaplayan öğrenci sayısı.

Şiddete uğramayan, hafif ve ağır şiddete uğrayan öğrencilerin bazı durumlardaki davranışları hakkındaki değerlendirmeleri karşılaştırıldığında ağır şiddete uğrayan öğrencilerin, şiddete uğramayan ve hafif uğrayan öğrencilere göre bir kerelik sigara teklifini kabul ettikleri, ısrar halinde kullanmayı kabul ettikleri ve en iyi arkadaşının sigara teklifini geri çevirmedikleri görülmektedir.

Tablo. 109
İstismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin sigara ile ilgili bazı durumlardaki davranışları hakkındaki değerlendirmelerinin karşılaştırılması.

	C	ISTISMARA UĞRAMAYAN		HAFIF İSTISMAR		AĞIR İSTISMAR		χ^2	P*
		N	%	N	%	N	%		
Sigara kullanıldığını bildiği ortamdan çekinmeme	329	16	36,4	26	30,2	65	32,7	7,501	0,277
Sigara kullanılan ortamı Terketmemme	328	12	27,9	23	27,1	44	22,0	10,758	0,096
Sigara teklifini bir kerelik Kabul etme	322	4	9,5	3	3,6	22	11,2	12,088	0,060
Sigara kullanımının ısrarında Kabul etme	318	3	7,3	4	4,9	20	10,2	7,196	0,303
En iyi arkadaşın sigara teklifini kabul etme	282	2	5,6	7	9,1	10	5,9	3,063	0,801

P*<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

C: İlgili soruya cevaplayan öğrenci sayısı.

İstismara uğramayan, hafif ve ağır istismara uğrayan öğrencilerin bazı durumlardaki davranışları hakkındaki değerlendirmeleri karşılaştırıldığında anlamlı sonuçlar bulunmamıştır.

Tablo. 110 a

**Psikolojik istismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin alkol hakkındaki
değerlendirmelerinin karşılaştırılması.**

	C	PSİKOLOJİK İSTİSMARA UĞRAMAYAN N	%	HAFIF PSİKOLOJİK İSTİSMAR N	%	AĞIR PSİKOLOJİK İSTİSMAR N	%	X ²	P*
Alkol kullanmak cesurluktur	314	5	7,5	9	6,8	18	15,8	6,766	0,149
Alkol kullanımını önlemek için kontrol gereksizdir	308	22	33,3	57	43,5	51	45,9	3,658	0,454
Herkes alkol kullanıyorsa, tek kalmak zordur	306	16	24,6	34	26,4	36	32,1	3,714	0,446
Alkol kullanımı çok abartılıyor	299	15	23,4	22	17,6	40	36,4	13,949	0,007*
Alkol sorunu için eğitim gereksizdir	303	22	34,4	33	26,0	34	30,4	2,459	0,652
Alkol kullananlar diğer maddeleri kullanmazlar	300	34	54,0	41	33,1	52	46,0	10,035	0,040*
Alkol kullanan kişi cesur olur	299	9	14,1	27	21,8	29	26,1	8,485	0,075
Alkol bağımlılığı tedavi edilemez	295	37	58,7	86	68,8	59	55,1	14,836	0,005*
Alkol okul başarısını artırır	297	30	47,6	54	43,5	48	43,6	2,621	0,623
Alkol kullanan suç işleyemez	299	29	46,8	54	42,9	50	45,0	1,923	0,750
Bir kez alkol kullanmak problem değildir	292	22	34,9	60	48,4	36	34,3	6,865	0,154
Alkol kullanmanın bir zararı yoktur.	299	7	11,3	18	14,2	21	19,1	3,261	0,515

p<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

C: İlgili soruya cevaplayan öğrenci sayısı.

Anlamlı sonuçlar bulunmuş, ağır psikolojik istismara maruz kalan öğrencilerin alkol kullanımının çok abartılıyor olarak gördükleri, alkol kullananların diğer maddeleri kullanmadıklarını düşündükleri görülmekte ayrıca alkol bağımlılığının tedavi edilmediğini ifade ettikleri dikkat çekmektedir.

Tablo. 110 b
**Psikolojik istismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin alkol hakkındaki
değerlendirmelerinin karşılaştırılması**

	C	PSİKOLOJİK İSTİSMARA UĞRAMAYAN		HAFIF PSİKOLOJİK İSTİSMAR		AĞIR PSİKOLOJİK İSTİSMAR		χ^2	P*
		N	%	N	%	N	%		
Etrafında alkol içenlerin olması beni rahatsız etmez	297	17	27,0	45	36,0	50	45,9	10,798	0,029*
İraden kuvvetli ise alkole bağımlı olmazsın	295	16	25,4	48	39,0	39	35,8	6,203	0,185
Alkol sosyal ilişkileri düzenler	300	9	14,3	27	21,3	28	25,5	3,371	0,498
Alkol bağımlılık yapmaz	299	6	9,4	14	10,9	15	14,0	9,048	0,060
Alkol denenmelidir	291	14	23,3	39	31,2	44	41,5	12,196	0,016*
Alkolle ilgili haberler beni korkutmuyor meraklandırıyor	295	7	11,5	22	17,6	27	24,8	7,539	0,110

p<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

C: İlgili soruya cevaplayan öğrenci sayısı.

Psikolojik istismara uğramayan, hafif ve ağır psikolojik istismara uğrayan öğrencilerin alkol hakkındaki değerlendirmeleri karşılaştırıldığında anlamlı sonuçlar bulunmuş, ağır psikolojik istismara maruz kalan öğrencilerin çevrelerinde alkol içenlerin varlıklarından rahatsız olmadıkları ve alkolü denemesi gerekli olarak gördükleri dikkat çekmektedir.

Tablo. 110 c

Psikolojik istismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin alkol hakkındaki değerlendirmelerinin karşılaştırılması

	C	PSİKOLOJİK İSTİSMARA UĞRAMAYAN N %	HAFIF PSİKOLOJİK İSTİSMAR N %	AĞIR PSİKOLOJİK İSTİSMAR N %	X ²	P*
Sorunsuz kişi alkol kullanır	299	21 33,3	36 28,6	34 30,9	2,901	0,574
Gençlerin alkol hakkında yeterli bilgileri var	302	15 23,8	32 25,2	33 29,5	4,239	0,375
Alkol daha fazla eğlencedir	294	13 21,3	28 22,2	36 33,6	6,131	0,190
Alkol kişiyi rahatlatır	298	9 14,5	29 23,2	35 31,5	6,684	0,154
Çoğu genç alkülü arkadaşlarından öğrenir	298	22 35,5	42 33,6	31 27,9	3,320	0,506
Alkol kullanmak toplumdan farklı olmak demektir.	299	8 12,7	19 15,3	27 24,1	6,638	0,156
Alkol kullanan suç işleyemez	299	29 46,8	54 42,9	50 45,0	1,923	0,750

p<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

C: İlgili soruyu cevaplayan öğrenci sayısı.

Psikolojik istismara uğramayan, hafif ve ağır psikolojik istismara uğrayan öğrencilerin sigara hakkındaki değerlendirmeleri karşılaştırıldığında bu maddelerde anlamlı sonuçlar bulunamamıştır.

Tablo. 111 a
**İhmale uğrayan ve uğramayan öğrencilerin alkol hakkındaki
değerlendirmelerinin karşılaştırılması.**

	C	İHMALE UĞRAMAYAN		HAFIF İHMAL		AĞIR İHMAL		χ^2	P*
		N	%	N	%	N	%		
Alkol kullanmak cesurluktur	304	6	7,7	8	10,5	17	11,3	2,741	0,602
Alkol kullanımını önlemek için kontrol gereksizdir	299	26	33,3	30	40,5	73	49,7	8,070	0,089
Herkes alkol kullanıyorsa, tek kalmak zordur	297	18	23,7	18	24,3	49	33,3	5,918	0,205
Alkol kullanımı çok abartılıyor	290	18	24,3	12	16,9	44	30,3	8,495	0,075
Alkol sorunu için eğitim gereksizdir	294	25	32,9	19	26,4	44	30,1	3,171	0,530
Alkol kullananlar diğer maddeleri kullanmazlar	291	34	44,7	25	35,7	63	43,4	1,873	0,759
Alkol kullanan kişi cesur olur	291	8	10,7	10	14,3	44	30,1	14,357	0,006*
Alkol bağımlılığı tedavi edilemez	287	48	64,9	45	63,4	84	59,2	4,202	0,379
Alkol okul başarısını artırır	289	33	45,2	34	46,6	61	42,7	0,658	0,956
Alkol kullanan suç işleyemez	292	32	43,2	30	41,1	67	46,2	0,565	0,967
Bir kez alkol kullanmak problem değildir	285	22	29,7	40	57,1	52	36,9	14,836	0,005*

p<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

C: İlgili soruyu cevaplayan öğrenci sayısı.

İhmale uğramayan, hafif ve ağır ihmale uğrayan öğrencilerin alkol hakkındaki değerlendirmeleri karşılaştırıldığında ağır ihmale maruz kalan öğrencilerin alkol içen kişiyi cesur olarak nitelendirdikleri ve bir kez alkol kullanımını problem olarak görmedikleri dikkat çekmektedir.

Tablo. 111 b
**İhmale uğrayan ve uğramayan öğrencilerin alkol hakkındaki
değerlendirmelerinin karşılaştırılması**

	C	İHMALLE UĞRAMAYAN N %		HAFIF İHMAL N %		AĞIR İHMAL N %		χ^2	P*
		N	%	N	%	N	%		
Etrafında alkol içenlerin olması beni rahatsız etmez	289	20	26,7	27	38,6	62	43,1	11,969	0,018*
İraden kuvvetli ise alkole bağımlı olmazsun	288	20	27,0	30	41,1	50	35,5	3,370	0,498
Alkol sosyal ilişkileri düzenler	293	10	13,3	15	20,8	38	26,0	6,538	0,162
Alkol bağımlılık yapmaz	291	6	7,8	8	11,4	20	13,9	3,434	0,488
Alkol denenmelidir	283	20	27,8	22	31,4	52	36,9	4,135	0,388
Alkolle ilgili haberler beni korkutmuyor meraklandırıyor	287	11	15,1	8	11,3	36	25,2	8,554	0,073

p<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

C: İlgili soruyu cevaplayan öğrenci sayısı.

İhmale uğramayan, hafif ve ağır ihmale uğrayan öğrencilerin alkol hakkındaki değerlendirmeleri karşılaştırıldığında ağır ihmale maruz kalan öğrencilerin etraflarında alkol içenlerin olmasından rahatsız olmadıkları görülmektedir.

Tablo. 111 c
**İhmale uğrayan ve uğramayan öğrencilerin alkol hakkındaki
değerlendirmelerinin karşılaştırılması**

	C	İHMALE UĞRAMAYAN		HAFIF İHMAL		AĞIR İHMAL		χ^2	P*
		N	%	N	%	N	%		
Sorunsuz kişi alkol kullanır	291	24	32,4	23	31,9	41	28,3	10,831	0,029*
Gençlerin alkol hakkında yeterli bilgileri var	294	17	22,7	20	27,4	41	28,1	5,921	0,205
Alkol daha fazla eğlencedir	286	12	16,2	16	22,2	45	32,1	9,206	0,056
Alkol kişiyi rahatlatır	290	10	13,5	15	20,8	46	31,9	9,376	0,045*
Çoğu genç alkollü arkadaşlarından öğrenir	289	23	31,5	24	32,9	46	32,2	0,094	0,999
Alkol kullanmak toplumdan farklı olmak demektir	291	10	13,5	12	16,4	31	21,5	4,157	0,385
Alkol kullanan suç işleyemez	292	32	43,2	30	41,1	67	46,2	0,565	0,967
Alkol kullanmanın bir zararı yoktur	291	8	10,5	7	9,6	31	21,8	9,694	0,046*

p<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

C: İlgili soruyu cevaplayan öğrenci sayısı.

İhmale uğramayan, hafif ve ağır ihmale uğrayan öğrencilerin alkol hakkındaki değerlendirmeleri karşılaştırıldığında ağır ihmale maruz kalan öğrencilerin alkol içen kişileri sorunsuz kişi olarak nitelendirdikleri, alkolün kişiyi rahatlattığını ve bir zararının olmadığını düşündükleri dikkat çekmektedir.

Tablo. 112 a
**Fiziksel istismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin alkol hakkındaki
değerlendirmelerinin karşılaştırılması.**

	C	ŞİDDETTE UĞRAMAYAN N %		HAFIF ŞİDDET N %		AĞIR ŞİDDET N %		χ^2	P*
		N	%	N	%	N	%		
Alkol kullanmak cesurluktur	301	13	9,0	6	8,7	11	12,5	1,970	0,741
Alkol kullanımını önlemek için kontrol gereksizdir	295	54	38,6	24	36,4	51	58,6	14,231	0,007*
Herkes alkol kullanıyorsa, tek kalmak zordur	294	35	25,2	21	30,9	25	28,7	3,983	0,408
Alkol kullanımı çok abartılıyor	287	29	21,3	18	27,7	25	29,1	5,532	0,237
Alkol sorunu için eğitim gereksizdir	289	45	33,3	17	25,4	26	29,9	2,773	0,596
Alkol kullananlar diğer maddeleri kullanmazlar	287	51	38,1	28	41,8	41	47,7	2,283	0,684
Alkol kullanan kişi cesur olur	285	17	12,6	14	21,5	27	31,8	16,006	0,003*
Alkol bağımlılığı tedavi edilemez	281	87	65,4	42	67,7	46	53,5	8,759	0,067
Alkol okul başarısını artırır	282	60	44,8	27	44,3	41	47,1	0,357	0,986
Alkol kullanan suç işleyemez	285	65	47,8	27	43,5	37	42,5	1,886	0,760
Bir kez alkol kullanmak problem degildir	279	45	33,8	32	52,5	32	37,6	7,556	0,109

p<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

Fiziksel istismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin alkol hakkındaki değerlendirmelerinin karşılaştırıldığında anlamlı sonuçlar elde edilmiştir. Ağır fiziksel şiddete maruz kalan öğrencilerde alkol kullanımını önlemek için kontrolü gereksiz buldukları (%58,6) ve alkol kullanan kişilerin cesur kişiler olduğunu düşündükleri (%31,8) görülmektedir.

Tablo. 112 b
**Fiziksel istismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin alkol hakkındaki
değerlendirmelerinin karşılaştırılması**

	C	ŞİDDETTE UĞRAMAYAN N %		HAFIF ŞİDDET N %		AĞIR ŞİDDET N %		X ²	P*
Etrafında alkol içenlerin olması beni rahatsız etmez	284	40	29,6	29	46,8	35	40,2	6,232	0,182
İraden kuvvetli ise alkole bağımlı olmazsun	281	42	31,1	29	46,8	25	29,8	5,729	0,220
Alkol sosyal ilişkileri düzenler	286	25	18,2	16	25,8	20	23,0	2,679	0,613
Alkol bağımlılık yapmaz	286	14	10,1	9	14,3	9	10,6	2,130	0,712
Alkol denenmelidir	278	31	23,3	28	45,9	29	34,5	11,191	0,024*
Alkolle ilgili haberler beni korkutmuyor meraklandırıyor	282	20	14,9	9	14,8	21	24,1	8,975	0,062
Alkol kullanmanın bir zararı yoktur	286	18	13,2	10	15,6	17	19,8	3,022	0,554

p<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

Fiziksel istismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin alkol hakkındaki değerlendirmelerinin karşılaştırıldığında fiziksel şiddet arttıkça alkol kullanımının denenmesi gerekiği görüşü artmaktadır.

Tablo. 112 c
Fiziksel İstismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin alkol hakkındaki değerlendirmelerinin karşılaştırılması

	C	ŞİDDET E UĞRAMAYAN %		HAFIF ŞİDDET %		AĞIR ŞİDDET %		χ^2	P*
		N	%	N	%	N	%		
Sorunsuz kişi alkol kullanır	287	48	35,6	14	21,5	30	34,5	6,844	0,144
Gençlerin alkol hakkında yeterli bilgileri var	289	30	21,9	23	35,4	24	27,6	15,446	0,004*
Alkol daha fazla eğlencedir	279	26	20,0	17	27,0	27	31,4	6,599	0,159
Alkol kişiyi rahatlatır	285	22	16,4	20	30,8	25	29,1	8,757	0,067
Çoğu genç alkollü arkadaşlarından öğrenir	284	47	35,1	14	21,9	31	36,0	10,522	0,032*
Alkol kullanmak toplumdan farklı olmak demektir	286	20	14,8	13	20,0	22	25,6	5,241	0,263
Alkol kullanan suç işleyemez	285	65	47,8	27	43,5	37	42,5	1,866	0,760

p<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

Fiziksel istismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin alkol hakkındaki değerlendirmelerinin karşılaştırıldığında anlamlı sonuçlar elde edilmiştir. Öğrenciler alkol kullanımını hakkında yeterli bilgileri olduğunu düşünmektedir. Öğrencilerin alkol kullanımını arkadaşlarından öğrendikleri görüşü ağır fiziksel istismara gidildikçe artmaktadır.

Tablo. 113 a
İstismara uğrayan ve istismara uğramayan öğrencilerin alkol hakkındaki değerlendirmelerinin karşılaştırılması.

	C	İSTİSMARA UĞRAMAYAN %		HAFIF İSTİSMAR %		AĞIR İSTİSMAR %		X²	P*
		N	%	N	%	N	%		
Alkol kullanmak cesurluktur	323	5	10,9	5	6,2	23	11,7	2,740	0,602
Alkol kullanımını önlemek için kontrol gereksizdir	316	17	37,8	23	29,1	94	49,0	10,486	0,033*
Herkes alkol kullanıyorsa, tek kalmak zordur	314	7	15,9	19	24,7	61	31,6	8,677	0,070
Alkol kullanımı çok abartılıyor	307	11	25,0	9	12,2	58	30,7	14,522	0,006*
Alkol sorunu için eğitim gereksizdir	310	16	37,2	19	25,0	57	29,8	4,670	0,323
Alkol kullananlar diğer maddeleri kullanmazlar	308	23	53,5	24	32,0	82	43,2	5,700	0,223
Alkol kullanan kişi cesur olur	306	3	7,0	13	17,8	49	25,8	11,289	0,024*
Alkol bağımlılığı tedavi edilemez	302	26	60,5	51	69,9	110	59,1	6,145	0,189
Alkol okul başarısını artırır	303	24	55,8	28	39,4	83	43,9	2,997	0,558
Alkol kullanan suç işleyemez	305	22	52,4	29	40,3	85	44,5	1,841	0,765
Bir kez alkol kullanmak problem değildir	298	10	23,8	37	51,4	73	39,7	8,529	0,074

p<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

C: İlgili soruyu cevaplayan öğrenci sayısı.

İstismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin alkol hakkındaki değerlendirmelerinin karşısına alınmış sonuçlar bulunmaktadır. İstismar çeşitlerinde de görüldüğü gibi gençler alkol kullanımını önlemek için kontrolün gereksiz olduğunu (%49,0), alkol kullanımının çok abartıldığını düşündükleri görülmektedir. Ayrıca istismar arttıkça alkol kullanan kişinin cesur olduğunu düşünenler artmaktadır.

Tablo. 113 b

İstismara uğrayan ve istismara uğramayan öğrencilerin alkol hakkındaki değerlendirmelerinin karşılaştırılması.

	C	ISTISMARA UĞRAMAYAN		HAFIF ISTISMAR		AĞIR ISTISMAR		χ^2	P*
		N	%	N	%	N	%		
Etrafında alkol içenlerin olması beni rahatsız etmez	304	11	26,2	26	26	35,6	77	40,7	0,018*
İraden kuvvetli ise alkole bağımlı olmazım	301	10	23,8	33	33	45,8	63	33,7	0,078
Alkol sosyal ilişkileri düzenler	306	7	16,7	16	16	21,9	44	23,0	0,363
Alkol bağımlılık yapmaz	306	5	11,9	6	6	7,9	25	13,3	0,706
Alkol denenmelidir	298	8	20,5	25	25	33,8	66	35,7	0,111
Alkolle ilgili haberler beni korkutmuyor meraklandırıyor	302	2	5,0	14	14	18,9	41	21,8	0,009*

p<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

C: İlgili soruya cevaplayan öğrenci sayısı.

İstismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin alkol hakkındaki değerlendirmelerinin karşısına bakıldığından anlamlı sonuçlar bulunmuştur. İstismara uğramayan ve hafif uğrayanlara göre ağır psikolojik istismara uğrayan öğrenciler etraflarında alkol içen bıçrilerinin olmasından rahatsızlık duymamaktadırlar (%40,7). Ayrıca istismar arttıkça alkol ile ilgili haberlerin daha çok ilgi çektiği mereak uyandırdığı, öğrencileri korkutmadığı görülmektedir.

Tablo. 113 c
**İstismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin alkol hakkındaki
değerlendirmelerinin karşılaştırılması**

	C	ISTISMARA UĞRAMAYAN %		HAFIF ISTISMAR %		AĞIR ISTISMAR %		χ^2	P*
		N	%	N	%	N	%		
Sorunsuz kişi alkol kullanır	307	19	43,2	19	26,0	57	30,0	6,888	0,142
Gençlerin alkol hakkında yeterli bilgileri var	310	10	22,7	19	25,7	53	27,6	3,383	0,496
Alkol daha fazla eğlencedir	300	8	19,0	15	20,5	55	29,7	3,711	0,447
Alkol kişiyi rahatlatır	305	5	11,9	15	20,5	54	28,4	5,887	0,208
Çoğu genç alkolü arkadaşlarından öğrenir	305	16	38,1	19	25,7	61	32,3	2,813	0,590
Alkol kullanmak toplumdan farklı olmak demektir	307	6	13,6	11	15,1	40	21,1	2,128	0,712
Alkol kullanan suç işleyemez	305	22	52,4	29	40,3	85	44,5	1,841	0,765
Alkol kullanmanın bir zararı yoktur	307	8	18,2	7	9,3	34	18,1	3,316	0,506

p<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

C: İlgili soruyu cevaplayan öğrenci sayısı.

İstismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin alkol hakkındaki değerlendirmelerinin karşılaştırmasına bakıldığından yukarıdaki maddelerde anlamlı sonuçlar bulunmamakta birlikte istismar arttıkça alkolün eğlendirici ve rahatlatıcı olduğunu düşünüldüğü görülmektedir.

Tablo. 114

Psikolojik İstismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin alkol ile ilgili bazı durumlardaki davranışları hakkındaki değerlendirmelerinin karşılaştırılması.

	C	PSİKOLOJİK İSTİSMARA UĞRAMAYAN N %	HAFIF PSİKOLOJİK İSTİSMAR N %	AĞIR PSİKOLOJİK İSTİSMAR N %	X ²	P*
Alkol kullandığımı bildiği ortamdan çekinmeme	303	27 42,2	56 43,4	46 41,8	3,420	0,755
Alkol kullanılan ortamı Terketmeme	305	25 39,1	43 32,8	44 40,0	5,703	0,457
Alkol teklifini bir kerelik Kabul etme	292	17 28,3	44 35,5	50 46,3	14,459	0,025*
Alkol kullanımının ısrarında Kabul etme	286	15 25,4	44 36,4	49 46,2	15,459	0,017*
En iyi arkadaşın alkol teklifini kabul etme	296	14 22,6	31 24,4	37 34,6	10,155	0,118

p<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

C: İlgili soruya cevaplayan öğrenci sayısı.

Psikolojik istismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin alkol ile ilgili karşılaşıkları bazı durumlardaki davranışlarına bakıldığından anlamlı sonuçlar bulunmuştur. Ağır psikolojik istismara uğrayanlar diğer iki gruba göre, bir kerelik teklifi kabul etikleri, ısrarında da teklifi kabul ettikleri görülmektedir.

Tablo. 115

İhmale uğrayan ve uğramayan öğrencilerin alkol ile ilgili bazı durumlardaki davranışları hakkındaki değerlendirmelerinin karşılaştırılması.

	C	İHMALE UĞRAMAYAN		HAFIF İHMAL		AĞIR İHMAL		χ^2	P*
		N	%	N	%	N	%		
Sigara kullanıldığını bildiği ortamdan çekinmeme	293	26	35,1	33	45,2	64	43,8	16,387	0,012*
Sigara kullanılan ortamı Terketmemem	295	22	29,3	29	39,7	56	38,1	5,617	0,467
Sigara teklifini bir kerelik Kabul etme	284	21	29,2	28	39,4	59	41,8	14,960	0,021*
Sigara kullanımının ısrarında Kabul etme	278	19	26,8	30	43,5	56	40,6	17,499	0,008*
En iyi arkadaşın sigara teklifini kabul etme	287	16	21,9	24	34,3	37	25,7	9,480	0,148

p<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

C: İlgili soruyu cevaplayan öğrenci sayısı.

İhmale uğrayan ve uğramayan öğrencilerin alkol ile ilgili karşılaşıkları bazı durumlardaki davranışlarına bakıldığında, ağır psikolojik istismara uğrayanlar diğer iki gruba göre, daha fazla alkol içilen ortama girmekten çekinmedikleri, bir kerelik alkol teklifini kabul ettikleri ve alkol teklifinde ısrarlı olunduğu takdirde teklifi reddetmedikleri görülmektedir.

Tablo. 116

Fiziksel İstismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin alkol ile ilgili bazı durumlardaki davranışları hakkında değerlendirmelerinin karşılaştırılması.

	C	ŞİDDETTE UĞRAMAYAN		HAFIF ŞİDDET		AĞIR ŞİDDET		χ^2	P*
		N	%	N	%	N	%		
Alkol kullandığini bildiği ortamdan çekinmeme	292	56	41,2	33	48,5	33	37,5	14,207	0,027*
Alkol kullanılan ortamı Terketmeme	293	46	33,6	31	45,6	28	31,8	6,154	0,406
Alkol teklifini bir kerelik Kabul etme	281	45	33,6	26	41,3	34	40,5	4,630	0,592
Alkol kullanımının ısrarında Kabul etme	275	43	32,6	27	44,3	32	39,0	20,631	0,002*
En iyi arkadaşın alkol teklifini kabul etme	285	29	21,3	20	31,3	29	34,1	12,699	0,048*

p<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.
 C: İlgili soruya cevaplayan öğrenci sayısı.

Fiziksel şiddete uğrayan ve uğramayan öğrencilerin alkol ile ilgili karşılaştıkları bazı durumlardaki davranışlarına bakıldığından, ağır fiziksel şiddete uğrayanlar diğer iki gruba göre, daha fazla sigara içilen ortama girmekten çekinmedikleri ve alkol kullanma ısrarlarını geri çevirmedikleri görülmektedir.

Tablo. 117

İstismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin alkol ile ilgili bazı durumlardaki davranışlarılarındaki değerlendirmelerinin karşılaştırılması.

	C	ISTISMARA UĞRAMAYAN		HAFIF ISTISMAR		AĞIR ISTISMAR		χ^2	P*
		N	%	N	%	N	%		
Alkol kullandığini bildiği ortamdan çekinmeme	311	19	46,3	32	40,0	82	43,2	12,999	0,043*
Alkol kullanılan ortamı Terketmemem	313	14	34,1	28	34,6	73	38,2	5,853	0,440
Alkol teklifini bir kerelik Kabul etme	299	9	23,7	27	35,5	78	42,2	13,537	0,035*
Alkol kullanımının ısrarında Kabul etme	293	9	23,1	25	34,2	77	42,5	13,979	0,030*
En iyi arkadaşın alkol teklifini kabul etme	303	10	24,4	18	24,0	56	29,9	8,226	0,222

p<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir. İstatistiksel analizler Ki-kare ile yapılmıştır.

C: İlgili soruyu cevaplayan öğrenci sayısı.

İstismara uğrayan ve uğramayan öğrencilerin alkol ile ilgili karşılaştıkları bazı durumlardaki davranışlarına bakıldığından, ağır psikolojik istismara uğrayanlar diğer iki gruba göre, daha fazla sigara içilen ortama girmekten çekinmedikleri, alkol teklifini bir kerelik kabul ettikleri ve ısrarı durumunda teklifi geri çevirmedikleri görülmektedir.

TARTIŞMA

Bu çalışma KKTC'de çocuk istismarının varlığını ortaya koymakta ve madde kullanımını ile yakından ilişkisi olduğunu göstermektedir. Çalışmamız adolesanların yaşantılarındaki çocuk istismarı varlığının alkol ve sigara kullanımı üzerinde etkisi olduğunu göstermektedir.

Çocuk istismarı, toplumlarda değişik şekillerde görülebildiği gibi, farklı kültürlerde değişik yorumlamalar olsa da varlığıyla rahatsızlık vermektedir. Her ne şekilde olursa olsun çocuk istismarı çocuğun fiziksel ve ruhsal sağlığını, güvenliğini tehlkeye sokan, zarar görmesine neden olan ve derin izler bırakan travmatik bir durumdur (Bulut, 1996:1). İstismara uğrayan çocukta en sık rastlanan bulgular; sınır düzeyde pasif ya da saldırgan davranışlar, okula geç gitme, okuldan kaçma, düşük kendine saygı, kendini degersiz görme, arkadaşları ile ilişki kurmada sorun yaşama, zararlı alışkanlıkların kullanımı olabilmektedir (Ahioğlu:52). Çocukluk çağında yaşanan istismar ve ihmal çocuğu derinden etkilemeye ve uzun dönemde madde kullanımına sebep olmaktadır (Çakıcı, 2002:102). Dışlanan, aile içi problemler yaşayan gençler ait olma duygularını karşılayabilmek için maddeye (alkol, sigara) yönelmekte ve risk grubu oluşturmaktadır (Erol, 2004:1). Çocuk madde kullanmaya eğilimli kişilik yapısının, kendisini dışlayan olumsuz aile, okul ve arkadaş çevresinin etkisiyle madde alt kültürünün içine girmekte ya da sığınmaktadır. Madde alt kültüründe özellikle içinde yaşadığı sosyal çevresinde bulamadığı kimliği, saygılılığı, toplumsal rolü ve yeri, dayanışmayı, paylaşmayı, amaçları, umutları, değerleri ve ilkeleri bulmaktadır (Tüzün ve Çöpür:17)

Birçok ülkede olduğu gibi KKTC'de de çocuk istismarı karşımıza büyük bir sorun olarak çıkmaktadır. Çocuk büyündükçe birçok sosyal ve psikolojik ihtiyaçları ortaya çıkmaktadır. Bu ihtiyaçlardan biri olan sosyalleşme sürecinde ailenin önemi, tutum ve davranışları önem kazanmaktadır (Kulaksızoglu, 2000:82). Özellikle adolesan döneme gelindiğinde dış dünya ile iletişime geçen genç bireyselleşme dönemine

girmekte, sosyal ve psikolojik ihtiyaçlarının giderilmesi doğrultusunda birçok zararlı madde ile tanışmaktadır (Çakıcı ve ark., 2003:401).

Çalışmamız “İstismar” kavramının Fiziksel istismar, Psikolojik İstismar ve İhmal çeşitleri ile alkol ve sigara kullanımı arasında ilişki olduğunu ortaya koymaktadır. Gerek çalışmamızda, gerekse bu çalışmaya ışık tutan diğer çalışmalarında; sigara ve alkol kullanımının ağır istismara uğrayan öğrencilerde daha sık gözlenmektedir (Çakıcı, 2002:98). KKTC’de çocuk istismarının varlığı ve birçok zararlı madde kullanımına etkisi Çakıcı ve arkadaşları tarafından 1996 ve 2003 yıllarında yapılan çalışmalar ile tesbit edilmiştir. Çocuk istismarının ve zararlı madde kullanımının yarattığı travmatik durumlar, kişinin ruhsal yapısında yarattığı tahribatlar yapılan çalışmalarda görülmektedir (Çakıcı, 2002; Çakıcı ve ark., 2003). Yapılan bu çalışma ile çocuk istismarının varlığı bir kez daha ortaya konmaktadır ve madde kullanım ile ilişkili olduğu gözlenmektedir.

Çalışmamız ailelerin de alkol kullanımı konusunda bilinçli ve bilgili olmadığını düşündürmektedir. Adolesanların %71,4’ünün ailesinde alkol, %75,0’ının de ailesinde sigara kullanıyor olmasının gençler arasındaki kullanım oranını olumsuz etkilediğini ortaya koymaktadır. Ailede madde kullanımının olması gençlerde kullanım düzeyini artırmaktadır (Bekiroğulları, 2002:82).

Psikolojik İstismar:

Maruz kalınan Psikolojik İstismar sıklığına baktığımız zaman öğrenciler sık sık (%18,0) rahatsız edilen takma bir isimle çağrılmaktadır. 1996 yılında bu oran üçte bir (1/3) idi. 2003 verilerinde ise bu oran %12’dir (Çakıcı ve ark., 2003:402; Çakıcı, 2002:102). Araştırmamızda psikolojik istismara uğrayan öğrencilerin hayatlarında en az bir kez aşağılayıcı sıfatlarla karşı karşıya kaldıkları (%12,6) ve yaşıtlarından daha beceriksiz olduklarının (%11,4) ifade edildiği dikkat çekmekte, sık sık inançları ve hedefleri ile dalga geçildiği (%14,8), sık sık arkadaşlarının yanında küçük düşürüldükleri (%13,4) görülmektedir. Çalışmamız 2003 yılında yapılan çalışmayı

desteklemektedir. Yapılan çalışmalar yetişkinlerin bu tür davranışları karşısında adolesanların kendilerini olumsuz olarak algıladıkları, bağımlı bir kişilik geliştirdikleri, huzursuz, gergin ve kaygılı oldukları, ailelerinden uzaklaştıkları, uyumsuzca ve saldırgan tepkiler gösterdikleri ve degersizlik duyguları oluşturdukları gözlenmektedir (Kulaksızoglu, 2000:197; Ahioğlu).

Psikolojik istismar öğrencilerin okul başarılarını da etkilemektedir. Psikolojik istismar arttıkça okula devamsızlık artmaktadır (%51,8). Psikolojik istismara uğrayan öğrencilerin duyu ve düşünceleri de istismar karşısında şekillenmektedir. Psikolojik istismara uğrayanların yarıya yakını arkadaşlarının olmadığını, sevilmediklerini ve şanssız olduklarını belirtmektedirler. İstismara uğrayan öğrencilerin kendilerini görüş biçimleri de bunlara bağlı olarak şekillenmektedir. Ağır Psikolojik İstismara uğrayan öğrenciler kendilerini başarısız, geleceklerini de umutsuz görmektedirler.

Erkek öğrenciler kızlara oranla iki kat daha fazla ağır psikolojik istismara uğramaktadırlar (kızlar %31, erkekler %69). K.K.T.C'de toplum içinde erkeklerden beklenen kızlara göre daha fazladır. Erkeklerden beklenen, psikolojik istismar oranını artırabilmektedir (Çakıcı, 2002:101; Çakıcı ve ark., 2003:402).

Ağır psikolojik istismara uğrayan öğrencilerde uğramayanlara oranla alkol kullanımının arttığı görülmektedir (%34,8). Ağır psikolojik istismara uğrayan öğrencilerin yarıdan fazlası haftada birkaç kez alkol tüketmektedirler ve daha sıkılıkla sarhoş olmaktadır (%56,5). Sık sık alkol kullanıyor olma istismar olayları ile de yakından ilişkilidir. Sık sarhoş olma deneyimi de istismara maruz kalan öğrencilerde daha fazla görülmektedir (Çakıcı, 2002:99). İstismarla birlikte tutum ve değer yargıları değişen öğrenciler alkolün denenmesi gerektiğini, etrafında alkol kullanan kişilerden rahatsızlık duymadıklarını belirtmektedirler.

Ağır Psikolojik İstismara uğrayan öğrencilerde de sigara kullanımı psikolojik istismar ağırlaştıkça artmaktadır. Psikolojik istismara uğrayan öğrenciler sigara içmenin cesurluk göstergesi olduğunu, sigaranın bağımlılık yapmadığını, sigaranın rahatlattığını ve sigaranın okul başarısını olumlu etkilediğine dair yanlış düşünceler

îçerisine girmektedirler. Bu düşünce yapısında olan gençlerin herhangi bir korkuları kalmamakta böylece sigara ve alkol teklif edildiğinde red etmemektedirler. İstismar olayları sonucunda oluşan huzursuzluklarını ve anksiyetelerini alkol ve sigara gibi zararlı maddeler ile tedavi etmeye çalışmaktadırlar (Çakıcı ve ark., 2003:401).

İhmal:

Öğrencilerin maruz kaldığı ihmali sikliğine bakıldığından; ağır ihmale uğrayan öğrencilerin aileleri tarafından daha çok yeterli sevgi ve ilgi göremedikleri, ailelerin çocukların okul başarısı ile ilgilemediği, yol gösterici olmadıkları görülmektedir. Anne babası tarafından sevgi ve ilgi ihtiyacı yeterince karşılanmayan çocuklar kendilerine güveni olmayan pasif kişilik özelliklerine sahip çocuklar olmaktadırlar (Aral, 2001:2; Ekşi ve ark., 1998:18). Adolesan dönemine gelindiğinde dış dünya ile iletişime geçen ve bireyselleşme dönemine giren genç zayıf benlik saygısı nedeniyle istismara uğramayan kişilerden çok daha fazla çevresinden etkilenebilmektedir (Çakıcı, 2002:100). Buna bağlı olarak ihmalkar ana-babaların yeterli sevgi güven, destek vermemesi gibi çeşitli nedenlerle adolesanlar kolayca alkol ve sigara kullanmaya başlayabilmektedirler.

Erkek öğrenciler daha çok ihmale maruz kalmaktadır (%58,1) Ailelerin erkek öğrencilerden beklenen düzeyleri burada da dikkat çekmektedir.

İhmale uğrayan öğrencilerin duygusal ve düşünceleri karşılaşıldığında ağır ihmale uğrayan öğrencilerin yarından fazlası, uğramayan öğrencilere oranla arkadaş çevresinden hoşnut olmamakta, arkadaşı olmadığını, sevilmediğini düşünmektedir. Kendileri hakkında bu tür olumsuz yargılara varan öğrenciler, ihmali ağırlaştıkça, okula gitmek istememekte, kişilerle sağlıklı iletişim kurmadıklarından alkol ve sigaraya sığınabilmektedirler. Adolesan dönemindeki genç diğer insanlarla ilişkiye girmek, empati geliştirmek, fantazi kurmak, eğlenmek, uyarılmak için çareyi madde kullanmakta görev almaktadır (Çakıcı, 2002:100).

İhmale uğrayan öğrenciler sigara ve alkol kullanan kişinin cesur olduğunu, bir kez sigara ve alkol kullanmanın hiçbir problem yaratmadığını, sigara ve alkol kullanıldığını bildiği ortamdan çekinmediğini, alkolün rahatlattığını ifade etmektedirler. Bu tür yanlış inanışların, alkol ve sigara kullanımının artmasıyla birlikte şekillendiği “arasıra kullanmakla birşey olmaz” anlayışının yerlesītīgi ve ağır ihmale uğrayan öğrencilerin haftada birkaç kez alkol kullandıkları böylece bağımlı hale gelmeye başladıkları görülmektedir (Bekiroğulları, 2002:83).

Fiziksel İstismar:

Çalışmamızda; Fiziksel istismara uğrayan öğrencilerin, ugramayanlara ve diğer istismar türlerine oranla sigara kullanımında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Şiddete uğrayanların daha fazla sigara kullandığı görülmektedir. Ağır şiddete uğrayan öğrenciler, sigarayı arkadaşlarından ögrenmeklerini, sigaranın zararsız olduğunu, sigara kullanımını önlemek için kontrolün ve eğitimin gerekmeydiğini düşünmekte, sigara teklif edildiği takdirde red etmediğini, kabul ettiğini ifade etmektedir. Bu farklılık alkol kullanımında da yine fiziksel şiddete uğrayan öğrencilerin, ugramayanlara ve diğer istismar türlerine oranla alkol kullanımının yüksek olduğu görülmektedir. Buna bağlı olarak İstismarın artması durumunda öğrencilerin yarıya yakını alkol kullanımını artırmakta ve sarhoş olma ihtimalleri de o oranda artmaktadır.

Zorlayıcı ve ağır olan fiziksel istismar sıklıklarına bakıldığından; en az bir kez tokat yiyen öğrenci oranı Çakıcı tarafından 1996 yılında yapılan çalışmada %49,7 ve 2003 yılında %38,9'dur. Çalışmamızda öğrencilerin %41,0'inin hayat boyu en az bir kez tokat yediği, %4,8'inin ise sık sık bu şekilde cezalandırıldığı belirtilmiştir. Çalışmamız 2003 yılı verilerini destekler oranındadır. 2003 yılı anketi, çalışmamız anketinden daha sonra yapılmıştır. Veriler dikkate alındığında oranlarda düşme eğilimi dikkat çekmektedir. Çocuk hakları konusunda çalışmalar, kampanyalar Ruh sağlığı Derneği tarafından, bilgilendirme ve halka çocuk hakları kitaplarının dağıtılmاسının bu oranların düşmesine katkısı olduğu düşünülmektedir.

Çalışmamızda kız öğrenciler hafif şiddete maruz kalırken, erkek öğrenciler daha çok fiziksel şiddete maruz kalmaktadırlar. Walker ve arkadaşları erkek çocukların kızlardan daha çok şiddete maruz kaldığını ifade etmektedir (Kulaksızoğlu, 2000:192). Toplumumuzun yapısında kız öğrencilerin daha fazla koruyucu olduğu ve erkek çocuklardan beklenen düzeyinin daha fazla olduğu belirtilmektedir (Çakıcı, 2002:100; Ergün, 2004:57). Ergenlik çağına girmiş genç toplum ve ailenin kendisinden yerine getirmesini istediği birtakım sorumluluklarla karşılaşmaktadır. Ailesi ile çatışmaya giren genç daha fazla istismar davranışlarına maruz kalmaktadır (Çakıcı ve ark., 2003:401). Beklentisi olan ebeveyn, çocuklarına karşı daha fazla agresif, saldırgan ve tahammülsüz olabilmektedir (Çakıcı ve ark., 2003:402). Bunun sonucunda cezalandırma amacıyla fiziksel istismar meydana gelmektedir. Ailelerin çocuğu disiplin altına alma çabası şiddeti doğurmaktadır. Şiddet arttıkça öğrenci, kendini şanssız görmekte, geleceğe ilişkin umutları azaltmaktadır. Bu olumsuz duygularla düşünceleri şekillenen çocuklar okula gitmek istememekte (%67,4) okuldan kaçma davranışları oldukça sık gözlenmektedir. Şiddet arttıkça öğrencilerin okul performansları da düşmektedir (Ahioğlu; Çakıcı, 2002:101). Fiziksel şiddete uğrayan çocukların normal zihinsel kapasite olmasına rağmen, öğrenme güçlüğü ve dikkat dağınlığı gibi sorunlar yaşadıkları dolayısıyla hem kişiliğinin hem de okul başarısının olumsuz yönde etkilendiği görülmektedir (Mangır, 1993:724). Fiziksel şiddete uğrayan çocukların depresif ve olumsuz duygular geliştirdikleri ve gelişim döneminde benlik saygısının düşük olduğu bilinmektedir (Ergün, 2004:59). Ağır fiziksel şiddet sonucunda oluşan huzursuzluklarını ve anksiyetelerini alkol ve sigara gibi maddeler ile tedavi etmeye çalışabilmektedirler (Çakıcı, 2002:100).

İstismarın kişiye yönelik tutumlarının yanında aile içi şiddetin varlığı da dikkatimizi çekmektedir. Öğrencilerin babanın anneyi dövmesine tanık oldukları, ve yine anne veya baba tarafından kendisi veya kardeşlerinin dayak yediği görülmektedir. Anne-babanın birbirine uğradığı şiddete tanık olma ve çeşitli aile sorunlarının çocukta yarattığı duygular çocuğun yaşam biçimini ve ilişkilerini önemli ölçüde etkilemektedir. Anne babasının birbirine uyguladıkları şiddet bir çocuk istismarı davranışıdır. Çocuklar yaşıanan aile içi şiddet olayları sonucunda özgüvenleri düşük,

iletişim kurabilme özellikleri olmayan, zararlı maddelere eğilimli davranışlar geliştiren kişiler haline gelebilmektedirler (Bulut, 1996: 18).

Öğrencilerin alkol kullanımında en çok tercih ettikleri mekanlar ise sırasıyla evleri, sokak veya parklar ve en son lokantalardır. Çocukların alkol kullanma amaçlı olarak en çok evlerini tercih etmeleri düşündürücüdür. Ebeveynlerin bulunduğu ortamlarda alkol rahatlıkla kullanılabilen anlaşılmaktadır. Özellikle biranın bir meşrubat gibi algılanmasının da son yillardaki rolü büyütür. Ayrıca aileler de 18 yaş altındaki bireylerin alkol kullanımı ile ilgili tehlikeler konusunda bilinçli ve eğitimli olmadıkları anlaşılmaktadır. Ülkemizde son yıllarda belli başlı ana caddelerde gençlerin kaldırımlarda toplanarak alkol kullandıkları gençlerin bu tür davranışları sosyalleşmenin ve dostluğunun bir parçası olarak gördükleri bilinmektedir. Kız öğrencilerin alkol tüketimi için erkek öğrencilere oranla evi daha çok tercih ettikleri görülmektedir. Ülkemizdeki kültürel yapıda, erkek çocukların dışarıya çıkması aileler tarafından daha anlayışlı karşılanmakta, kız çocuklar, bu konuda daha sınırlı olmakta idi. Fakat toplumumuzda son yillardaki Batılılaşma yönündeki değişimler kız çocukların da dışarıya daha rahat çıkışını göstermektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Çalışmamız çocuk istismarı kavramının alkol-sigara kullanımı ile ilişkili olduğunu bir kez daha ortaya koymaktadır.

İstismarla birlikte, ergende gerek madde kullanımını sonucunda madde kullanımını ile ilgili olumsuz değer yargıları ve tutumlar oluşabilmekte gerekse bu olumsuz tutum ve değer yargıları nedeniyle madde kullanımını ortaya çıkabilmektedir. Çocukluk çağında yaşanan istismar ve ihmali çocuğu derinden etkilemeye ve uzun dönemde madde kullanımına sebep olmaktadır (Çakıcı ve ark.;2003:405).

Dolayısıyla oluşan madde kullanımını ile ilgili olumsuz tutum ve değer yargıları değiştirmeye yönelik grup çalışmaları, bireyin içinde yaşadığı sosyal çevresine

uyumunu sağlayacak, kendi özsayısını kazanabileceği çalışmalar ve madde kullanımını lise gençleri arasında önlemeye” yönelik eğitim programları hazırlanmalıdır.

Çocuk istismarın yaşadığı ailelerde çocukların olumsuz etkilendigini ve bu olumsuz etkilenimlerinden dolayı kişilerin özellikle psikolojik sorunlar yaşayabileceklerini söyleyebiliriz. İstismar edilen çocuklar güven duygularını kaybeder ve çeşitli kişilik bozuklukları geliştirirler. İstismar; depresyon, korku, alışkanlık yapıcı madde bağımlılığı, kendini suçlu hissetme gibi sosyal ve psikolojik sorunlar ortaya çıkarmaktadır (T.C.Araş.Kur.). Tüm bunların önlenmesi için çocuk istismarı ile ilgili önleme ve eğitim programlarının uygulanmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Ailelere istismar kavramını ve yarattığı tahribatları anlatan tv. programları, konferanslar broşürler hazırlanmalı, dolayısıyle davranış değiştirme yönünde ailelere rehberlik yapılp kisa çözüm önerileri getirilmelidir. Aile danışma merkezleri kurulmalı, ana-baba okulları, evliliğe hazırlık gibi kurslar açılarak rehberlik yapılmalıdır. Öğretmenlere yönelik eğitici seminerlere ağırlık verilmeli, risk grubu öğrencinin tespiti ve istismar sonrası öğrencide yarattığı tahribatlar anlatılmalı ve öğrencilere nasıl yardımcı olunabileceği hakkında bilgi verilmelidir.

Çocuk İstismarının önlenmesi için birçok kişinin ve kurumun yardımına ihtiyaç duyulmaktadır. Ülkemizde Çocuk İstismarını önleme programı bulunmamaktadır. Sosyal Hizmetler Mekanızması yetersiz kalmaktadır. Koruyucu aile hizmetleri bulunmamaktadır. Çocuk istismarının önlenmesi için Psikiyatrist, psikolog, pedagog ve sosyal hizmet uzmanı gibi çeşitli uzmanlık alanlarının katılımı ile disiplinli bir önleme programına ihtiyaç bulunmaktadır.

KAYNAKÇA

- AHİOĞLU, Nihal. **İstismara Uğramış Bir Çocuğu Tanımlamaya Yönelik İpuçları ve Çocukları İstismardan Korumaya Yönelik Öneriler.** Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Bülteni. Ankara
- AKSOY, Ercüment; ÇETİN, Gürsel; İNANICI, Mehmet Akif; POLAT, Oğuz; SÖZEN, Şevki; YAVUZ, Fatih. **Çocuk İstismarı ve İhmali.** [www.Adli Tıp Ders Notları](http://www.AdliTıpDersNotları.com).
- AKSOY, Ercüment; DALOĞLU, Hayriye. **Cinsel İstismar Olgularında Tanı.** Çocuk Forumu Dergisi: c(1), s(1).
- AKTAN, Ebru. (1999). **Çocuk İstismarı.** Çocuğu istismardan Koruma ve Rehabilitasyon Derneği Yönetim Kurulu Üyesi, İstanbul. Çocuk Forumu Dergisi: c(2), s(1).
- ANKAY, Aydın. (1999). **Çocuk Hukuku.** Ankara: Turhan Kitabevi.
- ANKAY, Aydın. **Ruh Sağlığı ve Davranış Bozuklukları.** 2. baskı. Ankara. 1998. Turhan Kitabevi.
- ARAL, Neriman; GÜRSOY, Figen. (2001). Milli Eğitim Dergisi: S(151).
- BAYSAL, Serpil Uğur. (2005). **Çocuk İstismarı.** İstanbul Tıp Fakültesi. www.google.com
- BEKİROĞULLARI, Zafer. (2002). **KKTC’nde Lise Gençleri Arasında Alkol ve Sigara Kullanımı.** (Yayınlanmamış Master tezi).

BERBEROĞLU, Naile. (2004). **Çocuğa Karşı Ev İçinde Uygulanan Şiddetin Toplum, Kültür, Medya ve Ekonomi Politik Perspektifleri.** Doğu Akdeniz Üniversitesi. (Yayınlanmamış Master tezi).

BEYAZOVA, Ufuk; ŞAHİN, Figen. (2001). **Çocuğun Şiddetten Korunma Hakkı.** Milli Eğitim Dergisi: s(151).

BİÇER, Ümit; ÇOLAK, Başar; GÜNDÖĞMUŞ; Ümit Naci; YILDIZ, Bülent.(1999). Kocaeli Ün. Devlet Hastanesi Nöroşirurji Servisi. **Bir Çocuk İstismarı Olgusu.** Çocuk Forumu Dergisi: C(2), S(1).

BİLİR, Şule; ARI, Meziyet; DÖNMEZ, Necate Baykoç; GÜNEYSU, Sibel. (1999). **4-12 Yaş arası çocukta Örselenme Durumları ile ilgili bir inceleme.** Çocuk İstismarını ve İhmalini Önleme Derneği. Ankara: Pelin Ofset.

BULUT, İşıl. (1996). **Genç Anne ve Çocuk İstismarı.** Ankara: Bizim Büro Basımevi.

CILGA, Aynur. (2001). **Çocuk Hakları ve Eğitimi.** Milli Eğitim Dergisi: s(151).

www.Cocukaile.com **Gençlerde Görülen Bazı Psikiyatrik Durumlar**

CÜCELOĞLU, Doğan. (1991). **İnsan ve Davranışı.** İstanbul: Remzi Kitabevi.

ÇAKICI, Mehmet; ÇAKICI, Ebru.(1996). **K.K.T.C Lise Gençliğinde Uyuşturucu Madde Kullanımının Yaygınlığı.** Umut Uyuşturucu maddelere karşı uyarı ve tedavi programı. K.K.T.C Devlet Basımevi. Lefkoşa.

ÇAKICI, Mehmet. (2000(a)). **KKTC Araştırmaları İle Uyuşturucu Madde Kullanımı. Umut projesi.** KKTC Devlet Basımevi. Lefkoşa.

- ÇAKICI, Mehmet.(2000(b)). **Kişisel ve Sosyal Becerileri Geliştirme Klavuzu.** KKTC Devlet Basımevi.
- ÇAKICI, Mehmet.(2000(c)). **Çocuk İstismarının ve İstismara Uğrayan Çocuğun Profili.** Ders Notları.
- ÇAKICI, Mehmet. (2002). **KKTC Lise Gençliğinde Çocuk İstismarının Madde Kullanımına Etkisi,** Doktora Tezi. İstanbul
- ÇAKICI, Mehmet; ÇAKICI, Ebru ve arkadaşları (2003). **K.K.T.C'de Çocuk İstismarı Yaygınlığı.** Kıbrıs Türk Ruh Sağlığı Derneği. Mavi Basın Yayın Ltd. Lefkoşa.
- DAĞLI, Elif. (1998). **Çocuk, Tütün ve Sağlık.** Çocuk Forumu Dergisi: c(1), s(2).
- DÖKMEN, Zehra. **Çocuğunuzun Ruh Sağlığı.** Türk psikoloji Bülteni:
- EKSİ, Aysel; ÇAKICI, Mehmet ve arkadaşları. (1998). **Gençlerde Uyuşturucu ve Madde Bağımlılığı.** Manisa İli Kültür Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği. İstanbul: Tekin Ofset.
- ERKMAN, Fatoş. (1999). **Çocukların Duygusal Ezimi.** Çocuk İstismarını ve İhmalini Önleme Derneği. Ankara. Pelin Grafik
- EROL, Zehra. (2004). **Davranış sorunları.** www.mcaturk.com
- ERGÜN, Deniz. (2004). **Çocuk İstismarı ve Depresyon İlişkisi.** Yakın Doğu Üniversitesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

ESPAD. The Swedish Council for Information on Alcohol and Other Drugs, Council of Europe, Co-operation group to combat Drug Abuse and Illicit Trafficing in Drug (Popidou Group); The 2000 ESPAD (The School Survey Project on alcohol and Other Drugs) Report: Alcohol and Other Drugs Use Amoung Students in 30 European Countries. Printed in Sweden by Modin Tryck AB, Stoccolm December 2000.

GENÇTAN, Engin. (1999). **Normal dışı davranışlar.** Remzi kitabevi. 14. Basım.

GÖZÜTOK, Dilek.(1993). **Okulda Dayak.** Ankara. 72 ofset.

GÜNÇE, Gülseren. (1999). **Çocuğun Cinsel İstismarı.** Çocuk İstismarını ve İhmalini Önleme Derneği. Ankara. Pelin Ofset.

HANCI, İ. Hamit; ÖZDEMİR, Çağlar. Ankara Univ. Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı. <http://www.tr.net/saglik/index>.

http://www.psikolog.org.tr/bulten/yazilar/07_cocugunuz.htm

KARS, Özcan.(1996). **Çocuk İstismarı Nedenleri ve Sonuçları.** Ankara: Bizim Büro Basimevi.

KEMPE CH; SILVERMAN FN; STEELE BF; DROEGEMUELLER W; SILVER HK. (1962). **The Battered Child Syndrome.** Journal of the American Medical Associations 181:17.

KIRKINCIOĞLU, Meliha. (1999). İstanbul: Esin Yayınlari.

KIBRIS TÜRK RUH SAĞLIĞI DERNEĞİ. **Çocuk Hakları Sözleşmesi.**

- KONANÇ, Esin; GÜRKAYNAK, İpek; EGEMEN, Ayten. (1999). **Çocuk İstismarı ve İhmali.** Çocuk İstismarını ve İhmalini Önleme Derneği. Ankara. Pelin ofset.
- KULAKSIZOĞLU, Adnan. (2000). **Ergenlik Psikolojisi.** Remzi Kitabevi. 3.basım.
- KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ ANAYASASI**
- LYNCH, Margaret. (1999). **Çocuk İstismarı ve İhmali.** Çocuk İstismarını ve İhmalini Önleme Derneği. Ankara. Pelin Ofset.
- MANER, U. (2003). **KKTC Lise Gençliğinde Medya Araçlarını Kullanma ve Medya Okur Yazarlığı.** Yakın Doğu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İletişim Fakültesi tez
- MANGIR, Mine; BAŞAR, Figen. (1993). **Fiziksel İstismara Uğramış 10 Yaş Grubu Alt Sosyo Ekonomik Düzey Çocuklarının Özsayı Düzeylerini Etkileyen Bazı Faktörlerin İncelenmesi.** Ankara. Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Yayınları: 1311.
- ODAĞ, Celal. (1995). **İntihar (Özkiyim) tanım-kuram-sağaltım.** İzmir Psikiyatri Derneği. İzmir. Ege Üniversitesi Basimevi.
- ÖZ, İlkim. (1997). **Çocuk ve Aile.** Kök Yayıncılık: Ailelere Rehber kitaplar dizisi.
- ÖZDOĞAN, Berka. (2000). **Çocuk ve Oyun.** Ankara: Anı Yayıncılık.
- ÖZGÜVEN, İbrahim Ethem. (1997). **Cinsellik ve Cinsel Yaşam.** Ankara: PDREM Yayınları.

- POLAT, Oğuz. (1997). **Çocuk ve Hakları.** Analiz Yayınları.
- POLAT, Oğuz. (1997). **Vurursan Kırılır.** Çocukta Dayağa Hayır. Analiz Yayınları.
- POLAT, Oğuz. (1998). **Çocuk İstismarı Nedir?.** Çocuk Forumu Dergisi: C(1), S(2).
- POLAT, Oğuz.(1998). **Türkiye'de Çocuğun Durumu.** Çocuk Forumu Dergisi: c(1), s(1)
- POLAT, Oğuz; İNANICI, Mehmet Akif; AKOY, Mustafa Ercüment. (1997). **Adli Tıp Ders Kitabı.** Nobel Tıp Kitabevi.
- SAYIL, Melike. **Televizyon ve Çocuk İstismarı.** Türk Psikoloji Bülteni. 4 (9) 77-78. www.psikolog.org.tr/bulten/yazilar/09_tv_cocuk.htm
- ŞAHİN, Nesrin(Çev.). Türk Psikoloji Bülteni. Ankara Ün. DTCF Psikoloji Bölümü 4(9). www.psikolog.org.tr/bulten/yazilar
- T.C. Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu.(1995). **Aile içi şiddetin Sebep ve Sonuçları.** Ankara.
- TOPÇU, Sedat. (1997). **Çocuk ve Gençlerin Cinsel İstismarı.** Ankara: Doruk Yayıncılık.
- TÜRK CEZA KANUNU.** (1997). Ankara: Alkim Yayınevi.
- TÜZÜN, Birgül; ÇÖPÜR, Mazlum. (1999). **Ülkemizde madde kullanan çocuklarınla ilgili bir araştırma .** Çocuk Forumu Dergisi: c:2, s:2.

UNICEF. (1996). **Çocuk Zirvesi Dünya Bildirgesi ve Faaliyet Planı**, Çocuk Haklarına dair sözleşme.

WİNDLE M., WİNDLE R.C., SCHEİDT D.M., MİLLER G.B.(1995):
Physical and sexual abuse and associated mental disorders among alcholic
inpatients. Psychiatr; 152:1322

YAVUZER, Haluk. (1986). **Çocuk Suçluluğu**. İstanbul: İst. Ün. Ed. Fak.
Yayınları no: 2798.

YAVUZER, Haluk.(1998). **Çocuk ve Suç**. 9. basım, Remzi Kitabevi.

YAZGAN, Şule. (1998). **Çocukta Fiziksel İstismarın Tanınması**. Çocuk
Forumu Dergisi: c(1), s(1).

ZEYTİNOĞLU, Sezen.(1999). **Sağlık, sosyal hizmet, hukuk ve eğitim
alanlarında çalışanların Türkiye'de çocuk istismarı ve ihmali sorunu ile
ilgili görüşleri**. Çocuk İstismarını ve İhmalini Önleme Derneği. Ankara. Pelin
Ofset.

ZİYALAR, Neylan. (Mart 1999). **Çocuk İstismarı ve İhmalinin
Önlenmesi**. İst. Ün.Adli Tıp Enst., İstanbul. Çocuk Forumu Dergisi: c:2, s:1

ZİYALAR, Neylan. (1993). **Çocukta Fiziksel İstismar ve Bunun Adli Tıp
Açısından İncelenmesi**. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul.

ZULLIGER, Hans. (Ağustos 1998). **Çocukta Ruhsal Bozukluklar ve
Tedavisi**. Cem Yayınevi.

İLGİLERİN İNCELENMESİ

EK-1: GENÇLİK ANKET FORMU

İlgili konular hakkında bilgi almak ve gençlerin görüşlerini ve düşüncelerini öğrenmek amacıyla hazırlanan bu anket formunu doldurarak sizin görüşünüzü ve düşüncelerinizi bize aktarın.

İlgili konular hakkında bilgi almak ve gençlerin görüşlerini ve düşüncelerini öğrenmek amacıyla hazırlanan bu anket formunu doldurarak sizin görüşünüzü ve düşüncelerinizi bize aktarın.

İlgili konular hakkında bilgi almak ve gençlerin görüşlerini ve düşüncelerini öğrenmek amacıyla hazırlanan bu anket formunu doldurarak sizin görüşünüzü ve düşüncelerinizi bize aktarın.

İlgili konular hakkında bilgi almak ve gençlerin görüşlerini ve düşüncelerini öğrenmek amacıyla hazırlanan bu anket formunu doldurarak sizin görüşünüzü ve düşüncelerinizi bize aktarın.

İlgili konular hakkında bilgi almak ve gençlerin görüşlerini ve düşüncelerini öğrenmek amacıyla hazırlanan bu anket formunu doldurarak sizin görüşünüzü ve düşüncelerinizi bize aktarın.

İlgili konular hakkında bilgi almak ve gençlerin görüşlerini ve düşüncelerini öğrenmek amacıyla hazırlanan bu anket formunu doldurarak sizin görüşünüzü ve düşüncelerinizi bize aktarın.

İlgili konular hakkında bilgi almak ve gençlerin görüşlerini ve düşüncelerini öğrenmek amacıyla hazırlanan bu anket formunu doldurarak sizin görüşünüzü ve düşüncelerinizi bize aktarın.

İlgili konular hakkında bilgi almak ve gençlerin görüşlerini ve düşüncelerini öğrenmek amacıyla hazırlanan bu anket formunu doldurarak sizin görüşünüzü ve düşüncelerinizi bize aktarın.

İlgili konular hakkında bilgi almak ve gençlerin görüşlerini ve düşüncelerini öğrenmek amacıyla hazırlanan bu anket formunu doldurarak sizin görüşünüzü ve düşüncelerinizi bize aktarın.

İlgili konular hakkında bilgi almak ve gençlerin görüşlerini ve düşüncelerini öğrenmek amacıyla hazırlanan bu anket formunu doldurarak sizin görüşünüzü ve düşüncelerinizi bize aktarın.

İlgili konular hakkında bilgi almak ve gençlerin görüşlerini ve düşüncelerini öğrenmek amacıyla hazırlanan bu anket formunu doldurarak sizin görüşünüzü ve düşüncelerinizi bize aktarın.

İlgili konular hakkında bilgi almak ve gençlerin görüşlerini ve düşüncelerini öğrenmek amacıyla hazırlanan bu anket formunu doldurarak sizin görüşünüzü ve düşüncelerinizi bize aktarın.

GENÇLİK ANKET FORMU

Elinizde bulunan bu form, KKTC çapında gençler arasında yapılmakta olan bir çalışmanın parçasıdır.

Bu çalışma, genç insanların ne yaptıkları, ne düşündükleri ve gelecek hakkında ne planladıkları ile ilgilidir.

Size ait bilgiler kesinlikle gizli kalacaktır.

Anket tamamen bilimsel amaçlar ile düzenlenmiştir. Yanıtlarınızı içten ve doğru olarak vermeniz bu anket sonuçlarının toplum için yararlı bir bilgi olarak kullanılmasını sağlayacaktır.

Yanıtlarını bilmediğiniz veya yanıt vermek istemediğiniz soruları lütfen boş bırakınız.

Anket bilgileri okul yönetimlerinin ve ailelerin eline geçmeyecek, tarafsız bir bilim kuruluşu tarafından değerlendirilecektir.

BÖLÜM I. GENEL BİLGİLER

1- Cinsiyetiniz

Kız

Erkek

2- Doğum Yılıınız ( )

3- Aşağıda yer alanları ne sıklıkla yapıyorsunuz ?

	hergün	Haftada bir gün	Ayda bir iki kez	Yılda bir iki kez	hiç
Sinemaya gitmek	☐	☐	☐	☐	☐
Konserlere gitmek	☐	☐	☐	☐	☐
Eğlenmek için araba ile dolaşmak	☐	☐	☐	☐	☐
Derneklerde ve toplumsal etkinliklere katılmak	☐	☐	☐	☐	☐
Spor yapmak	☐	☐	☐	☐	☐
Alışverişe çıkmak	☐	☐	☐	☐	☐
Gazete okumak	☐	☐	☐	☐	☐
Kitap okumak (ders dışı)	☐	☐	☐	☐	☐
Arkadaş partilerine katılmak	☐	☐	☐	☐	☐
Diskoya gitmek	☐	☐	☐	☐	☐
Kahveye gitmek	☐	☐	☐	☐	☐

4- Doğum yeriniz neresidir?

KKTC Türkiye İngiltere Diğer

5- Yaşadığınız yerin özelliği nedir?

Şehir Köy Kasaba

6- Annenizin eğitim düzeyi nedir?

Okumamış İlkokul Ortaokul Lise Üniversite

7- Babanızın eğitim düzeyi nedir?

Okumamış İlkokul Ortaokul Lise Üniversite

8- Ailenizin ekonomik düzeyi nasıldır?

Çok iyi iyi orta kötü çok kötü

9- KKTC'nin hangi bölgesinde yaşıyorsunuz?

Lefkoşa Magosa Girne Güzelyurt Karpaz İskele

10- Ailenizde sigara içen kimse var mı?

Evet Hayır

11- ailenizde eğer alkol kullanan kişi var ise kendisinin alkol içme sıklığı nedir?

Hiç Çok seyrek seyrek bazen sık sık çok sık

BÖLÜM II. Aşağıdaki sorular sizin okul başarınız ile ilgilidir.

1- Geçtiğimiz yıl boyunca aşağıdakilerden sıklıkla hangisini hissettiniz?

Okulda bulunmak hoşuma gitti

Okuldan nefret ettim

Okulu çok ağır buldum

Okula sevinerek geldim

2- Son 30 gün içinde hastalık sebebiyle kaç gün okula devam etmediiniz

Hiç   1 gün   2 gün   3-4 gün   5-6 gün   7 veya daha fazla

3- Son 30 gün içinde okula gitmek istemediğiniz için kaç gün okula devam etmediiniz

Hiç   1 gün   2 gün   3-4 gün   5-6 gün   7 veya daha fazla

4- Son 30 gün içinde başka çeşitli nedenlerden dolayı kaç gün okula devam etmediiniz

Hiç   1 gün   2 gün   3-4 gün   5-6 gün   7 veya daha fazla

5- Bugüne kadar hiç sınıfta kaldınız mı?

Hayır   Evet, bir kez   Evet, birçok kez

6- İlk dönem sonunda karnenizde kırık not var mıydı ?

- Hayır   Evet bir ders   Evet, 2-3 ders   Evet, 4 dersten fazla

7- Sizin yaşınzdaki diğer insanlar ile karşılaşacaktır olursanız, okulda ne derece başarılı olduğunuzu düşünüyorsunuz?

- Mükemmel, en iyilerden biriyim
Çok iyi, ortalamanın üstündeyim
Ortalamanın üstündeyim
Ortalamanın biraz altındayım
Ortalamanın oldukça altındayım
Zayıf, en kötülerden biriyim

8- Okulu bitirdikten sonrane yapmak istiyorsunuz ?

- Üniversiteye gitmek
Meslek Yüksek okullarına gitmek
Herhangi bir işe çalışmak
Ülke dışında bir işe çalışmak
Bilmiyorum

9- Bir sınavdan başarısız olursanız, sınıfınızdaki arkadaşlarınız neler hissedebilir ?

- Çok üzüleceklerdir
Üzüntü duyacaklardır
Aldırmazlar
Hoşlarına gidecektir
Çok hoşlarına gidecektir

BÖLÜM III. Aşağıdaki sorular sizin çeşitli konulardaki duygularınızı ve düşünceleriniz ile ilgilidir.

	hic				tamamen
	Katılmıyorum	Katılmıyorum	bilmiyorum	katılıyorum	katılıyorum

Çoğunlukla kendimi yalnız hissederim

Yardım istediğim zaman yanımdaya

Her zaman birini bulabilirim

Tehlikeli şeyleri yapmaktan
her zaman çekinirim

Kendimi olayların dışında kalmış
hissediyorum

Her zaman daha iyi arkadaşlarım
olsun istemişimdir.

Birlikte olabileceğim arkadaş
sayım azdır.

Ben çevrem tarafından sevilen
bir insanım

Kendimi şanssız biri olarak görüyorum

BÖLÜM IV. Aşağıdaki sorular sizin kendinizi değerlendirmeleriniz ile ilgilidir.

hiç

tamamen

Katılmıyorum Katılmıyorum bilmiyorum katılıyorum katılıyorum

Kendimi seviyorum

Hayat bana sıkılıkla

Anlamsız geliyor

Diğer insanlar ile

Aynı değerdeyim

Kendim ile övünecek birşey

yapmadım

En az diğer insanlar kadar

Başarılıyım

Gelecek umutsuz gözükmüyor

Kendimi denemekten ve riskli

Şeyler yapmaktan hoşlanıyorum

BÖLÜM V. Aşağıdaki sorular sigara ve alkol kullanımı ile ilgilidir.

1- Hayatınız boyunca kaç kez sigara içtiniz

- 0   1-2   3-5   6-9   10-19   20-39   40-veya daha fazla

2- Son 12 ayda kaç kez sigara içtiniz

- 0   1-2   3-5   6-9   10-19   20-39   40-veya daha fazla

3- Son 30 içinde ne sıklıkla sigara içtiniz

- 1- Hiç içmedim
2- Haftada bir sigaradan az
3- Günde bir sigaradan az
4- Günde 1-5 sigara
5- Günde 6-10 sigara
6- Günde 11-20 sigara
7- Günde 20 sigaradan fazla

4- Eğer sigara kullanıyorsanız, hiç sigarayı bırakmakta zorlandınız mı?

- Çok zorlandım   Zorlandım   Zorlanmadım   Hiç zorlanmadım

5- Hayatınız boyunca kaç kez alkollü bir içecek içtiniz?

- 0   1-2   3-5   6-9   10-19   20-39   40-veya daha fazla

6- Son 12 ay içinde kaç kez alkollü bir içecek içtiniz?

- 0   1-2   3-5   6-9   10-19   20-39   40-veya daha fazla

7- Son 30 gün içinde kaç kez alkollü bir içecek içtiniz?

- 0   1-2   3-5   6-9   10-19   20-30

	0	1-2	3-5	6-9	10-19	20-29
Son 30 günde kaç kez bira içtiniz?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Son 30 günde kaç kez şarap içtiniz?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Son 30 günde kaç kez raki,cin	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Votka veya benzeri içtiniz						

8- Son 30 gün içinde alkol kullanma sıklığınız ne kadardı?

- Hiç   İki haftada bir   haftada bir   haftada iki kez
 haftada ikiden fazla   günde bir kez

9- En son içki içtiğinizde neredeydiniz?

- Hiçbir zaman içki içmem
  - Evdeydim
  - Başka birisinin evindeydim
  - Dışarda, sokak, park veya açık havadaydım
  - Bir barda veya kafedeydim
  - Diskodaydım
  - Lokantadaydım
  - Diğer (Lütfen belirtiniz)

10- Hayatınız boyunca kaç kez içki içtiğiniz için sarhos oldunuz

- 0   1-2   3-5   6-9   10-19   20-39   40 veya daha fazla

11- Son 12 ay içinde kaç kez içki içtiğiniz için sarhos oldunuz

- 0   1-2   3-5   6-9   10-19   20-39   40 veya daha fazla

12- Son 30 gün içinde kaç kez içki içtiğiniz için sarhos oldunuz

- 0   1-2   3-5   6-9   10-19   20-39   40 veya daha fazla

13- Hangi nedenlerden dolayı alkollü içki kullanmıyorsunuz

(Birden fazla yanıt işaretleyebilirsiniz)

Sağlığa zararlı	☐	Bağımlılıktan korkuyorum	☐
Tadını sevmiyorum	☐	Etkilerinden hoşlanmıyorum	☐
İnsanlara verdiği zararları biliyorum	☐	Çevrem izin vermiyor	☐
Pahalı	☐	Dini inançlarımı aykırı	☐
Gereksinim duymuyorum	☐	Diğer	☐

14- Hangi nedenlerden dolayı alkollü içki kullanıyorsunuz

(Birden fazla yanıt işaretleyebilirsiniz)

Eğlenmek	☐	Rahatlamak	☐
Uyuyabilmek	☐	Sorunlarımdan uzaklaşmak	☐
Denemek	☐	Arkadaşlarım içtiği için	☐
Sinirlendiğim için	☐	Kendimi iyi hissetmek	☐
Sıkıntıdan	☐	Diğer	☐

BÖLÜM VI. Aşağıdaki sorular sizin sigara konusunda kendi değer yarglarınız ile ilgilidir.

	Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum Bilmiyorum	Bilmiyorum Katılıyorum	Katılıyorum Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1- Sigara kullanmayı reddetmek korkaklıktır	☐	☐	☐	☐	☐
2- Sigara kullanımının gençler arasında önlenmesi için daha sıkı bir kontrol gerekmektedir	☐	☐	☐	☐	☐
3- Bir arkadaş grubu içinde sigara kullanmayan tek kişi olmak zordur	☐	☐	☐	☐	☐
4- Sigara bağımlılığı tüm toplumu etkiler	☐	☐	☐	☐	☐
5- Sigara kullanımı ile ilgili çok fazla gürültü koparılıyor	☐	☐	☐	☐	☐
6- Sigara sorunu ile başa çıkmada eğitim gereklidir	☐	☐	☐	☐	☐
7- Sigara kullananlar diğer maddeleri kullanmaya da yatkındır	☐	☐	☐	☐	☐
8- Sigara kullandığında kişi daha cesur olur	☐	☐	☐	☐	☐
9- Gençlerin sigara hakkında yeterli bilgileri var	☐	☐	☐	☐	☐

- 10- Arkadaşlarına sigara veren kişiler
onları kötüye itmiş olmazlar
- 11- Coğu genç sigarayı arkadaşlarından
öğrenir
- 12- Sigara kullanan kişiler zayıf iradeye
sahip insanlardır
- 13- Sigara kullanan kişiler iyi gitmeyen
şeyleri protesto eden kişilerdir
- 14- Sigara kullanmak toplumdan
farklı olmak demektir
- 15- Sigara kullanmanın
bir zararı yoktur
- 16- Sigara içtiğim zaman kendimi
rahatlamış hissederim
- 17- Sigara bağımlılığı tedavi
edilemez
- 18- Sigara kullananların okuldaki
başarıları düşüktür
- 19- Bir kez sigara kullanmaktan
bir şey çıkmaz
- 20- Benim iradem kuvvetli olduğu
için sigara denesem dahi
bağımlı olmam

- 21- Sigara bağımlılık yapmaz
- 22- Hayatımın bir döneminde sigara deneyebilirim
- 23- Televizyon ya da gazetelerde çıkan sigara ile ilgili haberler beni korkutmuyor, merakımı artırıyor
- 24- Sigaranın etkilerinin nasıl olduğunu merak ediyorum
- 25- Sigaranın zararları abartılıyor
- 26- Etrafında sigara içenlerin olması beni rahatsız etmiyor

BÖLÜM VII. İnsanlar diğer insanların yaptıklarını tasvip edip etmemekte farklılıklar gösterir. Aşağıdaki sorular sizin tasvip edip etmedikleriniz ile ilgilidir.

	Kesinlikle		Kesinlikle	
	Katılmıyorum	Katılmıyorum	Katılıyorum	Katlıyorum
Günde bir paket sigara içmek	☐	☐	☐	☐
Hayatta bir kere sigara denemek	☐	☐	☐	☐
Ara sıra sigara içmek	☐	☐	☐	☐
Düzenli olarak sigara	☐	☐	☐	☐
Ara sıra alkol almak	☐	☐	☐	☐
Hergün bir iki bardak alkol kullanmak	☐	☐	☐	☐
Hergün beş veya daha fazla bardak alkol almak	☐	☐	☐	☐

BÖLÜM VIII. Aşağıdaki sorular sizin bazı durumlardaki davranışlarınız ile ilişkilidir.

- 1- Arkadaşlarınız bu akşam gideceğiniz yerde sigara içildiğini söyledi. Ne yaparsınız?
 Kesinlikle gitmem   Bilmiyorum   Belki giderim   Giderim

- 2- Sigara bulunan bir ortama girdiniz. Ne yaparsınız?
 Orayı terkederim   Bilmiyorum   Orada bir süre daha kalabilirim   Kalırım

- 3- Size sigara ikram edildi ne yaparsınız?
 Orayı hemen terk ederim
 Teklifi redederim
 Neden kullanmak istemediğimi anlatırım
 Bir kereye mahsus denerim

4- Çok ısrar ediliyor. Ne dersiniz?

- Orayı hemen terk ederim
- Teklifi tekrar tekrar redederim
- Neden kullanmak istemediğimi anlatırım
- Bir kereye mahsus denerim

5- Bir arkadaşınızın sigara kullandığını öğrendiniz. Ne hissedersiniz?

- Çok üzülürüm
- Üzülürüm
- Bilmiyorum
- Üzülmem
- Hiç farketmez

6- Bir arkadaşınızın sigara kullandığını öğrendiniz? Ne yaparsınız?

- Onu terkederim
- Uzak dururum
- Yardım etmeye çalışırım
- Farketmez

7- En iyi arkadaşınız elinde iki sigara olduğunu, bu akşam onu sizinle birlikte denemek istediğini söyledi. Tepkiniz?

- Orayı terk ederim
- Teklifi redederim
- Zararlarını anlatırım
- Denerim

BÖLÜM IX. Aşağıdaki sorular sizin alkol konusunda kendi değer yarglarınız
ile ilgilidir.

	Hiç			Tamamen	
	Katılmıyorum	Katılmıyorum	Bilmiyorum	Katılıyorum	Katılıyorum
1- Alkol kullanmayı reddetmek korkaklıktır	☐	☐	☐	☐	☐
2- Alko kullanımının önlenmesi için daha sıkı bir kontrol gerekmektedir	☐	☐	☐	☐	☐
3- Bir arkadaş grubu içinde alkol kullanmayan tek kişi olmak zordur	☐	☐	☐	☐	☐
4- Alkol kullanımı ile ilgili çok fazla gürültü koparılıyor.	☐	☐	☐	☐	☐
5- Alkol sorunu ile başa çıkmada eğitim gereklidir	☐	☐	☐	☐	☐
6- Alkol kullananlar diğer maddeleri kullanmaya da yatkındır	☐	☐	☐	☐	☐
7- Alkol kullandığında kişi daha cesur olur	☐	☐	☐	☐	☐
8- Gençlerin alkol hakkında yeterli bilgileri var	☐	☐	☐	☐	☐
9- Çoğu genç alkollü arkadaşlarından öğrenir	☐	☐	☐	☐	☐

- 10- Alkol kullanmak toplumdan
farklı olmak demektir
- 11- Sorunları olan kişiler alkol
kullanmaya daha yakındır
- 12- Alkol kullanmanın
bir zararı yoktur
- 13- Daha fazla eğlenmek için
alkol kullanılır
- 14- Alkol içtiğim zaman kendimi
rahatlamış hissederim
- 15- Alkol bağımlılığı tedavi
edilemez
- 16- Alkol kullananların okuldaki
başarıları düşüktür
- 17- Alkol kullananlar suç işlemeye
meğilli insanlardır.
- 18- Bir kez alkol kullanmaktan
bir şey çıkmaz
- 19- Benim iradem kuvvetli olduğu
için alkol denesem dahi
bağımlı olmam

- 20- Alkol kullanımı kişinin
sosyal ilişkilerini bozmaz
- 21- Alkol bağımlılık yapmaz
- 22- Hayatımın bir döneminde alkol
deneyebilirim
- 23- Televizyon ya da gazetelerde
çıkan alkol ile ilgili haberler
beni korkutmuyor, merakımı
artırıyor
- 24- Etrafında alkol içenlerin olması
beni rahatsız etmiyor

5- Çok sevdiğim bir arkadaşım

- Oraya hemen tık ederim
- Tekrar tekrar tık ederim
- Neden bırakmak istemiyorum
- Bir kezye tıkmayı deniyorum

6- Bir arkadaşımın alkolden dolayı çok üzgün olduğunu duydum

- Çok üzgünüm Üzgünüm Uzun zaman önce de böyle olmuştu
- Ona tıkalıyorum Ona yardım etmem gerekiyormuş Ona yardım etmem gerekmemiş

7- En büyük düşüncem elinde alkot kullanmak

- İstediğim这样. Toplamı

8- Oraya tık ederim

BÖLÜM X. Aşağıdaki sorular sizin bazı durumlardaki davranışlarınız ile ilişkilidir.

- 1- Arkadaşlarınız bu akşam gideceğiniz yerde alkol içildiğini söylediler. Ne yaparsınız?
 Kesinlikle gitmem   Bilmiyorum   Belki giderim   Giderim

- 2- Alkol bulunan bir ortama girdiniz. Ne yaparsınız?
 Orayı terkederim   Bilmiyorum   Orada bir süre daha kalabilirim   Kalırım

- 3- Size alkol ikram edildi ne yaparsınız?
 Orayı hemen terk ederim
 Teklifi redederim
 Neden kullanmak istemediğimi anlatırm
 Bir kereye mahsus denerim

- 4- Çok ısrar ediliyor. Ne dersiniz?
 Orayı hemen terk ederim
 Teklifi tekrar tekrar redederim
 Neden kullanmak istemediğimi anlatırm
 Bir kereye mahsus denerim

- 5- Bir arkadaşınızın sık alkol kullandığını öğrendiniz. Ne hissedersiniz?
 Çok üzülürüm   Üzülürüm   Bilmiyorum   Üzülmem   Hiç farketmez

- 6- Bir arkadaşınızın sık alkol kullandığını öğrendiniz? Ne yaparsınız?
 Onu terkederim   Uzak dururum   Yardım etmeye çalışırm   Farketmez

- 7- En iyi arkadaşınız elinde alkol olduğunu, bu akşam onu sizinle birlikte denemek istediğini söyledi. Tepkiniz?
 Orayı terk ederim   Teklifi redederim   Zararlarını anlatırm   Denerim

BÖLÜM XI. Ailenizde aşağıdaki davranışlara maruz kaldınız mı?

Hayatınız boyunca ne sıklıkla oldu?

	Hiç Olmadı	Bir olay	Birkaç olay	Sık sık	Pek çok
1- Sizi rahatsız eden takma bir isimle çağrılmak	☐	☐	☐	☐	☐
2- Sizin için aşağılayıcı küçük düşürücü sifatların kullanılması	☐	☐	☐	☐	☐
3- Yaşlılarınızın rahatlıkla yapabildiği becerileri sizin kendi başınıza üstesinden gelemeyeceğinizin ifade edilmesi	☐	☐	☐	☐	☐
4- İnançlarınız, hedeflerinizle alay edilmesi	☐	☐	☐	☐	☐
5-Arkadaşlarınız veya başkalarının yanında sizi küçük düşürücü davranışta bulunmak	☐	☐	☐	☐	☐
6- Sevgi veya ilgi görmemek	☐	☐	☐	☐	☐
7-Hastalandığında geçerli bahane olmadığı halde doktora götürülmemek	☐	☐	☐	☐	☐
8- Ailenizin ders başarınızla ilgilenmemesi	☐	☐	☐	☐	☐
9-İstediğiniz, ihtiyacınız olan birşeyi almak için mümkün olduğu halde aileniz tarafından para verilmemesi	☐	☐	☐	☐	☐

10-Geleceğe yönelik karar vermeniz gereken
yol ayırmalarında ailenizin yol gösterici,
destek olucu yaklaşmaması

11-Anne veya babanızın kontrolünü kaybedecek
kadar alkol veya uyuşturucu kullanması

12- Ailenizin maddi gücü yeterli olduğu halde
arkadaşlarınızın ortalama aldığı harçlıktan
daha düşük harçlık almak

13-Öğreniminizle birlikte südürebileceğiniz,
para kazanabileceğiniz bir iş imkanı olduğu
halde, ailenizin izin vermemesi

Hiç Olmadı	Bir olay	Birkaç olay	Sık sık	Pek çok
---------------	-------------	----------------	------------	------------

14- Evde size fiziksel şiddet uygulanır mı ?

Hayatınız boyunca ne sıklıkla oldu?

- a- Tokat
- b- Yumruk, tekme
- c- Sopa, kemer gibi alet
- d- Yakma (sigara vb.)
- e- Kilitleme, hapsetme

15- Aile içinde hiç doktora ya da hastaneye

Başvuracak şekilde hırpalandınız mı?

16- Ailenizde bunlar ne sıklıkla olur?

- a- Babam annemi döver
- b- Annem babamı döver
- c- Babam beni döver
- d- Babam kardeşlerimi döver
- e- Annem beni döver
- f- Annem kardeşlerimi döver

17- Anne-babanızın doğru bulmadığı bir davranışta bulunduğuuzda aşağıdaki tepkileri ne sıklıkla alırsınız?

- a- Yumuşak davranır, öğüt verir
- b- Aldırış etmezler
- c- Döverler
- d- Sevdiğim şeyleri yapmamı engellerler